

***Sprawozdanie Zarządu
z działalności
Grupy Kapitałowej
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za 2021 rok***

***obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.***

Warszawa, 13 kwietnia 2022 roku

SPIS TREŚCI

I.	CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.	4
1.1.	Struktura Grupy Kapitałowej	4
1.2.	Zmiany w Grupie Kapitałowej	6
II.	PODSUMOWANIE ROKU 2021	6
III.	ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	10
3.1.	Otoczenie makroekonomiczne	10
3.2.	Rynki finansowe	11
3.3.	Sytuacja sektora bankowego	12
IV.	PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	12
4.1.	Czynniki zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w 2022 r.	12
4.2.	Przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej w 2022 r.	13
V.	DZIAŁALNOŚĆ BANKU BPS S.A.	14
5.1.	Współpraca z bankami spółdzielczymi	14
5.2.	Działalność komercyjna Banku	18
5.3.	Rynek pieniężny i kapitałowy	19
VI.	DZIAŁALNOŚĆ REALIZOWANA PRZEZ SPÓŁKI GRUPY	21
VII.	ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNEJ	23
VIII.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ	24
8.1.	Ryzyko kredytowe	24
8.2.	Ryzyko płynności	26
8.3.	Ryzyko rynkowe	28
8.4.	Ryzyko operacyjne	29
IX.	DZIAŁALNOŚĆ RESTRUKTURYZACYJNO-WINDYKACYJNA	30
X.	SYTUACJA FINANSOWA BANKU	30
10.1.	Aktywa Banku	30
10.2.	Pasywa Banku	32
10.3.	Rachunek zysków i strat	33
XI.	SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ	37
11.1.	Aktywa Grupy Kapitałowej	37
11.2.	Pasywa Grupy Kapitałowej	37
11.3.	Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej	38
XII.	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	39
XIII.	ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE	42
13.1.	Struktura organizacyjna Banku BPS S.A.	42
13.2.	Akcjonariat	43
13.3.	Władze Banku	45
13.4.	Polityka różnorodności stosowana do organów zarządzających i nadzorujących	47
13.5.	Działalność w zakresie kontroli i nadzoru	48
13.6.	Informacje wymagane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe	49
13.7.	Znaczące zdarzenia po dacie bilansu	50

XIV. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH.....	50
14.1. Odpowiedzialne zarządzanie	50
14.1.1. Opis modelu biznesowego	50
14.1.2. Cele strategiczne Banku	51
14.1.3. Ład zarządczy	53
14.1.4. Zarządzanie ryzykiem	54
14.1.5. Zarządzanie etyką.....	55
14.1.6. Bezpieczeństwo produktów i konsumentów.....	56
14.1.7. Ochrona prywatności	56
14.1.8. Oznakowanie produktów	56
14.1.9. Pozostałe kwestie rynkowe	56
14.1.10. Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne	57
14.2. Odpowiedzialność w miejscu pracy	57
14.2.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi	57
14.2.2. Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń.....	57
14.2.3. Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania	63
14.2.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)	63
14.2.5. Rozwój i edukacja	64
14.2.6. Zarządzanie różnorodnością.....	65
14.2.7. Prawa człowieka	66
14.2.8. Praca dzieci i praca przymusowa.....	66
14.2.9. Przeciwdziałanie korupcji	66
14.3. Zaangażowanie społeczne	67
14.3.1. Wpływ działalności bankowej na otoczenie społeczne	67
14.3.2. Edukacja	68
14.3.3. Komunikacja i działania wewnętrzne	69
14.3.4. Konkursy i wolontariat pracowniczy	70
14.4. Ochrona środowiska	71
14.4.1. Pośrednie oddziaływanie na środowisko	72
14.4.2. Bezpośrednie oddziaływanie na środowisko.....	74
XV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU BPS S.A.	78

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.

Grupę Kapitałową Banku BPS S.A. tworzą: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz specjalistyczne spółki, które uzupełniając ofertę Banku, realizują jednocześnie własne cele biznesowe.

Bank BPS S.A.

W marcu 2022 r. minęła dwudziesta rocznica utworzenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., który pod obecną nazwą funkcjonuje od 27 marca 2002 r., tj. od momentu przyłączenia sześciu innych banków regionalnych (Banku Unii Gospodarczej S.A., Lubelskiego Banku Regionalnego S.A., Małopolskiego Banku Regionalnego S.A., Rzeszowskiego Banku Regionalnego S.A., Warmińsko-Mazurskiego Banku Regionalnego S.A. oraz później Dolnośląskiego Banku Regionalnego S.A.).

Cechą wyróżniającą Bank na tle rynku jest specyficzny charakter prowadzonej działalności bankowej, która opiera się na dwóch filarach: działalności zrzeszeniowej i wspierającej ją bankowości komercyjnej.

Pełniąc funkcję zrzeszeniową, Bank świadczy szeroki zakres usług dla banków spółdzielczych i równocześnie jest ich partnerem biznesowym. Wspiera banki w realizacji zadań statutowych, doskonaleniu działalności bankowej i rozwoju potencjału biznesowego oraz broni ich interesów ekonomicznych i prawnych. Zapewnia ponadto stabilność i płynność płatniczą banków, podnosi ich wiarygodność finansową, efektywnie wykorzystuje nadwyżki środków finansowych oraz wspiera i uzupełnia ofertę handlową Zrzeszenia.

Natomiast w ramach funkcji komercyjnej Bank oferuje produkty finansowe dla klientów korporacyjnych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów indywidualnych. Specjalizuje się ponadto w obsłudze samorządów oraz rolnictwa.

Jest jednym z nielicznych banków komercyjnych, który oparty jest wyłącznie na polskim kapitale, a jego większościowym właścicielem i strategicznym partnerem biznesowym są banki spółdzielcze.

Grupa Kapitałowa Banku BPS S.A.

Bank BPS S.A. ze swoimi jednostkami zależnymi i stowarzyszonymi tworzy Grupę Kapitałową Banku BPS S.A. (dalej Grupa Kapitałowa), funkcjonującą od 2008 r. Wraz ze zmieniającym się zapotrzebowaniem na usługi Grupy Kapitałowej jej skład ewoluował i aktualnie jest w procesie reorganizacji, która ma na celu uproszczenie jej struktury. Docelowo planuje się pozostawienie jedynie tych jednostek, których działalność jest uzasadniona z punktu widzenia efektywnego funkcjonowania Grupy Kapitałowej i wspiera realizację celów strategicznych.

Na koniec 2021 r. w skład Grupy Kapitałowej oprócz Banku BPS S.A. wchodziły jednostki zależne i stowarzyszone świadczące specjalistyczne usługi m.in. w zakresie działalności leasingowej i faktoringowej, inwestycyjnej, maklerskiej, jak również IT.

1.1. Struktura Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodził Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jako jednostka dominująca oraz następujące jednostki zależne i stowarzyszone:

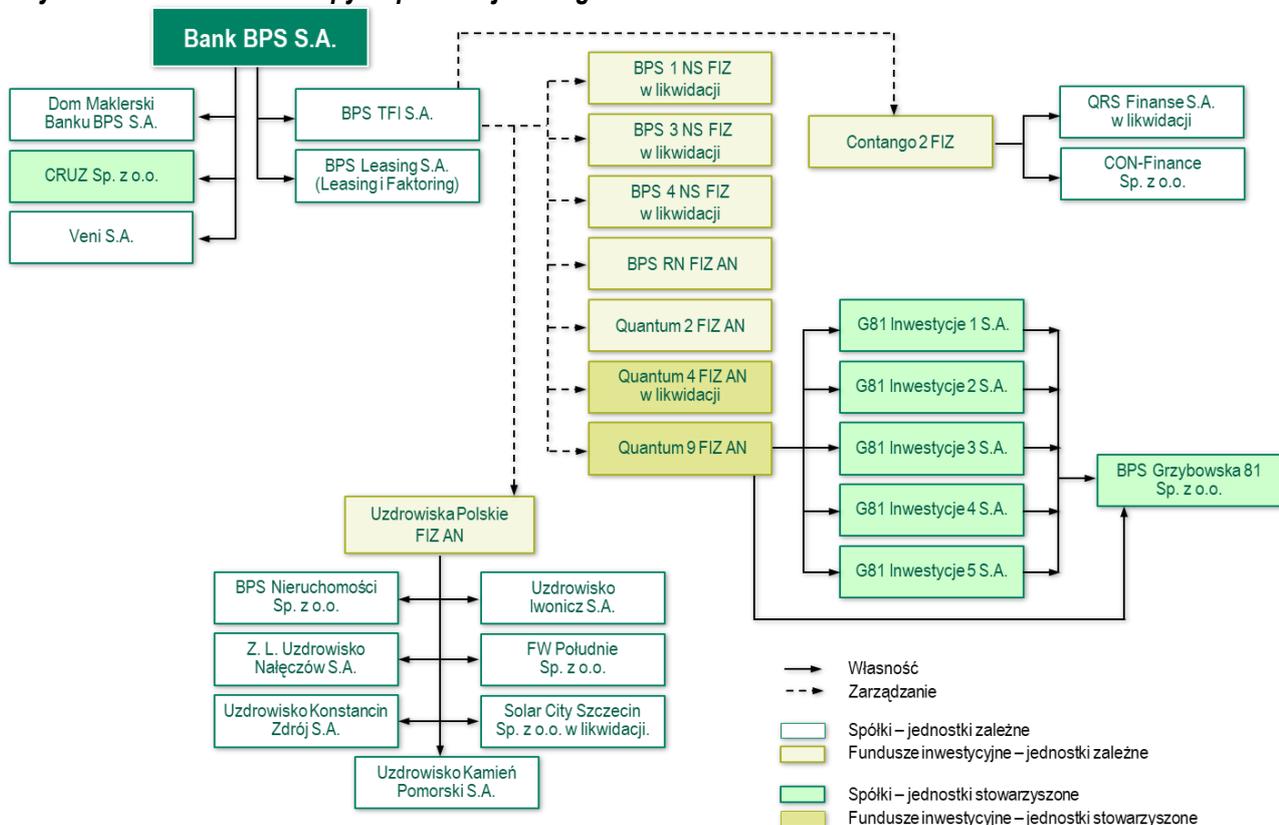
Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.	34,13%
BPS Leasing S.A. (marka: BPS Leasing i Faktoring)	100,00%
BPS Nieruchomości S.A.	100,00%
BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	100,00%
Con-Finance Sp. z o.o.	100,00%
CRUZ Sp. z o.o.	31,65%
Dom Maklerski Banku BPS S.A.	100,00%
FW Południe Sp. z o.o.	100,00%
G81 Inwestycje 1 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 2 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 3 S.A.	34,13%

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
G81 Inwestycje 4 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 5 S.A.	34,13%
QRS Finanse S.A. w likwidacji	100,00%
Solar City Szczecin Sp. z o.o. w likwidacji	100,00%
Uzdrowisko Iwonicz S.A.	100,00%
Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.	100,00%
Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.	100,00%
Veni S.A.	100,00%
Zakład Lecznicy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A.	100,00%

Grupa Kapitałowa posiadała ponadto certyfikaty inwestycyjne następujących Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych:

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w funduszu
BPS 1 NS FIZ w likwidacji	100,00%
BPS 3 NS FIZ w likwidacji	45,74%
BPS 4 NS FIZ w likwidacji	50,75%
BPS Rynku Nieruchomości FIZ AN	71,73%
Contango 2 FIZ	100,00%
Quantum 2 FIZ AN	100,00%
Quantum 4 FIZ AN w likwidacji	21,20%
Quantum 9 FIZ AN ¹	34,13%
Uzdrowiska Polskie FIZ AN	100,00%

Rysunek 1. Struktura Grupy Kapitałowej według stanu na 31.12.2021 r.

¹ Fundusz jest jedynym akcjonariuszem spółek specjalnego przeznaczenia będących jednostkami stowarzyszonymi: G81 Inwestycje 1 S.A., G81 Inwestycje 2 S.A., G81 Inwestycje 3 S.A., G81 Inwestycje 4 S.A., G81 Inwestycje 5 S.A., które powołane zostały w celu inwestycji bezpośrednich i pośrednich na rynku nieruchomości komercyjnych. Quantum 9 FIZ AN łącznie ze spółkami specjalnego przeznaczenia posiada 100% udziałów w jednostce stowarzyszonej BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.

1.2. Zmiany w Grupie Kapitałowej

Zmiany przeprowadzone w 2021 r. w podmiotach Grupy Kapitałowej były wynikiem realizacji Strategii Grupy Kapitałowej oraz przyjętych w grudniu 2020 r. kierunków strategicznych, przede wszystkim w aspekcie jej restrukturyzacji i reorganizacji. Najważniejsze z nich to:

Sierpień 2021	Zakończenie procesu likwidacji i wykreślenie z KRS: Spółki ABC Finanse S.A. w likwidacji Spółki Doradztwo S.A. w likwidacji
Listopad 2021	Rejestracja połączenia UP Nieruchomości S.A. (Spółka przejmująca) z BPS Nieruchomości Sp. z o.o. (Spółka przejmowana) – połączony podmiot funkcjonuje pod nazwą BPS Nieruchomości S.A.
Grudzień 2021	Połączenie BPS Leasing S.A. (Spółka przejmująca) z BPS Faktor S.A. (Spółka przejmowana) – połączony podmiot funkcjonuje pod nazwą BPS Leasing S.A. oraz używa marki: BPS Leasing i Faktoring
Grudzień 2021	Zawarcie umowy pomiędzy Bankiem a Veni S.A. dotyczącej sprzedaży 63 470 001 akcji Veni S.A. na rzecz Spółki celem ich przyszłego dobrowolnego umorzenia za wynagrodzeniem

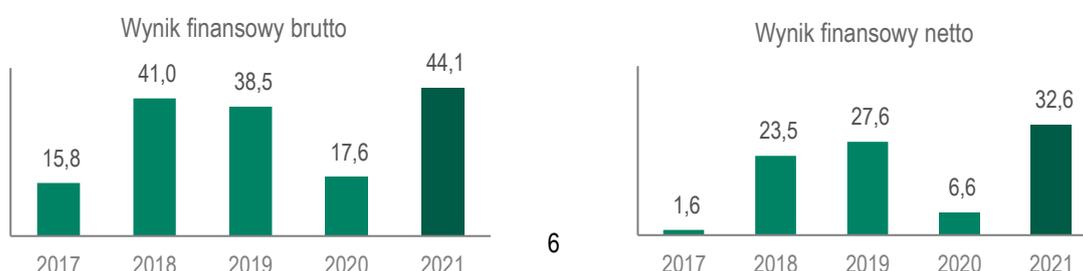
II. PODSUMOWANIE ROKU 2021

Rok 2021 r. w sektorze bankowym upłynął pod znakiem minimalizowania ekonomicznych skutków pandemii Covid-19 oraz dostosowywania codziennego funkcjonowania do nowych uwarunkowań gospodarczych i oczekiwań coraz bardziej wymagających klientów. Bank podejmował wszelkie możliwe działania, aby zapewnić stabilną działalność operacyjną i jednocześnie udoskonalał procesy wewnętrzne. Oprócz rozwiązań nakierowanych na optymalizację procesów, realizował projekty związane z rozwojem systemów i technologii, które zapewnią bezpieczeństwo działania, a także sprostają oczekiwaniom klientów, dla których mobilność i niezawodność w dobie kryzysu nabrały dodatkowego znaczenia. W drugim kwartale 2021 r. uruchomiony został w Banku Program Transformacji BPS odNowa, którego celem jest budowa instytucji nowoczesnej, bezpiecznej, przyjaznej dla klientów i pracowników, a jednocześnie konkurencyjnej rynkowo. W ramach Programu rozpoczęto realizację sześciu projektów w najważniejszych obecnie obszarach funkcjonowania Banku. Projekty te znajdują się pod wspólnym „parasolem” i są jednolicie monitorowane. Po ich zakończeniu, działania w tym zakresie będą kontynuowane.

W 2021 r. prowadzono ponadto wzmożone działania w zakresie współpracy z bankami spółdzielczymi. Wdrażano projekty związane z cyfryzacją Zrzeszenia, kontynuowano działania informacyjne dotyczące obowiązującego nadal w całym kraju stanu epidemii, prowadzono bardzo aktywną komunikację dotyczącą Tarczy Finansowej PFR 1.0 (w zakresie procesu umorzeń subwencji) oraz w zakresie uruchomienia Tarczy Finansowej PFR 2.0. Dodatkowo, w celu poprawy komunikacji oraz wsparcia wdrażania nowych, podnoszących konkurencyjność produktów kontynuowany był projekt Ekspertów ds. współpracy zrzeszeniowej.

Pomimo, iż 2021 r. był okresem trudnym z uwagi na przedłużającą się pandemię, presję inflacyjną i podwyżki stóp procentowych, a także był rokiem pełnym nieprzewidywalności dla całej gospodarki, Bank wypracował wyniki finansowe znacznie przekraczające wyniki uzyskane przed rokiem, a także korzystniejsze niż uzyskane przed pandemią.

Rysunek 2. Wyniki finansowe Banku (w mln zł)

Konsekwentnie realizowane przez Bank działania na wielu płaszczyznach swojej działalności, wpłynęły na poprawę niemal wszystkich głównych pozycji rachunku zysków i strat (z wyjątkiem wyniku z tytułu odsetek), tj. wyniku:

z tytułu prowizji i opłat	o 3,4 mln zł
z tytułu dywidend	o 1,0 mln zł
z operacji finansowych i z pozycji wymiany	o 20,8 mln zł
na pozostałej działalności operacyjnej	o 0,8 mln zł
odpisów z tytułu utraty wartości	o 26,6 mln zł

oraz obniżenie ogólnych kosztów administracyjnych o 12,1 mln zł. Funkcjonujący w Banku system zarządzania kosztami działania zapewnia sprawowanie właściwego nadzoru nad ponoszonymi wydatkami, jak również prowadzenie racjonalnej gospodarki kosztowej.

Korzystniejsze niż przed rokiem wyniki finansowe wpłynęły na wzrost wskaźników efektywnościowych ROA i ROE, natomiast utrzymywanie dyscypliny w zakresie ponoszonych wydatków, przy równocześnie wyższym wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, wpłynęły na poprawę wskaźnika C/I. W okresie 2021 r. nastąpiła poprawa:

wskaźnika ROA netto	o 0,10 pp.
wskaźnika ROE netto	o 2,91 pp.
wskaźnika C/I	o -1,07 pp.

Zadowolające rezultaty działań Banku widoczne są również w obszarze adekwatności kapitałowej. Oprócz działań nakierowanych na poprawę struktury i jakości kapitałów (zamiana w III kw. 2021 r. pożyczki podporządkowanej otrzymanej z SSOZ BPS na akcje własne serii AG), kontynuowano wzmożone prace w zakresie optymalizacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, m.in. poprzez stopniową zmianę struktury portfela kredytowego, polegającą na sukcesywnym zastępowaniu dominujących w portfelu ekspozycji wobec przedsiębiorstw o wadze ryzyka 100 % kredytami udzielanymi osobom prywatnym, zabezpieczonymi na nieruchomościach mieszkalnych oraz kredytami dla JST, jak również poprzez optymalizację technik redukcji ryzyka, w tym istotną poprawę procesu weryfikacji zabezpieczeń hipotecznych, umożliwiającą zwiększenie wolumenu uznanych zabezpieczeń na nieruchomościach detalicznych i komercyjnych. Wpłynęło to spadek kwoty ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego w ciągu 2021 r. o 1,2 mld zł. W rezultacie, w 2021 r. nastąpiła poprawa wskaźników adekwatności kapitałowej, odpowiednio:

współczynnika kapitału Tier I	o 3,1 pp.
łącnego współczynnika kapitałowego	o 2,8 pp.
wskaźnika dźwigni	o 0,7 pp.

Poziom osiągniętych współczynników ukształtował się powyższej obowiązujących norm nadzorczych.

Priorytetowym zadaniem Banku jest poprawa jakości i struktury portfela kredytowego. Intensywne działania prowadzone przez Bank w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym oraz restrukturyzacyjno-windykacyjnym, spowodowały, że pomimo trwającej pandemii i ograniczeń prawnych bezpośrednio przekładających się na możliwości dochodzenia wierzytelności trudnych Banku, kredyty ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w 2021 r. zmniejszyły się o 115,7 mln zł, a wskaźnik szkodowości obniżył się o 0,40 pp.

W 2021 r. zakończony został proces restrukturyzacji sieci sprzedaży, polegający na zmniejszeniu liczby placówek oraz wdrożeniu zmian usprawniających zarządzanie i podnoszących efektywność działania, poprzez spłaszczenie struktury zarządzania oraz optymalizację czynności wsparcia sprzedaży w wyniku ich centralizacji. Restrukturyzacja sieci wpłynęła na optymalizację zarówno kosztów wynagrodzeń, jak i eksploatacyjnych.

W 2021 r. kontynuowano ponadto działania w spółkach, zgodnie z założeniami strategicznymi Grupy Kapitałowej. Prowadzono intensywne prace mające na celu uporządkowanie sposobu zarządzania spółkami, jak również poprawę efektywności ich funkcjonowania. Realizowano rozpoczęte w latach poprzednich projekty, zmierzające do konsolidacji, likwidacji bądź sprzedaży niektórych spółek.

Działania Banku dotyczące Grupy Kapitałowej prowadzone były przede wszystkim w dwóch obszarach aktywności:

- 1) produktowym, dostarczającym produktów finansowych, zgodnie z zapotrzebowaniem Zrzeszenia BPS (leasing, faktoring, fundusze inwestycyjne, w tym produkty zabezpieczenia emerytalnego);
- 2) pozostałym, obejmującym w szczególności podmioty celowe powołane w związku z realizowanymi działaniami restrukturyzacyjnymi.

Zakładanym efektem prowadzonych działań jest uproszczenie Grupy Kapitałowej Banku i w rezultacie poprawa rentowności poprzez eliminację podmiotów i procesów nieefektywnych.

Poniżej przedstawiono podstawowe elementy bilansu, rachunku zysków i strat oraz wskaźniki sprawności działania Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej.

Tabela 1. Podstawowe dane finansowe Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	2020	2021	2020	2021
Wybrane dane bilansowe				
Suma bilansowa	28 913 668	24 750 679	28 960 571	24 770 352
Zobowiązania wobec banków	23 634 731	19 813 086	23 639 001	19 814 855
Zobowiązania wobec klientów	3 815 712	3 431 198	3 687 654	3 257 828
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	428 619	382 753	431 822	385 425
Kapitał własny	840 528	917 052	818 921	903 716
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 582 545	8 018 774	8 071 653	7 430 302
Adekwatność kapitałowa²				
Fundusze własne	1 147 458	1 114 122	1 085 464	1 049 641
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	7 201 392	5 949 921	7 538 326	6 595 718
Współczynnik kapitału Tier I	10,9%	14,0%	9,6%	11,7%
Łączny współczynnik kapitałowy	15,9%	18,7%	14,4%	15,9%
Wskaźnik dźwigni	-	3,4%	-	3,1%
Wybrane elementy rachunku wyników				
Wynik na działalności podstawowej, w tym:	348 600	335 594	375 059	372 210
- wynik z tytułu odsetek	281 066	242 920	289 145	254 738
- wynik z tytułu prowizji	59 402	62 784	79 675	84 777
- wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	6 793	27 572	4 966	30 413
Ogólne koszty administracyjne	247 923	235 794	367 324	367 370
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-97 618	-70 994	-77 020	-68 222
Wynik finansowy brutto	17 584	44 121	16 421	55 301
Wynik finansowy netto	6 641	32 610	6 039	41 899
Wybrane wskaźniki				
ROA netto ³	0,02%	0,12%	0,02%	0,16%
ROE netto ⁴	0,80%	3,71%	0,74%	4,87%
Wskaźnik C/I ⁵	68,27%	67,20%	79,85%	75,02%
Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w portfelu kredytowym ogółem	11,16%	10,77%	12,12%	11,42%

² adekwatność kapitałowa Grupy zawiera dane Banku oraz podmiotów zależnych, które zgodnie z Rozporządzeniem CRR podlegają konsolidacji ostrożnościowej obejmującej jedynie podmioty spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych

³ stopa zwrotu z aktywów (ROA), obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do aktywów razem wyrażonych jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego

⁴ stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE) obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do kapitału własnego wyrażonego jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego

⁵ wskaźnik kosztów do dochodów (C/I) obliczony jako relacja ogólnych kosztów administracyjnych do wyniku na działalności podstawowej łącznie z wynikiem na pozostałej działalności operacyjnej

Wyszczególnienie	Grupa Kapitałowa	
	2020	2021
Zatrudnienie i sieć		
Liczba zatrudnionych (w etatach), z tego:	1 720	1 545
- w Centrali Banku BPS S.A.	579	523
- w Oddziałach Banku	306	201
- w jednostkach zależnych	835	821
Zrzeszenie BPS		
Liczba zrzeszonych banków spółdzielczych	325	316
Liczba współpracujących banków spółdzielczych	11	9

Nagrody i wyróżnienia

W 2021 r. Bank oraz spółki Grupy Kapitałowej prowadziły konsekwentną budowę oferty produktowej opartej na nowoczesnych i atrakcyjnych cenowo usługach, dedykowanych do wybranych segmentów klientów. Jednocześnie, w dobie pandemii Covid-19 dużą wagę przywiązywano do komfortu i bezpieczeństwa zarówno swoich Klientów, jak i pracowników. O wysokiej jakości i konkurencyjności proponowanych rozwiązań świadczą otrzymane w ubiegłym roku nagrody i wyróżnienia. Należą do nich m.in.:

	Redakcja portalu MarkaPracodawcy.pl uhonorowała Bank wyróżnieniem Friendly Workplace 2021 , za efektywne działania związane z prowadzoną polityką personalną i rozwojem kompetencji swoich pracowników, a także za poszanowanie i wspieranie modelu równowagi pomiędzy pracą, a życiem prywatnym oraz tworzenie zdrowego środowiska pracy.
	Kredyty hipoteczne Banku niemal w każdym miesiącu 2021 r. znajdowały się w czołówkach rankingów przeprowadzanych przez Ekspertów portalu Bankier.pl. Doceniany był niski koszt kredytów, m.in. oferowanych w ramach promocji Intensywnie Zielonej oraz akcji promocyjnej kredytu Mój Dom z Ekobonusem.
	W wyniku przeprowadzonych w 2021 r. badań konsumenckich, Grupa BPS zdobyła Złoty Laur Konsumentki Lider Jakości 2021 , wygrywając w kategorii Banki Spółdzielcze. O wyróżnieniu dla Zrzeszenia zdecydowały: rzetelna, profesjonalna obsługa, pozytywne doświadczenia klientów, atrakcyjna oferta, wiarygodność oraz wieloletnia tradycja.
	Gazeta Finansowa przyznała Spółce BPS Leasing S.A. wyróżnienie Perły Polskiego Leasingu , będące wyrazem uznania dla Spółki w związku z dynamicznym wzrostem sprzedaży leasingu oraz wprowadzeniem innowacyjnych rozwiązań biznesowych, uwzględniających m.in. potrzeby klientów w okresie pandemii.
	W wyniku przeprowadzonego plebiscytu powszechnej popularności produktów oraz usług, Spółka BPS Leasing S.A. otrzymała godło Laur Klienta – Grand Prix 2021 w kategorii Usługi Leasingowe. Nagroda ta jest potwierdzeniem ugruntowanej pozycji Spółki na rynku, a tym samym formą zbiorowej rekomendacji jej usług.
	Spółka BPS Leasing S.A. otrzymała złoty Laur Klienta 2021 w kategorii Jakość obsługi klienta wśród banków spółdzielczych. Nagroda ta wskazuje na wyróżniającą się pozycję Spółki wśród najpopularniejszych produktów i marek w tej kategorii.

Spółka BPS Leasing S.A. wraz z Zarządem została wyróżniona za efektywność w realizacji założonej wizji i strategii rozwoju, wzorcowe zarządzanie firmą, rzetelność i odpowiedzialność w działaniu, zdobywając niepodważalną opinię **Firmy Godnej Polecenia** oraz **Wiarygodnego Partnera w Biznesie**. Certyfikaty te przyznawane są przez Międzynarodowe Targi Poznańskie, Radę Programową, Wyższą Szkołę Zarządzania i Bankowości, Wielkopolski Związek Pracodawców LEWIATAN (Konfederacja LEWIATAN) oraz Biuro Promocji Gospodarczej i Certyfikacji.

III. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

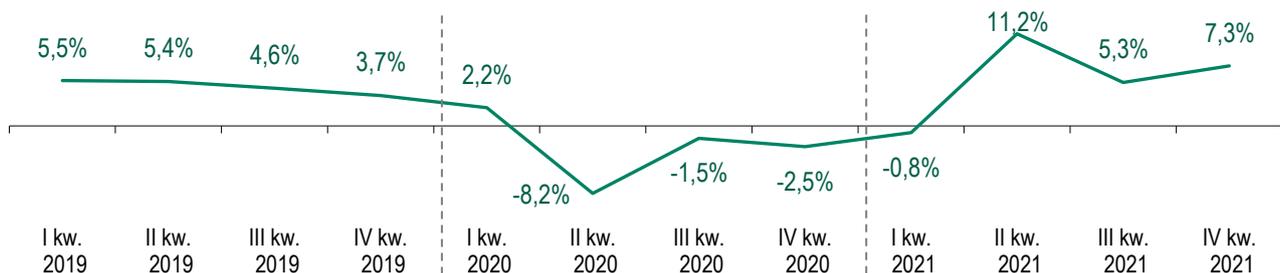
3.1. Otoczenie makroekonomiczne

Działalność Banku w 2021 r. była w głównej mierze determinowana przez sytuację makroekonomiczną w kraju, jak i zagranicą oraz trendy występujące w sektorze bankowym.

Odbudowa aktywności gospodarczej

W 2021 r. miało miejsce ożywienie koniunktury, któremu sprzyjało poluzowanie od II kw. ub.r. ograniczeń sanitarnych związanych z epidemią. W efekcie, PKB Polski wzrósł w 2021 r. o 5,7 %, wobec 2,5 % spadku w 2020 r. Największą zmianą w strukturze dynamiki PKB, a jednocześnie czynnikiem, który był odpowiedzialny za powrót na ścieżkę wzrostu w 2021 r., była poprawa kontrybucji popytu krajowego o 10,7 pp. (w tym konsumpcji o 5,1 pp. oraz inwestycji o 2,9 pp.).

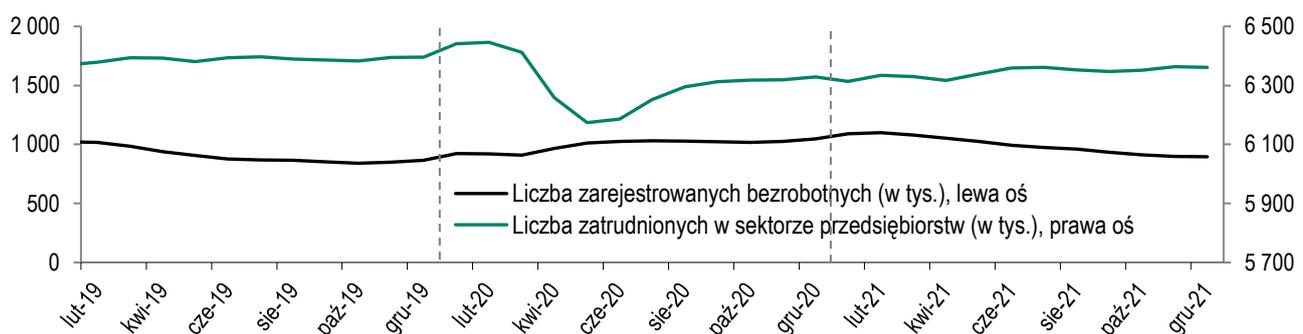
Rysunek 3. Cykl koniunkturalny w Polsce (zmiana % PKB, r/r)

Sytuacja na rynku pracy

Odbudowie koniunktury gospodarczej w Polsce towarzyszyła poprawa sytuacji na rynku pracy. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych od czerwca 2021 r. kształtowały się na niższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2020 r. Obniżeniu bezrobocia w minionym roku sprzyjała poprawa dynamiki zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (wzrost o 0,5 % średniorocznie w 2021 r., wobec spadku o 1,2 % w 2020 r.). Zwiększony popyt na pracę przełożył się na przyspieszenie tempa wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (w ujęciu nominalnym do 8,6 % średniorocznie, wobec 4,8 % w 2020 r., natomiast po uwzględnieniu wskaźnika inflacji, realny wzrost wynagrodzeń wyniósł 3,5 % r/r, tj. był wyższy niż w 2020 r. o 2,1 pp.).

Rysunek 4. Liczba bezrobotnych i zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w tys. osób)

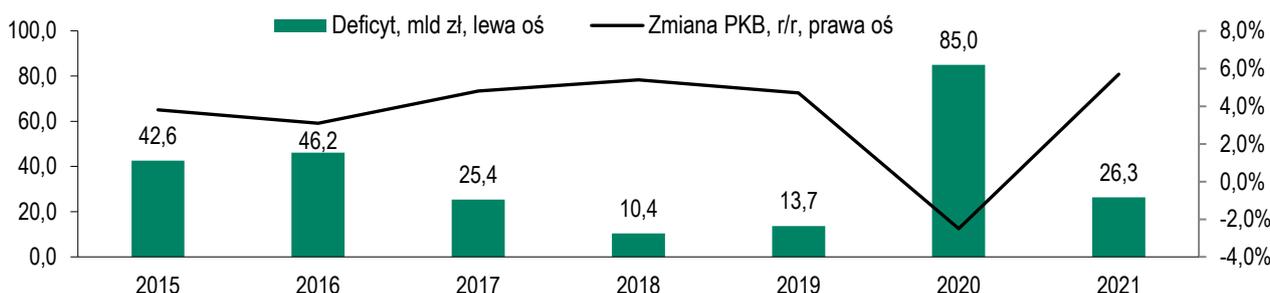
Inflacja

Poprawie koniunktury towarzyszył silny wzrost wskaźnika inflacji konsumentów, który w grudniu 2021 r. osiągnął 8,6 % r/r, tj. najwyższy poziom od 2000 r. Szybkie tempo wzrostu inflacji odzwierciedlało nie tylko poprawę koniunktury w kraju, lecz także było konsekwencją wzrostu cen surowców energetycznych na rynkach światowych. Czynnikiem wpływającym na podwyższenie dynamiki cen konsumpcyjnych był m.in. wyraźny wzrost cen paliw (o 22,1 % w ujęciu rocznym), podczas gdy w 2020 r. w tej kategorii odnotowano spadek cen (o 10,4 %). W porównaniu z 2020 r. przyspieszyła także dynamika cen nośników energii (o 2,2 pp.).

Finanse publiczne (budżet państwa)

W 2021 r. dochody budżetu państwa zostały oszacowane przez resort finansów na poziomie 495,0 mld zł, wobec 419,8 mld zł w 2020 r. Wzrost dochodów ogółem (o 75,2 mld zł r/r) wynikał przede wszystkim ze znaczącego wzrostu dochodów podatkowych (o 61,9 mld zł r/r), w tym wpływów z podatku VAT (o 31,2 mld zł r/r), który był związany z odbudową popytu krajowego w warunkach braku ograniczeń sanitarnych. Ponadto, odnotowano wzrost wpływów dochodów niepodatkowych (o 13,2 mld zł r/r), głównie na skutek wyższych (o 10,3 mld zł r/r) wpłat z tytułu aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych. Równocześnie, wydatki w 2021 r. były wyższe niż przed rokiem o 16,5 mld zł. Szybsze tempo wzrostu dochodów niż wydatków ogółem (o 58,7 mld zł) spowodowało zmniejszenie deficytu budżetowego do 26,3 mld zł, wobec 85,0 mld zł deficytu w 2020 r.

Rysunek 5. Deficyt budżetu państwa (w mld zł) na tle zmian PKB (%)

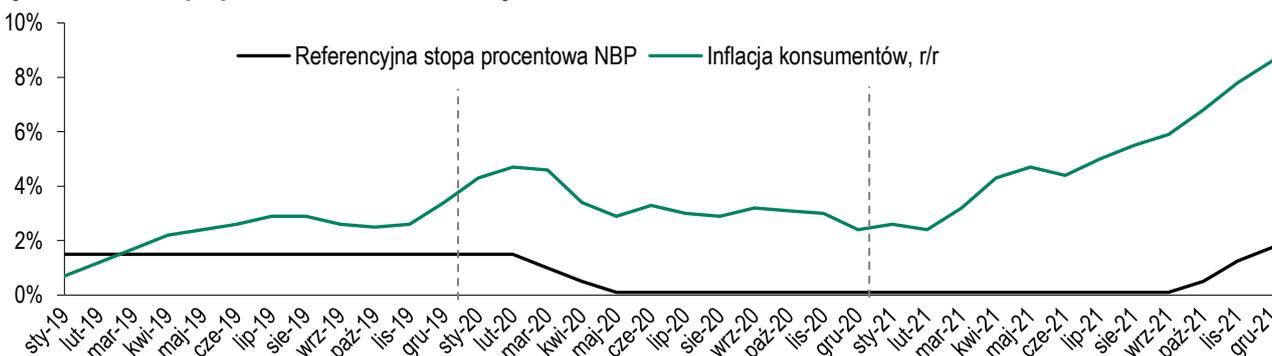

3.2. Rynki finansowe

Rynek stopy procentowej

Kształtowanie się inflacji na najwyższym poziomie od ponad dwudziestu lat skłoniło władze monetarne w Polsce do rozpoczęcia w październiku 2021 r. cyklu podwyżek stóp NBP, w wyniku którego główna stopa procentowa osiągnęła na koniec roku poziom 1,75 %, wobec 0,10 % na koniec 2020 r. Podwyższenie stóp procentowych NBP przełożyło się na poziom stawek rynkowych. Na koniec 2021 r. WIBOR 1M i WIBOR 3M ukształtowały się na poziomie odpowiednio 2,23 % oraz 2,54 %, wobec 0,20 % i 0,21 % na koniec 2020 r.

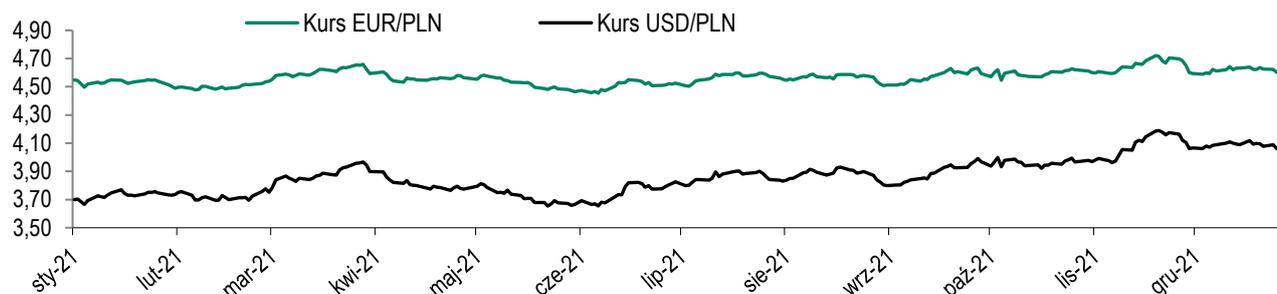
Rysunek 6. Stopa procentowa NBP a inflacja konsumentów

Rynek walutowy

W 2021 r. średni kurs EUR/PLN i USD/PLN wyniósł odpowiednio 4,57 zł i 3,86 zł. W porównaniu do roku poprzedniego złoty osłabił się wobec euro o 0,13 zł, natomiast wobec dolara umocnił się o 0,04 zł. Wahania kursu złotego wobec głównych walut wynikały m.in. ze zmieniającej się dynamicznie sytuacji epidemicznej, a także oczekiwań dotyczących polityki pieniężnej banków centralnych.

Rysunek 7. Kurs EUR/PLN i USD/PLN na fixingu NBP

3.3. Sytuacja sektora bankowego

Rok 2021 był okresem przyspieszenia tempa rozwoju akcji kredytowej oraz osłabienia aktywności w segmencie depozytów. Przyrost należności sektora niefinansowego i budżetowego (o 4,4 %, wobec 1,0 % w 2020 r.) pozostał jednak wyraźnie niższy od tempa wzrostu depozytów (11,2 % r/r, wobec 14,8 % przed rokiem), co doprowadziło do dalszego obniżenia relacji kredytów do depozytów (74,7 % na koniec 2021 r., wobec 79,5 % na koniec 2020 r.). Równocześnie, odnotowano wyraźną poprawę wyniku finansowego sektora bankowego, który na koniec 2021 r. osiągnął poziom 8,9 mld zł, wobec minus 322,0 mln zł przed rokiem. Pozytywny wpływ na wynik sektora miała przede wszystkim poprawa wyniku z tytułu rezerw i utraty wartości (o 5,4 mld zł), a także wyższy wynik z tytułu prowizji (o 2,3 mld zł), które zrekompensowały wzrost kosztów funkcjonowania (o 803,4 mln zł r/r) oraz pogorszenie wyniku z tytułu odsetek (o 556,3 mln zł r/r). W minionym roku nastąpiło osłabienie wskaźników adekwatności kapitałowej. Łączny współczynnik kapitałowy w sektorze bankowym na koniec 2021 r. wyniósł 19,22 % i w porównaniu do stanu na koniec 2020 r. obniżył się o 1,45 pp., natomiast współczynnik kapitału Tier I ukształtował się na poziomie 17,25 %, tj. niższym niż przed rokiem o 1,22 pp.

IV. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

4.1. Czynniki zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w 2022 r.

Działalność Banku BPS S.A. prowadzona jest wyłącznie na terytorium Polski, dlatego na jego wyniki wpływ będą miały wydarzenia gospodarcze zachodzące w kraju oraz wydarzenia międzynarodowe mające wpływ na gospodarkę krajową. Przyszła sytuacja gospodarcza jest obarczona dużą niepewnością, której głównym źródłem jest wybuch wojny na Ukrainie. Perspektywa zakończenia konfliktu, jego przebieg, a także skala zaburzeń aktywności ekonomicznej pozostają nieokreślone, co zwiększa ryzyka dla prognoz makroekonomicznych.

Polska gospodarka pozostanie jednak na ścieżce wzrostu, do czego przyczyniać się będzie:

- 1) dalszy postęp programu szczepień, który zmniejsza ryzyko nadmiernego obciążenia systemu opieki zdrowotnej i związanej z tym konieczności wprowadzenia administracyjnych ograniczeń aktywności;
- 2) kontynuacja odbudowy popytu konsumpcyjnego gospodarstw domowych w warunkach korzystnej sytuacji na rynku pracy (niski poziom bezrobocia);
- 3) wzrost inwestycji publicznych, współfinansowanych z funduszy europejskich, w tym poprzez nowe mechanizmy związane z odbudową unijnych gospodarek po pandemii.

Wśród czynników, które mogą negatywnie wpłynąć na wzrost gospodarczy w 2022 r. należy wymienić m.in.:

- 1) eskalację konfliktów w bezpośrednim otoczeniu Polski (Ukraina, Rosja, Białoruś), sprzyjającą m.in. występowaniu zawirowań na rynkach finansowych, zaburzeń w handlu zagranicznym (sankcje), a także znaczącemu osłabieniu koniunktury w Europie i przedłużaniu się okresu wysokiej inflacji;
- 2) wzrost niepewności na rynkach finansowych, spowodowany zwiększaniem deficytu i długu publicznego w celu finansowania zadań związanych ze zwalczaniem epidemii, opieką nad uchodźcami, jak również podjętych działań w ramach tzw. tarcz antyinflacyjnych, w tym ograniczenia akcyzy i VAT-u na paliwa silnikowe;
- 3) pogorszenie sytuacji epidemicznej, które może wymagać wprowadzenia długotrwałych administracyjnych ograniczeń aktywności gospodarczej;
- 4) ewentualne kolejne zmiany poziomu stóp procentowych NBP mające na celu ograniczenie presji inflacyjnej;
- 5) zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw domowych uzależnione, m.in. od sytuacji na rynku pracy, ale też od tempa wzrostu cen konsumpcyjnych oraz zmian w systemie podatkowym (rządowy program „Polski Ład”).

4.2. Przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej w 2022 r.

Działania Banku zaplanowane do realizacji na 2022 r. skupione będą przede wszystkim na utrzymaniu poziomu rentowności działania, pozwalającego na dalszą budowę jego bazy kapitałowej zwiększającej bezpieczeństwo funkcjonowania, przy jednoczesnym zachowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka, w tym głównie ryzyka płynności.

Jednakże, działalność biznesowa Banku w 2022 r. będzie determinowana koniecznością sprostania nowym wymogom regulacyjnym, szczególnie w zakresie wskaźnika dźwigni oraz poziomu funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (MREL). Niemniej, zaplanowane do realizacji działania pozwolą na wzmocnienie pozycji kapitałowej Banku oraz wzrost poziomu współczynników kapitałowych do wysokości zapewniającej bezpieczne spełnienie norm nadzorczych.

Bank zakłada dalszą poprawę jakości portfela kredytowego, przede wszystkim poprzez kontynuację działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych oraz procesów monitoringu. W szczególności planuje utrzymać skuteczność wczesnej identyfikacji pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów, w celu szybkiego podejmowania działań prewencyjnych i naprawczych przeciwdziałających powstawaniu nowych ekspozycji NPL. Bank będzie ograniczał ryzyko rezydualne poprzez efektywną weryfikację wartości przyjmowanych zabezpieczeń oraz ujednoczenie i doprecyzowanie regulacji wewnętrznych w zakresie prawnych form zabezpieczeń.

W związku z dużą niepewnością wynikającą z dynamicznych trendów zmiennych makroekonomicznych (inflacja i rynkowe stopy procentowe), wpływu nadzwyczajnych zdarzeń zewnętrznych o dużej skali oddziaływania na sytuacją gospodarczą i sektora bankowego, Bank będzie systematycznie monitorował otoczenie makroekonomiczne i adekwatnie dostosowywał politykę kredytową oraz proces kredytowy.

Jednocześnie nadrzędnym celem Banku będzie wspieranie zrzeszonych banków spółdzielczych w rozwoju ich działalności biznesowej i technologicznej, dostosowanej do szybko zmieniających się przepisów prawa, standardów rynkowych i nowych regulacji nadzorczych. Prowadzone będą projekty związane z podniesieniem konkurencyjności zrzeszonych banków spółdzielczych i Banku poprzez udostępnienie kolejnych narzędzi związanych z cyfryzacją Zrzeszenia.

W 2022 r. kontynuowany będzie również proces restrukturyzacji Grupy Kapitałowej, w celu pozostawienia jedynie spółek niezbędnych dla realizacji podstawowych celów strategicznych Banku, tj. wspierania stabilizacji i wzrostu Zrzeszenia.

Realizacja powyższych zamierzeń, wpłynie na stopniową poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku oraz na zwiększenie bezpieczeństwa jego działalności.

V. DZIAŁALNOŚĆ BANKU BPS S.A.

5.1. Współpraca z bankami spółdzielczymi

Na dzień 31.12.2021 r. Bank BPS S.A. zrzeszał 316 banków spółdzielczych, będących jednocześnie uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SOZ BPS). Współpracował ponadto z 9 bankami spółdzielczymi, a także z Bankiem Nowym BFG S.A. będącym następcą prawnym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego.

W 2021 r. zakończyły się prace nad nową Umową Zrzeszenia. Dokument opracowany przy współudziale zrzeszonych banków spółdzielczych transparentnie reguluje prawa i obowiązki wszystkich Członków Zrzeszenia oraz uwzględnia zmiany zachodzące w otoczeniu rynkowym i wyzwania stojące przed współczesną bankowością spółdzielczą. Nowe brzmienie Umowy ułatwi integrację działań na poziomie Zrzeszenia oraz efektywną realizację wspólnych przedsięwzięć. Projekt Umowy w listopadzie 2021 roku uzyskał akceptację Zgromadzenia Prezesów, po czym w grudniu 2021 roku został skierowany do zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W 2021 r., po ponad rocznej przerwie został wznowiony w trybie zdalnym Program Stażowy dla Kandydatów na Prezesów KOMPAS. W okresie sierpień - grudzień 2021 r. przeprowadzonych zostało 5 cykli spotkań, w których wzięło udział 19 osób z banków spółdzielczych.

System Ochrony Zrzeszenia BPS

Od 2015 r. w Zrzeszeniu BPS funkcjonuje System Ochrony Instytucjonalnej, spełniający kryteria określone w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Rozporządzenia CRR).

Rolę jednostki zarządzającej Systemem pełni Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, której członkami są wszyscy uczestnicy SOZ BPS. Została ona wyposażona w odpowiednie uprawnienia ustawowe oraz umowne. Dysponuje środkami finansowymi, zgromadzonymi w ramach depozytu obowiązkowego i Funduszu Zabezpieczającego, przeznaczonymi na interwencję zapobiegającą utracie płynności i wypłacalności przez podmioty należące do Systemu. Na koniec grudnia 2021 r. depozyt obowiązkowy wpłacony przez uczestników SOZ BPS ukształtował się na poziomie 6,2 mld zł, tj. niższym niż na koniec 2020 r. o 0,8 mld zł. Było to wynikiem obniżenia z dniem 1 kwietnia 2021 r. wskaźnika udziału środków będących podstawą tworzenia depozytu obowiązkowego z 9 % do 7 % średniego stanu depozytów zgromadzonych przez uczestników Systemu, od którego naliczana jest rezerwa obowiązkowa.

Produkty i usługi dla banków spółdzielczych

Bank w 2021 r. wdrażał szereg projektów i rozwiązań produktowych, związanych z podniesieniem konkurencyjności zrzeszonych banków spółdzielczych.

Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

Płatności mobilne BLIK2	udostępnienie usługi we wszystkich aplikacjach w Zrzeszeniu i jej poszerzenie o płatności P2P (przelew na numer telefonu) – z rozwiązaniami BLIK i BLIK 2 korzystają 273 BS-y
Kredyt gotówkowy Czyste powietrze	zawarcie porozumienia w imieniu Zrzeszenia BPS z NFOŚiGW celem umożliwienia klientom BS-ów jednoczesne wnioskowanie o kredyt na inwestycje ekologiczne oraz o dotację z funduszu programu Czyste Powietrze, która przeznaczona jest na spłatę kapitału kredytu (do 31 grudnia 2021 r. porozumienie z Bankiem zawarło 39 BS-ów)
e-Wnioski	opracowanie i wdrożenie rozwiązania umożliwiającego oferowanie przez BS-y zdalnego procesu wnioskowania o konto osobiste; w procesie wykorzystywane są nowoczesne, ale sprawdzone rynkowo usługi jak sprawdzanie tożsamości z wykorzystaniem wideoweryfikacji oraz zdalne podpisanie umowy przy użyciu podpisu elektronicznego

Platforma ubezpieczeniowa	udostępnienie narzędzia on-line dającego możliwość zdalnego zakupu ubezpieczeń komunikacyjnych, nieruchomości i turystycznych z oferty 9 zakładów ubezpieczeń; każdy klient może porównać, szybko skalkulować, wybrać odpowiedni wariant / zakres ubezpieczenia, a następnie zawrzeć i opłacić polisę w trybie online
Platforma e-konsorcjum	udostępnienie aplikacji, której celem jest usprawnienie procesu organizacji konsorcjów kredytowych w ramach Zrzeszenia BPS; aplikacja obsługuje proces oferowania transakcji kredytowej od jej wprowadzenia do czasu pozyskania deklaracji udziału poszczególnych banków uczestniczących w konsorcjum
Pionowa karta debetowa	wdrożenie w ramach współpracy z organizacją płatniczą VISA pierwszej w Zrzeszeniu karty debetowej w układzie pionowym; nowy projekt ma okolicznościowy, unikatowy charakter, związany z Zimowymi Igrzyskami Olimpijskimi Pekin 2022

Bank wspierał banki spółdzielcze i ich klientów na wszystkich etapach projektu Tarcza Finansowa PFR 1.0 oraz PFR 2.0, tj. począwszy od ubiegania się o subwencję finansową, proces reklamacyjny, weryfikację umocowań beneficjentów otrzymujących subwencję, jak i rozliczenie subwencji i spłata jej nieumorzonej części. Bank, jako Bank Zrzeszający, w kontaktach z Polską Fundacją Rozwoju reprezentował banki spółdzielcze i koordynował prace mające na celu obsługę całego procesu udzielania subwencji w Zrzeszeniu. W Programach uczestniczyło 310 banków zrzeszonych, 11 współpracujących oraz Bank BPS S.A. Zrzeszenie BPS przystąpiło do obydwu Programów w pierwszym terminie, umożliwiając klientom szybkie złożenie wniosków o subwencję i otrzymanie pomocy.

W ramach Tarczy Finansowej 1.0. wzięło udział 23 942 beneficjentów, a decyzje umorzeniowe otrzymało 23 306 klientów, których średni procent umorzenia otrzymanej subwencji finansowej wynosił ok. 74 %. Bank oraz banki spółdzielcze rozpoczęły obsługę spłat nieumorzonej części subwencji finansowej.

W ramach Tarczy Finansowej 2.0 wsparcie finansowe Polskiego Funduszu Rozwoju kierowane było do firm z 54 branż, które musiały ograniczyć lub zawiesić działalność w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19. Łącznie 3 263 klientów w Zrzeszeniu BPS złożyło 4 387 wniosków o subwencję, na łączną kwotę 740,6 mln zł, z tego PFR przyznał subwencję 2 985 klientom na kwotę 459,9 mln zł. Dodatkowo, obsłużono proces weryfikacji umocowań Beneficjentów Tarczy Finansowej 2.0 oraz rozpoczęto obsługę procesu umorzeń dla klientów z sektora MSP.

W związku ze zmianą operatora w obsłudze rządowego programu 500+ i nowego programu RKO (Rodzinny Kapitał Opiekuńczy) na Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Bank w imieniu Zrzeszenia BPS zawarł umowę o współpracy w zakresie wnioskowania o środki z ww. programów oraz koordynował przygotowanie zmian informatycznych związanych z wymaganiami ZUS. Klienci Zrzeszenia mogą wnioskować o środki w ramach bankowości internetowej i mobilnej.

Bank kontynuował współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie udzielania portfelowych gwarancji spłaty kredytu, obejmujących mitygację skutków pandemii COVID-19 (gwarancje KFG, PLD, COSME, FG POIR BIZNESMAX, AGRO, CCS, FGP). W 2021 r. banki spółdzielcze podpisały 104 nowe porozumienia o współpracy i udzieliły 2 845 kredytów z gwarancjami BGK o łącznej wartości 2,2 mld zł i wolumenie gwarancji 1,4 mld zł.

Bank w 2021 r. prowadził negocjacje z BGK w zakresie wdrożenia w Zrzeszeniu BPS nowych gwarancji w ramach portfelowej linii gwarancyjnej Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (EFPG), zabezpieczających spłatę kredytu Czyste Powietrze. BGK przyznał dla Zrzeszenia BPS limit gwarancji w kwocie 250 mln zł, co pozwoli zabezpieczyć kredyty Czyste Powietrze w wysokości 300 mln zł.

Eksperti ds. współpracy z bankami spółdzielczymi

W 2021 r. kontynuowano prace w ramach powstałego w 2020 r. Zespołu ds. współpracy z bankami spółdzielczymi. Najważniejsze działania prowadzone w 2021 r. przez Zespół to:

- 1) zrealizowanie ok. 500 spotkań w siedzibach banków spółdzielczych oraz ok. 300 spotkań on-line, które miały na celu

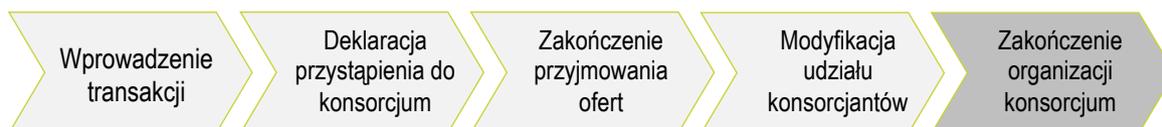
- nawiązanie bezpośrednich relacji z BS-ami oraz prezentowanie rozwiązań proponowanych przez Bank Zrzeszający;
- 2) wspieranie BS we wdrażaniu produktów i usług oferowanych przez Bank Zrzeszający – największym zainteresowaniem cieszyły się gwarancje BGK, produkty oferowane przez BPS Leasing-Faktoring oraz usługi BLIK, Moje ID, Express Elixir;
  - 3) pomoc w kontaktach z komórkami organizacyjnymi Banku, odpowiedzialnymi za zgłaszane sprawy przez banki spółdzielcze – na bieżąco wyjaśniano problemy, z którymi zmagają się BS-y;
  - 4) monitorowanie jakości usług świadczonych przez Bank na rzecz banków spółdzielczych – przekazywanie informacji o oczekiwaniach, zastrzeżeniach, a także zadowoleniu BS-ów;
  - 5) reagowanie na potrzeby zgłaszane przez banki spółdzielcze;
  - 6) zbudowanie czterech funkcjonujących Zespołów Liderów Zmian w regionie każdej z Ekspertek – inicjatywa ta ma na celu poprawę współpracy, wymianę informacji oraz doświadczeń pomiędzy bankami spółdzielczymi, a w efekcie lepsze wykorzystanie potencjału funkcjonowania w ramach Zrzeszenia. Liderzy Zmian to projekt prowadzony na poziomie pracowników średniej i niższej kadry zarządzającej;
  - 7) zorganizowanie z inicjatywy i z udziałem Ekspertek cyklu szkoleń leasingowych dla pracowników banków spółdzielczych oraz zainicjowanie pilotażu warsztatów szkoleniowych Akademia Analityka Kredytowego, który przeistoczył się w cykliczne szkolenia cieszące się dużym zainteresowaniem;
  - 8) opracowanie wytycznych do sporządzania regulacji wzorcowych zgłaszanych przez banki spółdzielcze podczas spotkań i w ramach Liderów Zmian.

Ponadto, Ekspertki były autorem i pomysłodawcą cyklu filmików „Czy wiesz, że” dla banków spółdzielczych oraz inicjatorem stworzenia Platformy e-konsorcjum.

Kredyty konsorcjalne z udziałem banków spółdzielczych

Bank BPS S.A. współpracuje z bankami spółdzielczymi w zakresie udzielania kredytów w konsorcjach, wspierając tym samym ich aktywność kredytową oraz dywersyfikując ryzyko, co pozwala między innymi na finansowanie dodatkowych przedsięwzięć oraz na wykorzystanie nadpłynności banków spółdzielczych w celu zwiększenia ich rentowności.

W celu usprawnienia procesu udzielania kredytów konsorcjalnych, w dniu 1 czerwca 2021 r. została uruchomiona i udostępniona nowa aplikacja Platforma e-konsorcjum, która umożliwia zamieszczanie i przepływ informacji na temat transakcji kredytowych przewidzianych do udzielenia w ramach konsorcjum bankowego pomiędzy poszczególnymi bankami. Wspiera ona następujące kroki:

Dzięki wdrożeniu Platformy organizator konsorcjum może w prosty i szybki sposób dotrzeć do szerokiego grona banków, potencjalnie zainteresowanych współfinansowaniem klientów w ramach konsorcjum. Uczestnicy konsorcjum w ramach tego narzędzia mogą zapoznać się z warunkami transakcji i informacjami o kliencie oraz złożyć deklarację przystąpienia do konsorcjum (określając jednocześnie swój udział w kwocie finansowania). Strony transakcji konsorcjalnej mają ponadto możliwość uruchomienia procesu konsultacji (pytania, odpowiedzi) upublicznionych dla wszystkich uczestników konsorcjum.

Do 31.12.2021 r. Bank w Platformie e-konsorcjum udostępnił 36 ofert organizacji konsorcjum dla transakcji kredytowych o łącznej wartości 0,9 mld zł, z czego objęta została kwota 0,5 mld zł. Dodatkowo 2 oferty w wysokości 69,5 mln zł zamieścił jeden bank spółdzielczy, z czego objęta została kwota 10 mln zł.

Realizacja rozliczeń

W ramach działalności zrzeszeniowej Bank prowadzi obsługę elektronicznych rozliczeń pieniężnych, krajowych oraz zagranicznych.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. Centrum Rozliczeń Elektronicznych (CRE) Banku, w zakresie rozrachunków międzybankowych i międzyoddziałowych, obsługiwało rozliczenia 341 jednostek banków spółdzielczych i 14 jednostek Banku BPS S.A.

Liczba realizowanych przez Bank transakcji z roku na rok systematycznie rośnie (z wyjątkiem transakcji za pośrednictwem SORBNET), w tym w szczególności transakcji realizowanych na zlecenie banków spółdzielczych. Poniżej przedstawiono zestawienie ilości przeprowadzonych w 2021 r. w Zrzeszeniu zleceń wysłanych i otrzymanych za pośrednictwem CRE-Elixir, Express-Elixir oraz SORBNET.

	2021 r.	Zmiana r.r.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez CRE-Elixir	214,1 mln szt.	0,8 mln szt.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez Express-Elixir	850,2 tys. szt.	473,8 tys. szt.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez SORBNET	223,7 tys. szt.	-2,1 tys. szt.

W ubiegłym roku realizowano również transakcje walutowe klientów Banku BPS S.A. oraz klientów zrzeszonych i współpracujących banków spółdzielczych, w 12 walutach, za pośrednictwem przelewów SEPA, ekspresowych przelewów TARGET2 oraz tradycyjnych przelewów zagranicznych systemu SWIFT.

	2021 r.	Zmiana r.r.
Przekazy walutowe otrzymane	770,3 tys. szt.	24,2 tys. szt.
Przekazy walutowe wysłane	228,7 tys. szt.	15,0 tys. szt.

Wrzaz z implementacją Dyrektywy PSD w UE rośnie popularność przekazów SEPA. Ze względu na niskie prowizje oraz szybki czas realizacji są najpopularniejszym typem rozliczeń dewizowych i stanowiły w 2021 r. 96,5 % wszystkich zleceń nominowanych w EUR.

	2021 r.	Zmiana r.r.
Przekazy wychodzące SEPA	190,5 tys. szt.	12,6 tys. szt.
Przekazy wpływające SEPA	719,0 tys. szt.	25,4 tys. szt.

Karty bankowe i bankomaty

Oferta Banku w zakresie usług kartowych zawiera pełen wachlarz produktów. Należą do niej wydawnictwo i obsługa kart płatniczych, obsługa i rozliczanie bankomatów oraz instalacja, obsługa i rozliczanie terminali POS, oferowane we współpracy z IT Card S.A. Usługi te należą do najnowocześniejszych na rynku. Oferta kart płatniczych obejmuje karty debetowe i kredytowe, w wariantach dla klientów indywidualnych, jak i instytucjonalnych, w tym karty w technologii bezstykowej Visa payWave, MasterCard PayPass oraz Naklejka Zbliżeniowa Visa. Od listopada 2019 r. wszystkie karty wydawane są jako zbliżeniowe oraz wszystkie karty (z wyjątkiem Naklejki) mogą być dodawane do urządzeń mobilnych. Klienci mogą korzystać z wirtualnej postaci swoich kart w smartfonach opartych o system operacyjny Android (Google Pay).

	2021 r.	Zmiana r.r.
Liczba kart debetowych w Zrzeszeniu	1 110,1 tys. szt.	22,1 tys. szt.
Liczba kart kredytowych w Zrzeszeniu	10,1 tys. szt.	0,5 tys. szt.

Wrzaz ze wzrostem liczby wydanych kart, nastąpił przyrost realizowanych transakcji.

	2021 r.	Zmiana r.r.
Liczba zrealizowanych transakcji	175,1 mln szt.	30,6 mln szt.
Wartość zrealizowanych transakcji	29,5 mld zł	3,7 mld zł

W Zrzeszeniu BPS funkcjonują bankomaty wyposażone w technologię Finger Vein, umożliwiające wypłatę gotówki bez użycia karty, na podstawie układu naczyń krwionośnych palca. Terminale POS akceptują karty tradycyjne oraz bezstykowe i mobilne, a także umożliwiają realizowanie transakcji cashback.

Jednakże, z uwagi na wysoką cenę bankomatów, kosztów utrzymania urządzeń oraz rosnącego udziału transakcji bezgotówkowych, liczba urządzeń ma tendencję spadkową.

	2021 r.	Zmiana r.r.
Liczba bankomatów	2 061 szt.	-40 szt.
Liczba terminali POS	11 149 szt.	-692 szt.
Liczba Cash Advance	117 szt.	-231 szt.

5.2. Działalność komercyjna Banku

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. prowadzi niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność komercyjną poprzez sieć liczącą 14 placówek sprzedażowych na terenie kraju. Oferuje szerokie spektrum rozwiązań finansowych, na które składają się produkty rozliczeniowe, kredytowe, skarbowe oraz związane z oszczędzaniem i inwestowaniem. Bank zapewnia także dostęp do wachlarza usług dodatkowych, dostarczanych zarówno przez podmioty z Grupy Kapitałowej (leasing, faktoring, jednostki funduszy inwestycyjnych), jak i te zaczerpnięte z szerokiej oferty rynkowej (ubezpieczenia). Oferta produktowa Banku na bieżąco dostosowywana jest do oczekiwań rynku – preferencji i potrzeb klientów, otoczenia konkurencyjnego, standardów rynkowych oraz wymogów regulacyjnych. W swojej działalności Bank stosuje podział klientów na następujące segmenty rynkowe:

- 1) klienci detaliczni;
- 2) klienci biznesowi w tym rolnicy;
- 3) jednostki samorządu terytorialnego (JST).

Głównym kanałem dystrybucji jest sieć oddziałów własnych, uzupełniana dla wybranych segmentów przez pośredników finansowych.

Segment bankowości detalicznej

W swojej ofercie dla klientów detalicznych Bank posiada pełną gamę **produktów oszczędnościowych, rozliczeniowych oraz kart płatniczych** (wydawane w ramach organizacji Mastercard i Visa). W 2021 r. oferta w tym zakresie została rozszerzona o możliwość dokonywania transakcji BLIK.

Bank w 2021 r. prowadził akcje promocyjne wspierające wydawanie i użytkowanie kart płatniczych, co miało szczególne znaczenie w okresie pandemii (potrzeba minimalizacji kontaktów bezpośrednich, gdzie rezygnacja z używania gotówki ma duże znaczenie w codziennym funkcjonowaniu).

Oferta kredytowa obejmuje kredyty gotówkowe, kredyty hipoteczne oraz karty kredytowe w systemach dwóch organizacji płatniczych Visa i Mastercard. W 2021 r. oferta kredytów hipotecznych wspierana była promocją cenową pod nazwą Promocja Intensywnie Zielona, związana z zakupem dodatkowych produktów. Oferty promocyjne od 3 lat plasują kredyty hipoteczne Banku BPS S.A. w czołówkach niezależnych rankingów i wpływają pozytywnie na osiąganie celów sprzedażowych i przychodowych.

Według stanu na 31.12.2021 r. portfel brutto kredytów mieszkaniowych Mój Dom ukształtował się na poziomie 1,9 mld zł i w ciągu roku zwiększył się o 5,9 %.

W związku z przystąpieniem Banku do Programu „Czyste powietrze”, w grudniu 2021 r. wprowadzony został do oferty kredyt gotówkowy Czyste Powietrze. Program „Czyste Powietrze” to największy i najważniejszy w Polsce projekt służący skutecznej poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych, wdrażany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, we współpracy z szesnastoma funduszami wojewódzkimi.

Ekologiczne zmiany, na które można uzyskać dotację, to m.in.:

- demontaż nieefektywnego źródła ciepła,
- zakup i instalacja nowego źródła ogrzewania (np. pompa ciepła, gazowy kocioł kondensacyjny),
- podłączenie do sieci ciepłowniczej,
- instalacja wentylacji z odzyskiem ciepła,
- wymiana okien,

- ocieplenie budynku,
- instalacja paneli fotowoltaicznych.

Splata takiego kredytu zostaje w części pokryta z dotacji.

Bank prowadzi ponadto działalność w zakresie **dystrybucji ubezpieczeń**, jako agent ubezpieczeniowy 7 towarzystw ubezpieczeniowych. Oferta ubezpieczeniowa obejmuje ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne, przeznaczone dla klientów indywidualnych, biznesowych oraz sektora rolnego. Kwota prowizji zainkasowana z tytułu ubezpieczeń w 2021 r. zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o blisko 30 %.

Bank, wraz z partnerem zewnętrznym przygotował i udostępnił bankom spółdzielczym Platformę Ubezpieczeń online. Umożliwia ona klientom BS-ów zawieranie umów ubezpieczeniowych na stronie internetowej Zrzeszenia BPS lub na stronach internetowych banków, stanowiąc uzupełnienie tradycyjnej dystrybucji ubezpieczeń w oddziałach.

Segment bankowości biznesowej i JST

Oferta rachunków przeznaczonych dla klientów biznesowych dopasowana jest do segmentu wykonywanej działalności i jej specyfiki. Rozwiązania dla siebie mogą znaleźć zarówno przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą, jak też firmy poszukujące kont indywidualnie dostosowanych do swoich potrzeb. W ofercie znajdują się także: rachunki pomocnicze umożliwiające wydzielenie środków na określone cele np. składki ZUS lub płace, rachunki powiernicze, w tym zamknięty mieszkaniowy rachunek powierniczy oraz otwarty mieszkaniowy rachunek powierniczy, rachunki lokacyjne, a także lokaty terminowe oraz typu overnight (O/N). Rachunki w Banku prowadzone są zarówno w złotych, jak i w walutach wymiennalnych (EUR, USD, GBP).

W ramach **oferty produktów kredytowych**, klienci mogą wnioskować o kredyty w rachunku bieżącym, obrotowe, rewolwingowe, inwestycyjne oraz pomostowe (w tym pod dotacje UE). Dostępna jest także kredytowa linia hipoteczna. Bank udziela ponadto kredytów z gwarancjami Banku Gospodarstwa Krajowego, umożliwiając wykorzystanie dopłat do oprocentowania oraz różnorodnych gwarancji.

Bank posiada ofertę produktową zapewniającą kompleksową **obsługę budżetów samorządów**, zarówno dużych miast, jak i powiatów oraz małych gmin. Oferta obejmuje m.in. bieżące zarządzanie środkami finansowymi, produkty kredytowe, a także doradztwo w zakresie finansowania inwestycji. Bank aktywnie uczestniczy w zamówieniach publicznych na kompleksową obsługę budżetu oraz udzielanie kredytów na finansowanie niedoboru budżetu czy innych wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez samorządy.

5.3. Rynek pieniężny i kapitałowy

Polityka inwestycyjna Banku w 2021 r. związana była ściśle z uwarunkowaniami makroekonomicznymi oraz bieżącą sytuacją na rynku międzybankowym, zaistniałymi w związku z pandemią Covid-19. Niemniej, podobnie jak w latach poprzednich koncentrowała się na realizacji zadań zrzeszeniowych, tj. głównie na obsłudze finansowej banków spółdzielczych, zagospodarowywaniu nadwyżek środków pieniężnych oraz zapewnianiu bezpieczeństwa płynnościowego Zrzeszenia.

Środki pozyskane

Środki pozyskane przez Bank na rynku pieniężnym i kapitałowym na koniec 2021 r. wyniosły 20,2 mld zł i w porównaniu do stanu odnotowanego przed rokiem zmniejszyły się o 3,9 mld zł. Było to konsekwencją obniżenia stanu depozytów banków spółdzielczych, w tym głównie terminowych, na skutek mniejszej kwoty środków deponowanych przez BS-y na dłuższe terminy. W dobie bliskich zera rynkowych stawek oprocentowania, banki spółdzielcze część swoich środków inwestowały w bardziej dochodowe instrumenty (np. bony pieniężne), a także lokowały w depozyty krótkoterminowe, co związane było z chęcią elastycznego zarządzania bieżącą płynnością.

Zmniejszeniu uległy również środki złożone przez BS w formie depozytu obowiązkowego (o 0,8 mld zł), co było rezultatem obniżenia wskaźnika wykorzystywanego do ustalenia jego wysokości (z 9 % do 7 % średniego stanu depozytów zgromadzonych przez uczestników Systemu, od którego naliczana jest rezerwa obowiązkowa).

Dodatkowo, nastąpił spadek poziomu obligacji podporządkowanych (o 46,1 mln zł), w konsekwencji dokonania przedterminowego wykupu 7-letnich obligacji serii BPS0222, z uwagi na zbyt wysokie koszty ich utrzymywania, przy jednocześnie niskiej kwocie zaliczanej z tego tytułu do funduszy własnych (znaczną część długu uległa amortyzacji).

Tabela 2. Środki pozyskane na rynku pieniężnym i kapitałowym (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Środki pozyskane*, z tego:	24 041 563	20 166 737	-3 874 826	83,9%
Zobowiązania wobec banków spółdzielczych, z tego:	23 690 472	19 861 762	-3 828 710	83,8%
- depozyty banków spółdzielczych**	23 613 656	19 784 946	-3 828 710	83,8%
<i>bieżące</i>	2 127 665	2 237 500	109 835	105,2%
<i>terminowe</i>	21 485 991	17 547 446	-3 938 545	81,7%
- obligacje zwykle niepodporządkowane	76 816	76 816	0	100,0%
Obligacje podporządkowane Banku	351 091	304 975	-46 116	86,9%

* z wyłączeniem odsetek bilansowych oraz korekty wartości

** z wyłączeniem środków zgromadzonych na Funduszu Pomocowym

Środki angażowane

Według stanu na 31.12.2021 r. środki angażowane na rynku pieniężnym i kapitałowym wyniosły łącznie 15,1 mld zł i w porównaniu do poziomu odnotowanego przed rokiem zmniejszyły się o 3,0 mld zł.

Bank lokując pozyskane środki stosował przede wszystkim zasadę efektywnego i bezpiecznego zarządzania płynnością Zrzeszenia BPS, z uwzględnieniem wszystkich rekomendacji i regulacji nadzorczych. Dlatego też, w 2021 r. znaczną część środków angażowano w instrumenty skarbowe, bądź posiadające gwarancje Skarbu Państwa. Bank prowadził politykę inwestycyjną mając na uwadze ograniczanie ekspozycji narażonych na ryzyko stopy procentowej i walutowe, zgodnie z nałożonymi limitami zaangażowania.

Tabela 3. Środki angażowane na rynku pieniężnym i kapitałowym (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Środki angażowane, z tego:	18 117 427	15 089 541	-3 027 886	83,3%
Rachunki bieżące	508 444	514 286	5 842	101,1%
Lokaty międzybankowe	136 939	283 022	146 083	206,7%
Należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	21 022	17 526	-3 496	83,4%
Dłużne papiery wartościowe	16 679 005	13 600 143	-3 078 862	81,5%
Inwestycje kapitałowe i pozostałe instrumenty dłużne*	772 017	674 564	-97 453	87,4%

* jednostki uczestnictwa w f-szach inwestycyjnych FIO oraz Akcje Visa Inc.

Wielkość portfela instrumentów dłużnych determinowana jest wysokością pozyskanych pasywów, w tym głównie zobowiązań wobec banków spółdzielczych. Dlatego też, spadek w 2021 r. poziomu depozytów banków spółdzielczych spowodował zmniejszenie stanu dłużnych papierów wartościowych. Największe obniżenie omawianych instrumentów odnotowano w przypadku:

- bonów pieniężnych (o 3,7 mld zł), co związane było z dużą odsprzedażą bonów NBP bankom spółdzielczym,
- Obligacji Skarbu Państwa (o 0,6 mld zł), w efekcie sprzedaży części portfela tych papierów, w warunkach sprzyjającej sytuacji rynkowej.

Jednocześnie odnotowano wzrost papierów wartościowych banków komercyjnych (o 1,2 mld zł), w rezultacie zakupu obligacji BGK charakteryzujących się niskim ryzykiem kredytowym (obligacje objęte gwarancją Skarbu Państwa) oraz stosunkowo wysoką rentownością.

Tabela 4. Stan dłużnych papierów wartościowych* (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Dłużne papiery wartościowe, z tego:	16 679 005	13 600 143	-3 078 862	81,5%
Bony pieniężne	5 817 788	2 099 048	-3 718 740	36,1%
Obligacje Skarbu Państwa	7 544 398	6 991 985	-552 413	92,7%
Obligacje komunalne	1 191 591	1 167 922	-23 669	98,0%
Obligacje komercyjne	62 090	59 860	-2 230	96,4%
Papiery banków komercyjnych	2 063 138	3 281 328	1 218 190	159,0%

* dane zarządcze Banku

Stan inwestycji kapitałowych i pozostałych instrumentów dłużnych na koniec 2021 r. wyniósł 674,6 mln zł i w ciągu roku zmniejszył się o 97,5 mln zł.

Obniżenie zaangażowania odnotowano głównie w przypadku:

- 1) inwestycji w podmioty zależne i stowarzyszone (o 58,4 mln zł), co było przede wszystkim rezultatem:
  - a) zawarcia umowy sprzedaży 63 470 001 szt. akcji Veni S.A. w celu ich przyszłego dobrowolnego umorzenia,
  - b) dokonania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na zaangażowanie kapitałowe w BPS Leasing S.A. (4,1 mln zł) w związku z połączeniem z BPS Faktor S.A.,
Równocześnie zwiększyło się zaangażowanie kapitałowe w Dom Maklerski Banku BPS S.A. (0,8 mln zł), w wyniku podwyższenia jego kapitału zakładowego,
  - c) zmniejszenia zaangażowania w certyfikaty inwestycyjne (o 10,7 mln zł) na skutek umorzenia certyfikatów inwestycyjnych Contango 2 FIZ i Quantum 2 FIZ AN, spadku wyceny Contango 2 FIZ, przy równoczesnym wzroście wartości pozostałych certyfikatów, w efekcie zwiększenia wyceny rynkowej UP FIZAN.
Jednocześnie dokonano objęcia nowej serii certyfikatów UP FIZ AN (20,0 mln zł);
- 2) akcji Visa Inc. (o 42,7 mln zł), na skutek sprzedaży w lipcu 2021 r. uprzywilejowanych akcji serii A podmiotu. Po przeprowadzeniu powyższej operacji w portfelu Banku pozostały akcje serii C o wartości bilansowej 46,2 mln zł (według stanu 31.12.2021 r.).

Tabela 5. Stan inwestycji kapitałowych* (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Inwestycje kapitałowe, z tego:	503 382	449 435	-53 947	89,3%
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	491 583	433 216	-58 367	88,1%
Akcje mniejszościowe	10 629	15 050	4 421	141,6%
Udziały mniejszościowe	1 170	1 169	-1	99,9%
Pozostałe instrumenty dłużne, z tego:	268 635	225 129	-43 506	83,8%
Jednostki uczestnictwa w f-szach inwestycyjnych FIO	179 675	178 911	-764	99,6%
Akcje Visa Inc.	88 960	46 218	-42 742	52,0%
Razem	772 017	674 564	-97 453	87,4%

* dane zarządcze Banku

VI. DZIAŁALNOŚĆ REALIZOWANA PRZEZ SPÓŁKI GRUPY

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zapewniają kompleksową obsługę finansową poprzez udostępnienie klientom w jednym miejscu wystandaryzowanych produktów, zarówno dla klientów Banku, jak i zrzeszonych banków spółdzielczych.

BPS Leasing S.A. (BPS Leasing i Faktoring) – w grudniu 2021 r. nastąpiło połączenie BPS Leasing S.A. z BPS Faktor S.A. Połączony podmiot świadczy kompleksowe usługi leasingu środków trwałych oraz usługi faktoringowe

dla klientów Grupy Kapitałowej i zrzeszonych banków spółdzielczych. Spółka w 2021 r. prowadziła aktywną sprzedaż leasingu klasycznego poprzez Oddziały Banku oraz zrzeszone banki spółdzielcze. Oferta faktoringowa Spółki obejmuje finansowanie w ramach faktoringu z regresem (niepełnego), faktoringu bez regresu (pełnego) oraz faktoringu odwrotnego (finansowanie dostaw). Dodatkowo, Spółka zapewnia klientom usługi monitorowania i administrowania należnościami. Połączony podmiot wykorzystuje m.in. efekty synergii kosztowych i sprzedażowych, które przyczynią się do szybszego rozwoju samej Spółki, jak również do trwałej odbudowy jej bazy kapitałowej umożliwiającej oferowanie konkurencyjnych, finansowych usług komplementarnych dla oferty Zrzeszenia BPS.

BPS TFI S.A. – zajmuje się tworzeniem otwartych i zamkniętych funduszy inwestycyjnych oraz ich zarządzaniem. Spółka oferuje szeroki zakres funduszy inwestycyjnych różnych klas aktywów, programy systematycznego inwestowania i usługi z zakresu zarządzania portfelami – „Asset Management”. Ponadto Spółka zajmuje się sprzedażą produktów zabezpieczenia emerytalnego, takich jak: Pracownicze Programy Emerytalne (PPE), Indywidualne Konta Emerytalne (IKE) i Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE).

Dom Maklerski Banku BPS S.A. – oferuje usługi w zakresie wykonywania zleceń na regulowanym rynku giełdowym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie, na rynku Catalyst oraz New Connect. W 2021 r. Spółka prowadziła swoją działalność poprzez sieć Punktów Usług Maklerskich i za pośrednictwem Agenta Firmy Inwestycyjnej, gdzie Bank występował w roli oferującego produkty Domu Maklerskiego, a faktyczne czynności maklerskie wykonywał DM, do którego trafiały zlecenia. Ponadto, w związku z obowiązującymi przepisami związanymi z koniecznością dematerializacji akcji, obligacji i certyfikatów inwestycyjnych w KDPW, Dom Maklerski w 2021 r. otwierał i prowadził rachunki aktywów niepublicznych.

Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o. – opracowuje rozwiązania IT dla podmiotów z Grupy Kapitałowej i banków spółdzielczych oraz zapewnia i administruje niezbędnymi systemami informatycznymi.

BPS Nieruchomości S.A. – w listopadzie 2021 r. nastąpiło połączenie UP Nieruchomości S.A. z BPS Nieruchomości Sp. z o.o. Połączony podmiot świadczy usługi w zakresie obsługi administracyjnej, zarządzania nieruchomościami, a także prowadzi działalność w zakresie wynajmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

Veni S.A. - powołana w celu restrukturyzacji majątku jednego z kredytobiorców Banku. Spółka w 2019 r. sprzedała zorganizowaną część przedsiębiorstwa podmiotowi branżowemu i od tego momentu nie prowadzi działalności operacyjnej. W grudniu 2021 r. został rozpoczęty proces umorzenia akcji Spółki, jako etap przygotowujący do jej likwidacji.

Con-Finance Sp. z o.o. – powołana do prowadzenia restrukturyzacji wierzytelności.

FW Południe Sp. z o.o. – powołana do przygotowania, realizacji i bieżącej eksploatacji farm wiatrowych.

Uzdrowisko Iwonicz S.A., Zakład Leczniczy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A., Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A., Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A. – prowadzą działalność uzdrowską i sanatoryjną.

G81 Inwestycje 1 S.A., G81 Inwestycje 2 S.A., G81 Inwestycje 3 S.A., G81 Inwestycje 4 S.A., G81 Inwestycje 5 S.A. – spółki specjalnego przeznaczenia będące jednostkami stowarzyszonymi, powołanymi w celu inwestycji bezpośrednich i pośrednich na rynku nieruchomości komercyjnych.

BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o. – jednostka stowarzyszona zajmująca się świadczeniem usług najmu pomieszczeń oraz wyposażenia.

QRS Finanse S.A. oraz **Solar City Szczecin Sp. z o.o.** – spółki nie prowadzą działalności i zostały postawione w stan likwidacji.

VII. ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNEJ

W 2021 r. nakłady inwestycyjne dotyczące projektów IT ukształtowały się na poziomie 9,8 mln zł i były niższe niż w roku poprzednim o 1,3 mln zł.

W 2021 r. Bank rozpoczął projekt wymiany systemu centralnego i bankowości elektronicznej. Projekt ten zapoczątkował proces zmierzający do radykalnej zmiany architektury IT oraz optymalizacji kosztowej, m.in. z uwagi na systematyczne przechodzenie na rozwiązania chmurowe. Projekt CSB oraz inicjatywy z nim powiązane mają docelowo uprościć i jednocześnie unowocześnić dotychczasowe rozwiązania integracyjne i infrastrukturalne w Banku.

Ponadto, Bank kontynuował proces cyfryzacji Zrzeszenia i rozwoju płatności mobilnych. Dzięki podpisanym porozumieniom w zakresie partnerstwa technologicznego z dostawcami bankowości w Zrzeszeniu, Bank rozbudował HUB BS API o usługi płatności BLIK (projekt BLIK2) w bankowościach mobilnych dostawców. Projekt realizowany był w dwóch etapach: w pierwszym wdrożono funkcjonalność płatności BLIK z użyciem kodu T6 (sześciocyfrowego). Certyfikację w PSP (Polski Standard Płatności) ukończyli z pozytywnym wynikiem wszyscy dostawcy funkcjonujący w Zrzeszeniu (Novum, Asseco, SoftNet, IBS i Saba Serwis). W drugim etapie udostępniono klientom Zrzeszenia funkcjonalności P2P (płatności natychmiastowe). Na koniec stycznia 2022 r. ponad 200 banków spółdzielczych korzystało z rozwiązania BLIK2 opartego na rachunku, otworzono około 67 tys. kont, a tygodniowy wolumen transakcji wyniósł 50 tys. operacji.

Dodatkowo, Bank wdrożył platformę Ferryt do obsługi produktów on-line w Zrzeszeniu. Obecnie obsługuje ona wnioski o eKonto i eGotówkę bez konieczności wizyty w Oddziale. W ramach tego projektu wdrożono pierwsze usługi oparte o rozwiązania chmurowe, obejmujące weryfikację tożsamości i podpisu elektronicznego dokumentów bankowych. Bank planuje dalszy rozwój platformy Ferryt w celu oferowania kolejnych usług w Zrzeszeniu, w tym m.in. weryfikację klientów w zakresie AML (pranie brudnych pieniędzy), udostępnianie raportów klientów z BIK oraz obsługę on-line kolejnych produktów bankowych.

Bank kontynuował proces dostosowywania narzędzi informatycznych do nowych wymagań w zakresie obsługi programów:

- pomocowych i dopłatowych, w tym Tarcza 1.0 i 2.0 (obsługa procesu umorzeń subwencji PFR),
- 300+ i 500+,
- RKO (Rodzinny Kapitał Opiekuńczy).

W 2021 r. zakończony został kolejny etap procesu ujednolicania wizerunku Zrzeszenia poprzez stworzenie nowej strony internetowej Banku BPS i przygotowanie na jej podstawie jednolitego wzorca do zastosowania w bankach spółdzielczych.

W ramach działalności komercyjnej Banku działania projektowe skupiały się na usprawnieniu procesów kredytowych oraz wyeliminowaniu zidentyfikowanych ryzyk operacyjnych poprzez wdrożenie nowych narzędzi do:

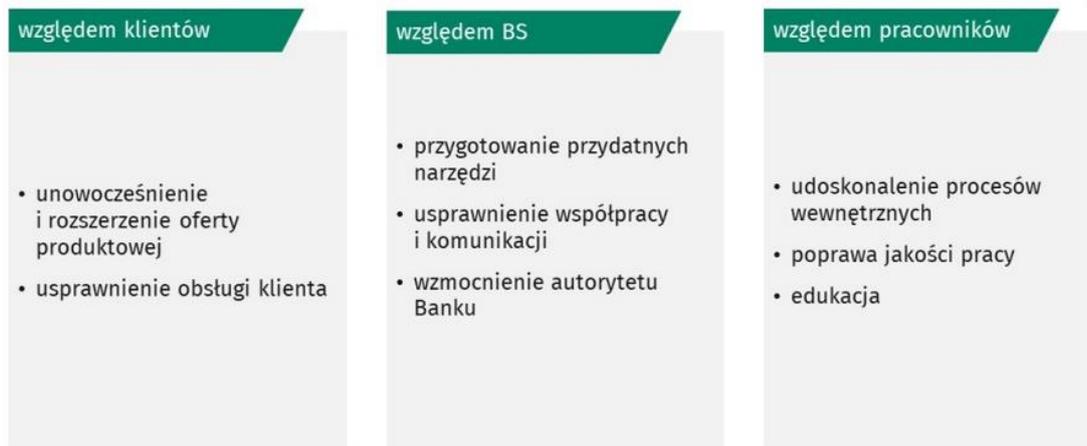
- pobierania i odkładania raportów klientów z BIK (BIK Summary),
- automatyzacji procesu generowania decyzji kredytowych (GDK),
- ustrukturyzowanego kolekcjonowania i wykorzystywania informacji finansowych o klientach (projekt RDF - Rejestr Danych Finansowych).

W związku z rozwojem kanałów cyfrowych i wykonywaniem coraz większej liczby operacji natychmiastowych oraz wzrostem wykorzystania kanałów on-line, Bank koncentrował się również na wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych, ograniczających ryzyka wynikające z wykorzystywanych nowych technologii, tj.:

- zastąpił dotychczas używane narzędzie do monitorowania incydentów bezpieczeństwa (SIEM) nową platformą zapewniającą większą wydajność i skuteczność procesu,
- wdrożył nowy system do monitorowania kont uprzywilejowanych (PIM/PAM *Privileged Identity Management/Privileged Access Management*),
- rozpoczął wdrażanie długoterminowych projektów mających na celu podniesienie wersji systemów operacyjnych, baz danych Oracle i oprogramowania Java w celu zapewnienia wsparcia, likwidacji zidentyfikowanych podatności i zachowania ciągłości działania.

W maju 2021 r. Bank uruchomił Program Transformacji BPS odNowa. Ma on na celu zbudowanie nowego Banku – opartego na cyfryzacji, nowoczesnego i bezpiecznego, Banku który jest przyjazny dla klientów i pracowników, a jednocześnie konkurencyjny rynkowo.

Poprawa wizerunku i umocnienie pozycji Banku

W ramach Programu pracuje siedem zespołów projektowych, w najważniejszych obszarach funkcjonowania Banku. Należą do nich:

1. Projekt CSB (Centralny System Bankowy).
2. Udoskonalenie procesu otwarcia rachunku osobistego przez klienta indywidualnego.
3. Opracowanie procesu preofertowania kredytu gotówkowego klientom banku spółdzielczego.
4. Udoskonalenie procesu wymiany plików i informacji z bankami spółdzielczymi.
5. Centralizacja sprawozdawczości obowiązkowej.
6. Usprawnienie procesu zarządzania uprawnieniami.
7. Usprawnienie procesu udzielania kredytu hipotecznego.

W ramach każdego projektu działa odrębny zespół składający się z pracowników Banku wyłonionych w wewnętrznej rekrutacji. Każdy z zespołów, zarządzany przez Lidera, ma wsparcie konsultanta zewnętrznego oraz objęty jest opieką merytoryczną sponsora – jednego z Członków Zarządu Banku. Postępy prac projektowych oceniane są na regularnych spotkaniach statusowych z Zarządem Banku.

Bank na bieżąco informuje o pracach zespołów projektowych mailowo, w Intranecie oraz na profilu LinkedIn.

VIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

8.1. Ryzyko kredytowe

Grupa Kapitałowa definiuje ryzyko kredytowe jako niebezpieczeństwo niewypłacalności kredytobiorcy lub braku spłaty zaciągniętych zobowiązań w terminie określonym w umowie, spowodowanych brakiem możliwości uregulowania w całości lub części zobowiązań wobec podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Ryzyko kredytowe jest związane zarówno z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi (udzielone kredyty i pożyczki), jak również z pozabilansowymi zobowiązaniami, do których zalicza się gwarancje bankowe i niewykorzystane linie kredytowe. Identyfikacja ryzyka kredytowego i zarządzanie tym ryzykiem odbywa się zarówno na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej, jak i w ujęciu portfelowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymanie tego ryzyka na bezpiecznym, zdefiniowanym w apetycie na ryzyko poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności i stabilności funkcjonowania Grupy Kapitałowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej realizowane jest m.in. poprzez:

- 1) właściwą ocenę ryzyka;
- 2) skuteczny proces monitorowania zaangażowania kredytowego zarówno wobec pojedynczego klienta, jak również całego portfela kredytowego;
- 3) ostrożnościowe podejście do ryzyka, polegające na:
  - a) identyfikacji oraz ocenie aktualnych i potencjalnych źródeł jego występowania,
  - b) preferowaniu płynnych zabezpieczeń o wysokiej wartości,
  - c) stosowaniu metod ograniczania ryzyka kredytowego generowanego przez ekspozycje kredytowe,
  - d) rekomendowaniu stosowania jednolitych zasad oceny ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej.

Bank, w granicach i na zasadach wynikających z obowiązującego prawa, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem, kierując się regulacjami odnoszącymi się do nadzorowanych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

System zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej, który znajduje odzwierciedlenie w obowiązujących w Banku regulacjach, w szczególności w metodykach kredytowania i w modelach wyceny, ma charakter kompleksowy i jest zintegrowany z procesami operacyjnymi Banku. Zawiera elementy identyfikacji, pomiaru i oceny, prognozowania i monitorowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka kredytowego. Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy jego pomiaru dostosowane są do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej oraz planowanej działalności przy uwzględnieniu otoczenia, w którym działa Grupa Kapitałowa. Proces ten odbywa się w ramach zdefiniowanych zakresów odpowiedzialności oraz z wykorzystaniem odpowiedniej infrastruktury informatycznej.

Funkcjonujące w Grupie Kapitałowej regulacje dotyczą wszystkich etapów procesu kredytowego, tj. analizy kredytowej i oceny ryzyka, podejmowania decyzji kredytowych, ustanawiania prawnych form zabezpieczeń kredytów oraz należności leasingowych, monitoringu ekspozycji oraz kredytobiorcy i zarządzania ryzykiem koncentracji.

Grupa Kapitałowa kontynuuje prace nad stałą optymalizacją procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w kierunku poprawy jego efektywności i bezpieczeństwa. Doskonalone są w szczególności procedury i narzędzia pomiaru i monitorowania ryzyka.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, Grupa Kapitałowa kontynuowała i rozszerzała współpracę z instytucjami zewnętrznymi, oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym.

W zakresie portfela kredytowego Grupa Kapitałowa:

- 1) zarządzała ryzykiem koncentracji zaangażowań, zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów;
- 2) stosowała i monitorowała limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, regionów, zabezpieczeń i walut;
- 3) identyfikowała koncentracje zaangażowań i dokonywała oceny poziomu ryzyka kredytowego, związanego z tymi koncentracjami;
- 4) raportowała jakość portfela kredytowego Banku oraz tych podmiotów Grupy Kapitałowej, których działalność obciążona jest ryzykiem kredytowym.

Ostrożnościowe kierunki zarządzania ryzykiem kredytowym oparte są o Politykę Kredytową, która jest opracowywana w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, a także dla regularnego ustalania i weryfikowania odpowiednich parametrów minimalizujących skalę narażenia na ryzyko.

Polityka kredytowa odnosi się do poszczególnych segmentów biznesowych i portfeli kredytowych. Zawiera wytyczne w zakresie identyfikacji obszarów występowania ryzyka, ich pomiaru oraz metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez Grupę. Polityka kredytowa uwzględnia działania ograniczające potencjalne zagrożenie wynikające z otoczenia makroekonomicznego, w szczególności czynniki związane z trwającą pandemią COVID-19 i ich oddziaływanie na jakość portfela, a także wymogi regulacyjne i najlepsze praktyki rynkowe. Analogiczne działania są podejmowane w spółkach zależnych.

Jakość portfela kredytowego Grupy Kapitałowej determinowana jest przede wszystkim bezpośrednim wpływem portfela kredytowego jednostki dominującej, tj. Banku BPS S.A.

Tabela 6. Jakość portfela kredytowego Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	2020	2021	2020	2021
Kredyty brutto (w tys. zł)	10 120 272	9 417 592	10 146 797	9 407 671
Kredyty ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości (w tys. zł)	1 129 847	1 014 141	1 229 854	1 074 183
Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w kredytach ogółem brutto	11,16%	10,77%	12,12%	11,42%

Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości Grupy Kapitałowej według stanu na 31.12.2021 r. ukształtował się na poziomie 11,42 % i w ciągu roku obniżył się o 0,70 pp.

W podmiotach Grupy Kapitałowej, których działalność obciążona jest ryzykiem kredytowym znowelizowano i uaktualniono szereg regulacji i procedur dotyczących zasad oceny wiarygodności i zdolności kredytowej klientów w poszczególnych segmentach rynku, zasad monitorowania i klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz zasad zarządzania ryzykiem koncentracji i monitorowania zaangażowań. W okresach miesięcznych prowadzony był monitoring portfeli kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości.

W 2021 r. Bank wdrożył zalecenia wynikające ze znowelizowanej Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego oraz Wytycznych EBA w sprawie udzielania i monitorowania kredytów. Prowadzone były również prace dostosowawcze do implementacji wytycznych określonych w nowej Rekomendacji R dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych, które weszły w życie od 1 stycznia 2022 r. Wdrażane zmiany przełożyły się na modyfikację homogeniczności portfela i identyfikację istotnego wzrostu ryzyka poprzez zdefiniowanie progu bezwzględnego. Zmianie uległy przesłanki klasyfikacji do poszczególnych koszyków (fazy kredytowe) i wprowadzono listę sygnałów, które klasyfikują klientów na Watch Listę. Uściślono szereg kwestii procesowych czy też analiz w obszarze modelowania oczekiwanej straty poprzez uwzględnianie większej liczby czynników makro we wszystkich parametrach ryzyka. Ponadto, w związku z nowelizacją Rozporządzenia CRR, w celu uniknięcia przypisywania wagi ryzyka 1 250 % dla ekspozycji wobec funduszy inwestycyjnych lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania wprowadzono na poziomie Banku oraz całego Zrzeszenia BPS metodę pełnego przeglądu aktywów, co istotnie przełożyło się na spadek wymogów kapitałowych.

W związku z trwającą pandemią Covid-19, w tym wstrzymaniem lub ograniczeniem działalności przedsiębiorców w wielu branżach gospodarki, zakłóceniami w łańcuchach dostaw oraz zmianami zachowań konsumentów, Bank dokonywał przeglądu i bieżących zmian w procesie kredytowym. Kontynuował działania, częściowo wprowadzone już w 2020 r., mitygujące ryzyko kredytowe, tj. w szczególności polegające na ograniczeniu finansowania sektorów gospodarki najbardziej dotkniętych skutkami występowania pandemii Covid-19 oraz utrzymaniu ostrożnościowego podejścia do finansowania poszczególnych grup klientów.

8.2. Ryzyko płynności

Bank i Grupa Kapitałowa definiują ryzyko płynności jako zagrożenie utraty zdolności do terminowej realizacji zobowiązań i będącą jej skutkiem potencjalną konieczność dokonywania sprzedaży aktywów na niekorzystnych warunkach lub ponoszenia dodatkowych kosztów pozyskania zewnętrznego finansowania.

Celem zarządzania płynnością jest zabezpieczenie jej poziomu dostosowanego do rzeczywistych i dających się przewidzieć potrzeb. Cel ten jest realizowany poprzez kształtowanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich i w głównych walutach obcych. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje zarządzanie płynnością bieżącą, średnio i długoterminową oraz plany działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych.

Płynność finansową Banku i Grupy Kapitałowej kształtują przede wszystkim środki deponowane przez banki spółdzielcze, które w istotnej części są angażowane przez Departament Skarbu w bezpieczne i płynne instrumenty dłużne emitowane przez Skarb Państwa i NBP. Źródłem finansowania aktywów Grupy Kapitałowej są ponadto depozyty bieżące i terminowe złożone przez klientów niebankowych, w szczególności stabilna część salda środków pozyskanych od osób prywatnych i podmiotów gospodarczych. Od poziomu stabilnej bazy depozytowej ściśle zależy rozwijanie obliża kredytowego Banku, w tym portfela kredytów udzielanych w konsorcjach ze zrzeszonymi bankami spółdzielczymi.

Z uwagi na pełnioną rolę Banku Zrzeszającego, a także fakt, że Bank jest największym uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, za szczególnie istotne uznawane jest zarządzanie ryzykiem płynności, w tym kształtowanie poziomu płynności w sposób gwarantujący spełnienie przez Bank wymogów w zakresie minimalnego poziomu mierników nadzorczych, tj. LCR (wskaźnika dotyczącego wymogu pokrycia wypływów netto) oraz NSFR (wskaźnika stabilnego finansowania netto). Wskaźnik NSFR obowiązuje od czerwca 2021 r. i zastąpił miary płynności długoterminowej KNF, tj. M3 i M4 (Bank dla celów zarządczych kalkulował ww. miary płynności KNF do końca 2021 r.).

Na potrzeby zabezpieczenia płynności członków Zrzeszenia BPS, Bank realizuje czynności, do których zalicza się w szczególności:

- 1) utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za BS na poziomie wymaganym przez NBP;
- 2) zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych BS;
- 3) sprzedaż zrzeszonym BS bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych zakupionych na rynku międzybankowym;
- 4) dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od BS;
- 5) udzielanie lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami, w ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku dokonywany jest pomiar, monitorowanie i raportowanie płynności finansowej, obejmujący:

- 1) codzienne analizy wpływów i wypływów środków ze złotowego rachunku nostro Banku w NBP, pozwalające na efektywne zagospodarowywanie środków, z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej za Bank i zrzeszone BS na wymaganym poziomie;
- 2) wyliczanie na każdy dzień roboczy poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 3) codzienne opracowywanie raportów luki płynności, uwzględniających kalkulację wskaźników płynności dla wybranych horyzontów czasowych;
- 4) wyliczanie w trybie dziennym nadzorczych wskaźników płynności zarówno w ujęciu jednostkowym Banku, jak i skonsolidowanym za System Ochrony Zrzeszenia BPS, którego Bank jest uczestnikiem od grudnia 2015 r.;
- 5) dzienną analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 6) badanie płynności długoterminowej Banku.

Zapisy Regulaminu Finansowego Zrzeszenia oraz Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS wprowadziły w Zrzeszeniu BPS depozyt obowiązkowy. Jego funkcjonowanie i utrzymywanie się relatywnie wysokiego salda depozytów bieżących i terminowych zrzeszonych BS stabilizowały w 2021 r. sytuację płynnościową Banku. Na potrzeby oceny sytuacji płynnościowej Zrzeszenia BPS, w oparciu o dane ze sprawozdawczości obligatoryjnej, Bank przeprowadzał analizy, obejmujące raportowanie podstawowych pozycji bilansowych Banku i zrzeszonych BS oraz szacunek poziomu nadzorczych miar płynności KNF za Zrzeszenie.

Na mocy decyzji KNF Bank uzyskał zwolnienie z przestrzegania wymogu wskaźników LCR i NSFR na zasadzie indywidualnej i został zobowiązany do dotrzymywania i sprawozdawania do NBP wymaganych ich minimalnych poziomów w ujęciu skonsolidowanym, tj. dla wskaźników kalkulowanych dla banków należących do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Według stanu na koniec 2021 r. nadzorcze wskaźniki płynności za System Ochrony, tj. wyliczane z uwzględnieniem danych Banku i 316 BS-ów, wyniosły odpowiednio: LCR – 281,13 %, NSFR – 160,18 %; wskaźniki wyliczone za Bank jednostkowo wyniosły odpowiednio: LCR – 106,30 %, NSFR – 100,01 %.

Szczególnie istotne z punktu widzenia zapewnienia adekwatnego do potrzeb poziomu płynności jest utrzymywanie przez Bank odpowiednio wysokiego salda aktywów płynnych, zabezpieczających realizację aktualnych i potencjalnie realnych

potrzeb płynnościowych Banku i zrzeszonych BS oraz prowadzenie działalności w ramach zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko płynności. W 2021 r. średnia wartość aktywów płynnych Banku, w skład których wchodziły przede wszystkim łatwo zbywalne bony pieniężne i skarbowe papiery dłużne, wynosiła 15 641,0 mln zł, co stanowiło średnio 117 % wymaganego minimalnego ich poziomu. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. wartość środków płynnych wyliczona została w wysokości 12 417,6 mln zł, co stanowiło 50 % aktywów ogółem Banku.

Na potrzeby oceny płynności, spółki Grupy Kapitałowej zobowiązane są do przekazywania do Banku miesięcznych raportów ekspozycji na to ryzyko, obejmujących zestawienie luki płynności i informacje o wewnętrznych miarach wykorzystywanych do oceny poziomu płynności finansowej w spółkach zależnych, takich jak:

- 1) wskaźnik bieżącej płynności, stanowiący relację majątku obrotowego do zobowiązań bieżących;
- 2) wskaźnik szybkiej płynności, będący relacją majątku obrotowego pomniejszonego o zapasy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe do zobowiązań bieżących.

W ramach comiesięcznej analizy dotyczącej ryzyka finansowego w działalności Banku przygotowywana była ocena sytuacji płynnościowej Grupy Kapitałowej, z uwzględnieniem danych Banku i spółek Grupy, prezentująca m.in. kształtowanie się dla Grupy Kapitałowej urealnionych wskaźników płynności (do 1, do 3 i do 12 miesięcy) oraz nadzorczej miary płynności M4.

8.3. Ryzyko rynkowe

Zarządzanie ryzykiem rynkowym ma na celu ograniczanie negatywnego wpływu zmiany parametrów rynkowych, w tym stóp procentowych, kursów walutowych i cen instrumentów finansowych oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen, na sytuację finansową Banku oraz Grupy Kapitałowej, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności i atrakcyjności oferty skierowanej do klientów.

W procesie monitorowania ryzyka rynkowego stosowane są m.in.:

- 1) modele wartości zagrożonej VaR;
- 2) analizy wrażliwości BPV;
- 3) analizy scenariuszy, tzw. testy warunków skrajnych, w tym w szczególności testy zmiany wartości ekonomicznej kapitału, wykorzystujące scenariusze zdefiniowane w wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego.

Najważniejszym rodzajem ryzyka rynkowego identyfikowanym w działalności Banku i Grupy Kapitałowej jest ryzyko stopy procentowej, a najwyższy poziom ekspozycji z jego tytułu występuje w Banku. Na potrzeby analizy wrażliwości Banku na ryzyko stopy procentowej wykonywane są oceny profilu ryzyka dla 4 jego kategorii, tj. ryzyka terminów przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka opcji klienta i ryzyka krzywej dochodowości. Trzy z ww. rodzajów ryzyka, tj. ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, bazowe oraz opcji klienta są monitorowane w szczególności na potrzeby oceny ekspozycji na ryzyko stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego. Pomiar narażenia Banku na ryzyko dokonywany jest w oparciu o analizy luki niedopasowania aktywnych i pasywnych pozycji bilansowych, z uwzględnieniem ich podziału według terminów przeszacowania, rodzaju stawek bazowych i waluty. Najistotniejszymi w działalności Banku z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym Banku i jego funduszach własnych są ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe.

Dla potrzeb kontroli ekspozycji na ryzyko walutowe Bank monitoruje poziom maksymalnej otwartej pozycji walutowej na koniec dnia oraz limit pozycji intraday. Na przestrzeni 2021 r. wielkość pozycji walutowej Banku nie powodowała konieczności tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

W czerwcu 2021 r. weszły w życie zmiany dotyczące zasad wyznaczania skali działalności handlowej, których wdrożenie spowodowało, że skala działalności handlowej Banku, począwszy od II połowy 2021 r., nie była znacząca. Bank nadal wyznaczał jednak wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego oraz ryzyka kredytowego kontrahenta, co było zgodne z zapisami Rozporządzenia CRR, dopuszczającymi takie podejście i nie wpłynęło znacząco na poziom adekwatności kapitałowej Banku.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, ekspozycja Banku i Grupy Kapitałowej na ryzyko rynkowe podlega monitoringowi i ocenie, które są prowadzone w oparciu o cykliczne informacje przekazywane Bankowi przez spółki Grupy i raportowane Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej nie rzadziej niż kwartalnie, w ramach Systemu Informacji Kierownictwa.

8.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne w Banku oraz Grupie Kapitałowej definiuje się jako ryzyko poniesienia straty, wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów informatycznych lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach Grupy Kapitałowej jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez: obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji na zdarzenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania podmiotów.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

W 2021 r. większość wartości kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) dla Banku i pozostałych podmiotów Grupy Kapitałowej kształtowała się na poziomie akceptowalnym. Definicje wskaźników opracowywano w oparciu o obserwacje zmian profilu ryzyka operacyjnego w Banku oraz w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej. W 2021 r. przeprowadzono przegląd listy obowiązujących w Banku i spółkach zależnych KRI, w wyniku którego zdefiniowano nowe wskaźniki oraz wprowadzono zmiany w już istniejących.

W celu zidentyfikowania potencjalnych zdarzeń operacyjnych, które mogą wystąpić w 2022 r., w IV kw. 2021 r. w Banku oraz istotnych spółkach z Grupy Kapitałowej przeprowadzono proces analiz scenariuszowych. Zdefiniowano działania mitygujące, mające na celu zapobieganie wystąpienia potencjalnych zdarzeń. Określono również możliwy wpływ zidentyfikowanych zagrożeń na inne podmioty Grupy Kapitałowej.

W ramach funkcjonującego systemu spółki przekazywały do Banku: bieżące raporty o istotnych stratach, kwartalne raporty o wszystkich zdarzeniach operacyjnych i korektach z danego roku (zestawienie ilościowe i wartościowe zdarzeń oraz raporty szczegółowe o zdarzeniach i korektach), kwartalne raporty o zdarzeniach nierozliczonych, kwartalne raporty na temat wartości KRI, kwartalne raporty na temat wykorzystania limitów tolerancji na ryzyko operacyjne oraz roczne raporty z wynikami procesu analiz scenariuszowych.

Na podstawie przesłanych raportów Bank dokonywał oceny wielkości i profilu ryzyka operacyjnego związanego z działalnością podmiotów zależnych oraz oceny wpływu ryzyka operacyjnego generowanego przez te podmioty na poziom i profil ryzyka Banku.

Mając na uwadze poprawę jakości i kompletności bazy zdarzeń operacyjnych, w 2021 r. w Banku dokonano dwukrotnie kompleksowej rekonyliacji bazy zdarzeń operacyjnych z innymi źródłami danych. Przeprowadzono również rekonyliację danych z systemem finansowo-księgowym w trybie miesięcznym, a także bieżące konsultacje z komórkami i jednostkami organizacyjnymi w zakresie zdarzeń nierozliczonych. Komórka ds. ryzyka operacyjnego w Banku weryfikowała również prawidłowość ewidencji zdarzeń operacyjnych w spółkach zależnych na podstawie otrzymanych ze spółek raportów.

Podejmowano szereg działań w celu ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz łagodzenia skutków realizacji tego ryzyka. Do metod stosowanych w Grupie Kapitałowej należą:

- odpowiednie zdefiniowanie procesów, produktów, systemów i procedur,
- mechanizmy kontrolne, m.in. procedury, podział obowiązków, autoryzacja, kontrola dostępu, kontrola fizyczna, szkolenia,
- modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowalnego,
- wyeliminowanie procesów, produktów, systemów, które generują ryzyko,
- zabezpieczenia fizyczne, zabezpieczenia finansowe; plany awaryjne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej jest wspierany przez system informatyczny, służący do ewidencji zdarzeń operacyjnych, definiowania i wyliczania wartości KRI oraz przeprowadzania procesów samooceny ryzyka operacyjnego i analiz scenariuszowych.

IX. DZIAŁALNOŚĆ RESTRUKTURYZACYJNO-WINDYKACYJNA

W 2021 r. pomimo trwającej pandemii COVID-19, która od 2020 r. wpływa negatywnie na sytuację gospodarczą w kraju i utrzymanie ograniczeń prawnych w procesach dochodzenia roszczeń, Bank kontynuował strategię redukcji portfela kredytów „trudnych”, głównie poprzez realizację efektywnych działań restrukturyzacyjno-wyndykacyjnych, jak i przeprowadzanie procesów sprzedaży portfeli wierzytelności.

Łączna kwota redukcji portfela kredytów „trudnych” w wyniku odzysków, uzdrowień, sprzedaży i spisania wyniosła 318,4 mln zł i była wyższa niż w 2020 r. o 192,5 mln zł.

	2021 r.*	Zmiana r.r.
Kwota odzysków	139,8 mln zł	57,5 mln zł
Kwota „uzdrowień” w wyniku restrukturyzacji	5,3 mln zł	1,5 mln zł
Sprzedaż wierzytelności	58,0 mln zł	37,2 mln zł
Spisania	115,3 mln zł	96,3 mln zł
Razem	318,4 mln zł	192,5 mln zł

* dane zarządcze Banku

Z uwagi na pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej części przedsiębiorców i osób prywatnych, Bank rozpatrywał wnioski kredytobiorców dotyczące udzielenia pomocy w spłacie zaciągniętych zobowiązań. Pomoc udzielona klientom z portfela default polegała w głównej mierze na zmianie harmonogramu spłat. Najliczniejsze grupy, które uzyskały wsparcie należały do branży: przetwórstwo przemysłowe, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, budownictwo, obsługa rynku nieruchomości.

X. SYTUACJA FINANSOWA BANKU

10.1. Aktywa Banku

Według stanu na 31.12.2021 r. **aktywa ogółem** Banku BPS S.A. wyniosły 24,8 mld zł i były niższe od wielkości osiągniętej na koniec 2020 r. o 4,2 mld zł. Było to głównie konsekwencją obniżenia portfela papierów wartościowych (o 3,1 mld zł), co wynikało ze spadku pozyskanych pasywów, w tym przede wszystkim depozytów banków spółdzielczych. W ramach instrumentów dłużnych odnotowano wzrost zaangażowania w papiery wyceniane w zamortyzowanym koszcie (o 0,6 mld zł), przy równoczesnym znaczącym spadku papierów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (o 3,7 mld zł). Powyższa sytuacja była wynikiem konieczności dostosowania portfela papierów wartościowych do strategii inwestycyjnej Banku, przy zachowaniu ograniczonego ryzyka wyceny tych instrumentów.

Tabela 7. Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 903 993	1 305 451	-598 542	68,6%
Należności od innych banków	680 886	829 862	148 976	121,9%
Pochodne instrumenty finansowe	840	150	-690	17,9%
Papiery wartościowe, z tego:	16 959 439	13 841 491	-3 117 948	81,6%
<i>przeznaczone do obrotu</i>	9 926	18 293	8 367	184,3%
<i>obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	269 635	226 129	-43 506	83,9%
<i>wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody</i>	6 627 521	2 943 376	-3 684 145	44,4%
<i>wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody</i>	10 799	15 219	4 420	140,9%
<i>wyceniane w zamortyzowanym koszcie</i>	10 041 558	10 638 474	596 916	105,9%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 582 545	8 018 774	-563 771	93,4%
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	491 583	433 216	-58 367	88,1%
Wartości niematerialne	33 801	31 315	-2 486	92,6%
Rzeczowe aktywa trwałe	138 085	120 038	-18 047	86,9%
Pozostałe aktywa	122 496	170 382	47 886	139,1%
Suma aktywów	28 913 668	24 750 679	-4 162 989	85,6%

Na koniec 2021 r. nastąpiło również zmniejszenie:

- stanu środków w kasie oraz w Banku Centralnym (o 0,6 mld zł), co wynikało z aktywnego zarządzania rezerwą obowiązkową,
- poziomu kredytów i pożyczek udzielonych klientom (o 0,6 mld zł), przede wszystkim w rezultacie spadku portfela kredytowego podmiotów gospodarczych (skutek obniżonej aktywności klientów związanej z trwającą pandemią, jak również celowej zmiany struktury portfela kredytowego na bezpieczniejszą, polegającą na ograniczeniu udziału kapitałochłonnych kredytów dla podmiotów gospodarczych).

Kredyty i pożyczki udzielone klientom Banku

Kredyty i pożyczki udzielone klientom na koniec 2021 r. wyniosły 8,0 mld zł i w zestawieniu z wielkością uzyskaną na koniec 2020 r. zmniejszyły się o 563,8 mln zł.

Z uwagi na ograniczone możliwości wzmocnienia kapitałowego, Bank systematycznie ogranicza przyrost kredytów w segmentach biznesowych, a aktywność sprzedażową kieruje głównie na pozyskanie kredytów z sektora JST oraz klientów indywidualnych, w tym głównie mieszkaniowych, charakteryzujących się niską kapitałochłonnością oraz ryzykiem. W ubiegłym roku odnotowano przyrost wolumenu kredytów osób prywatnych, spadek natomiast w pozostałych grupach klientów.

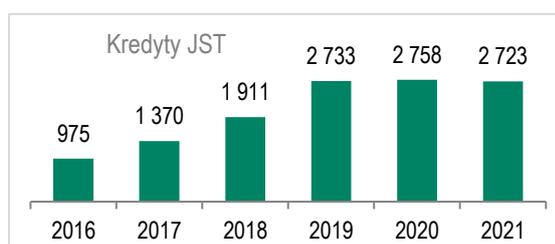
Tabela 8. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, z tego:	8 582 545	8 018 774	-563 771	93,4%
w rachunku bieżącym	294 597	274 926	-19 671	93,3%
w rachunku kredytowym:	7 912 242	7 404 561	-507 681	93,6%
klienci korporacyjni	2 517 527	2 143 956	-373 571	85,2%
rolnicy	328 770	232 030	-96 740	70,6%
przedsiębiorcy indywidualni	224 340	154 897	-69 443	69,0%
osoby fizyczne	2 083 465	2 150 501	67 036	103,2%
instytucje rządowe i samorządowe	2 758 140	2 723 177	-34 963	98,7%
skupione wierzytelności	190 347	166 401	-23 946	87,4%
pozostałe należności	185 359	172 886	-12 473	93,3%

Największy wpływ na wzrost kredytów klientów indywidualnych miała skuteczna akwizycja kredytów hipotecznych, w szczególności Kredytu mieszkaniowego „Mój Dom”. Na przestrzeni 2021 r. stan bilansowy tych kredytów powiększył się o 104,5 mln zł.

Bank w minionych latach aktywnie uczestniczył w przetargach na finansowanie Jednostek Samorządu Terytorialnego, co wpływało na dynamiczny wzrost wolumenu kredytów tej grupy klientów. Jednakże, w 2021 r. portfel ten obniżył się o 35,0 mln zł, na skutek mniejszej niż w roku poprzednim sprzedaży kredytów spowodowanej sytuacją pandemiczną w kraju, wpływającą negatywnie na aktywność biznesową klientów (wstrzymanie przez samorządy realizacji niektórych inwestycji), niską dochodowością tych kredytów wynikającą z bardzo konkurencyjnego rynku, a także mniejszego popytu na kredyty w związku z uzyskanym ze Skarbu Państwa wsparciem finansowym (m.in. w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych).

Rysunek 8. Bilansowy stan kredytów (w mln zł)

* dane zarządcze Banku

10.2. Pasywa Banku

Suma bilansowa Banku w największym stopniu kształtowana jest przez zobowiązania wobec innych banków, które na koniec 2021 r. wyniosły 19,8 mld zł i stanowiły 80,1 % jej wartości. Na przestrzeni minionego roku odnotowano spadek powyższych zobowiązań o 3,8 mld zł, wynikający ze zmniejszenia poziomu depozytów głównych depozytariuszy Banku, tj. banków spółdzielczych.

W ciągu 2021 r. odnotowano również obniżenie stanu zobowiązań:

- wobec klientów o 0,4 mld zł, co było m.in. konsekwencją niskiego oprocentowania depozytów, zmniejszenia skali działalności komercyjnej wynikającej z przeprowadzonej restrukturyzacji sieci, jak również odpływu środków klientów na skutek niepewności co do sytuacji rynkowej związanej z pandemią Covid-19,
- z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (o 45,9 mln zł), głównie w rezultacie przedterminowego wykupu 7-letnich obligacji podporządkowanych.

Tabela 9. Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	67	41	-26	61,2%
Zobowiązania wobec innych banków	23 634 731	19 813 086	-3 821 645	83,8%
Pochodne instrumenty finansowe	135	43	-92	31,9%
Zobowiązania wobec klientów	3 815 712	3 431 198	-384 514	89,9%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	428 619	382 753	-45 866	89,3%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	193 876	206 506	12 630	106,5%
Kapitał własny ogółem	840 528	917 052	76 524	109,1%
Suma zobowiązań i kapitału własnego	28 913 668	24 750 679	-4 162 989	85,6%

Według stanu na 31.12.2021 r. **kapitał własny** wyniósł 917,1 mln zł i przekroczył poziom odnotowany na koniec 2020 r. o 76,5 mln zł.

Na wzrost kapitału własnego Banku wpłynęło przede wszystkim podwyższenie kapitału zakładowego i zapasowego o środki pochodzące z emisji akcji serii AG w kwocie 44,0 mln zł, objętych przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Mając na uwadze poziom wyposażenia kapitałowego, szczególnie w kontekście konieczności spełniania od czerwca 2021 r. normy nadzorczej dotyczącej poziomu wskaźnika dźwigni, Bank w celu poprawy struktury i jakości kapitałów przeprowadził zamianę instrumentów o charakterze długu podporządkowanego zaliczanych do kapitału Tier II, instrumentami wyższej jakości, klasyfikowanymi do kapitału Tier I.

Dodatkowo, kapitał własny Banku został powiększony o wartość wyniku roku 2021 r. w kwocie 32,6 mln zł.

Zysk netto za 2020 r. w wysokości 6,6 mln zł, za zgodą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku BPS S.A., w czerwcu 2021 r. zasilił kapitał zapasowy.

Tabela 10. Kapitał własny Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Kapitał własny ogółem, z tego:	840 528	917 052	76 524	109,1%
kapitał zakładowy	438 025	455 625	17 600	104,0%
kapitał zapasowy	371 542	404 495	32 953	108,9%
inne całkowite dochody	10 305	10 307	2	100,0%
niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	-37 159	-37 159	0	100,0%
fundusz ogólnego ryzyka	24 500	24 500	0	100,0%
wynik roku bieżącego	6 641	32 610	25 969	491,0%
kapitał rezerwowy	26 674	26 674	0	100,0%

Zobowiązania wobec klientów niebankowych

Według stanu na 31.12.2021 r. **zobowiązania wobec podmiotów niebankowych** ukształtowały się na poziomie 3,4 mld zł i w porównaniu do wielkości uzyskanej na koniec 2020 r. zmniejszyły się o 384,5 mln zł.

Obniżenie stanu depozytów w 2021 r. było przede wszystkim konsekwencją:

- wycofywania przez klientów swoich środków (głównie terminowych) z uwagi na niskie oprocentowanie (Bank w warunkach konkurencji cenowej na rynku nie prowadził walki o klienta oprocentowaniem depozytów),
- trwającej nadal pandemii i wykorzystywania przez klientów części swoich oszczędności na bieżące potrzeby, z uwagi na brak dotychczasowych źródeł dochodów,
- wzrostu zobowiązań klientów w 2020 r., wynikającego z wypłat środków z rządowych pakietów pomocowych w ramach Tarczy finansowej PFR (efekt bazy),
- restrukturyzacji sieci i zamknięcia części placówek sprzedażowych.

Tabela 11. Zobowiązania w podziale na segmenty klientów (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Zobowiązania wobec klientów niebankowych, z tego:	3 815 712	3 431 198	-384 514	89,9%
klienci korporacyjni	2 084 733	2 059 980	-24 753	98,8%
rolnicy	60 227	56 910	-3 317	94,5%
przedsiębiorcy indywidualni	228 457	238 663	10 206	104,5%
osoby fizyczne	1 004 158	842 804	-161 354	83,9%
instytucje rządowe i samorządowe	192 574	48 543	-144 031	25,2%
pozostałe podmioty	245 563	184 298	-61 265	75,1%

Według struktury rodzajowej zobowiązań klientów niebankowych największą pozycję stanowią rachunki bieżące. Na koniec 2021 r. ich stan ukształtował się na poziomie 2,8 mld zł i w ciągu roku zmniejszył się o 17,4 mln zł. Spadek natomiast odnotowano w przypadku depozytów terminowych (o 327,0 mln zł).

Tabela 12. Zobowiązania wobec klientów niebankowych według rodzaju (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Zobowiązania wobec klientów niebankowych, z tego:	3 815 712	3 431 198	-384 514	89,9%
rachunki bieżące	2 865 401	2 848 041	-17 360	99,4%
depozyty terminowe	849 737	522 765	-326 972	61,5%
pozostałe zobowiązania, z tego:	100 574	60 392	-40 182	60,0%
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	14 766	19 443	4 677	131,7%
– pozostałe	85 808	40 949	-44 859	47,7%

10.3. Rachunek zysków i strat

Bank BPS S.A. w 2021 r. wypracował zysk brutto w wysokości 44,1 mln zł oraz netto w kwocie 32,6 mln zł. Wyniki te były wyższe od odnotowanych w roku poprzednim odpowiednio o 26,5 mln zł i o 26,0 mln zł, przede wszystkim w efekcie uzyskania:

- korzystniejszego wyniku odpisów z tytułu utraty wartości (o 26,6 mln zł),
- niższych ogólnych kosztów administracyjnych (o 12,1 mln zł),
- wyższego wyniku z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany (o 20,8 mln zł).

Równocześnie pogorszeniu uległ wynik odsetkowy (o 38,1 mln zł).

Tabela 13. Wybrane elementy rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Wynik z tytułu odsetek	281 066	242 920	-38 146	86,4%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	59 402	62 784	3 382	105,7%
Przychody z tytułu dywidend	1 339	2 318	979	173,1%
Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	6 793	27 572	20 779	405,9%
Wynik na działalności podstawowej	348 600	335 594	-13 006	96,3%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	14 525	15 315	790	105,4%
Ogólne koszty administracyjne	247 923	235 794	-12 129	95,1%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-97 618	-70 994	26 624	72,7%
Wynik finansowy brutto	17 584	44 121	26 537	250,9%
Bieżący podatek dochodowy	-18 781	2 182	20 963	-
Odroczony podatek dochodowy	7 838	-13 693	-21 531	-
Wynik finansowy netto	6 641	32 610	25 969	491,0%

Wynik z tytułu odsetek

W 2021 r. wynik odsetkowy Banku wyniósł 242,9 mln zł i ukształtował się poniżej poziomu osiągniętego w 2020 r. o 38,1 mln zł. Było to przede wszystkim konsekwencją:

- zmniejszenia średniego stanu portfela kredytowego, jak również obniżenia marży odsetkowej na kredytach, m.in. na skutek zmniejszenia udziału wysokomarżowych kredytów podmiotów gospodarczych oraz spadku dochodowości kredytów JST w rezultacie bardzo konkurencyjnego rynku,
- podwyżek stóp procentowych w IV kw. 2021 r., które z uwagi na niedopasowanie terminów przeszacowania aktywów i pasywów spowodowały większy wzrost kosztów odsetkowych niż przychodów (znaczącą część aktywów Banku stanowią obligacje Skarbu Państwa, które przeszacowywane są dwa razy do roku, natomiast ok. 80 % pasywów Banku stanowią depozyty banków spółdzielczych, których średni termin przeszacowywania kształtuje się poniżej miesiąca).

Tabela 14. Wynik z tytułu odsetek (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Wynik z tytułu odsetek:	281 066	242 920	-38 146	86,4%
przychody z tytułu odsetek	434 330	309 436	-124 894	71,2%
koszty z tytułu odsetek	-153 264	-66 516	86 748	43,4%

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Wynik z tytułu prowizji i opłat w 2021 r. wyniósł 62,8 mln zł i w porównaniu do kwoty uzyskanej w 2020 r. był wyższy o 3,4 mln zł.

Zwiększenie wyniku odnotowano przede wszystkim w zakresie:

- 1) obsługi rachunków bankowych (o 4,6 mln zł), m.in. w rezultacie wzrostu przychodów od rachunków powierniczych, przychodów od operacji z przedsiębiorstwami prywatnymi, spółdzielniami oraz instytucjami niekomercyjnymi działającymi na rzecz gospodarstw domowych;
- 2) kart płatniczych i kredytowych (o 1,1 mln zł), w związku ze wzrostem przychodów związanych z wydawaniem kart oraz obsługą i rozliczaniem transakcji (zwiększenie ilości wydawanych kart).

Poniżej poziomu osiągniętego w roku 2020 r. ukształtował się natomiast wynik w obszarze rozliczeń pieniężnych (o 2,7 mln zł), co związane było z mniejszymi przychodami uzyskanymi z wypłat gotówkowych.

Tabela 15. Wynik z tytułu prowizji i opłat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Wynik z tytułu prowizji, z tego:	59 402	62 784	3 382	105,7%
z tytułu kredytów i pożyczek	16 416	16 705	289	101,8%
z tytułu obsługi rachunków bankowych	11 714	16 352	4 638	139,6%
z tytułu rozliczeń pieniężnych	23 232	20 539	-2 693	88,4%
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	9 544	10 647	1 103	111,6%
z tytułu administracji wierzytelnościami	-446	-149	297	33,4%
pozostałe	-1 058	-1 310	-252	123,8%

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend w 2021 r. ukształtowały się na poziomie 2,3 mln zł i dotyczyły dywidendy otrzymanej od:

- KIR S.A. w wysokości 1,1 mln zł,
- Visa Inc. w kwocie 1,0 mln zł,
- spółek zależnych i stowarzyszonych o wartości 125 tys. zł (CRUZ Sp. z o.o.).

W roku 2020 Bank otrzymał dywidendę od KIR S.A. i VISA Inc. w łącznej wysokości 1,2 mln zł oraz od CRUZ Sp. z o.o. w kwocie 125 tys. zł.

Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany

W 2021 r. Bank zrealizował wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany na poziomie 27,6 mln zł, podczas gdy w 2020 r. wyniki te wyniosły łącznie 6,8 mln zł.

Tabela 16. Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez RZiS oraz wynik z pozycji wymiany	-22 433	2 860	25 293	-
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez RZiS	29 226	24 712	-4 514	84,6%
Razem	6 793	27 572	20 779	405,9%

Poprawa wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez RZiS oraz z pozycji wymiany była przede wszystkim rezultatem odnotowania korzystniejszego wyniku:

- na jednostkach uczestnictwa, na skutek wzrostu wyceny jednostek uczestnictwa posiadanych przez Bank w funduszach otwartych (SFIO AGRO Kapitał na Rozwój oraz BPS FIO Akcji),
- na kredytach i pożyczkach, głównie w efekcie wzrostu stóp procentowych.

Odnotowano natomiast niższy niż w 2020 r. wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, co było wynikiem niższej niż przed rokiem sprzedaży części portfela obligacji Skarbu Państwa.

Szczegółowe dane dotyczące wyniku na operacjach finansowych zawarte zostały w notach 7 i 8 Jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku.

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej Banku za 2021 r. wyniósł 15,3 mln zł i ukształtował się na poziomie zbliżonym do uzyskanego w roku poprzednim (wyższy o 790 tys. zł).

Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne wygenerowane w 2021 r. wyniosły 235,8 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej w 2020 r. były niższe o 12,1 mln zł.

Tabela 17. Ogólne koszty administracyjne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Ogólne koszty administracyjne, z tego:	247 923	235 794	-12 129	95,1%
koszty świadczeń pracowniczych	101 505	93 683	-7 822	92,3%
koszty rzeczowe	72 980	75 462	2 482	103,4%
wpłaty na rzecz BFG	26 786	22 044	-4 742	82,3%
wpłaty na rzecz KNF	1 799	2 690	891	149,5%
wpłaty na rzecz SSOZ BPS	8 390	7 147	-1 243	85,2%
koszty Rzecznika Finansowego	240	200	-40	83,3%
podatki i opłaty oraz koszty usług KIR	2 069	1 820	-249	88,0%
amortyzacja	34 154	32 748	-1 406	95,9%

W 2021 r. odnotowano przede wszystkim niższe niż przed rokiem koszty:

- 1) świadczeń pracowniczych (o 7,8 mln zł), głównie wynagrodzeń zasadniczych oraz skorelowanych z nimi składek na ubezpieczenia społeczne, w efekcie optymalizacji zatrudnienia w Centrali i Oddziałach Banku;
- 2) wpłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (o 4,7 mln zł), w rezultacie obniżenia przez Radę BFG składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków (Bank wniósł w 2021 r. składkę w wysokości 21,6 mln zł, podczas gdy w 2020 r. była to kwota 25,7 mln zł);
- 3) amortyzacji (o 1,4 mln zł), z tego przede wszystkim w zakresie rzeczowych aktywów trwałych na skutek zmniejszenia liczby placówek Banku;
- 4) wpłat na rzecz SSOZ BPS (o 1,2 mln zł), w tym składki na Fundusz Zabezpieczający SSOZ (o 1,7 mln zł), z uwagi na niższą kwotę opłaty na fundusz gwarancyjny banków ustaloną przez BFG, która stanowi bazę do jej wyliczenia.

Zwiększeniu uległy natomiast koszty rzeczowe (o 2,5 mln zł), w tym głównie:

- 1) informatyczne, w zakresie:
  - a) serwisu i użytkowania oprogramowania, przede wszystkim na skutek waloryzacji umów i wyższych kosztów serwisu serwerów,
  - b) usług świadczonych przez CRUZ, z uwagi na większą liczbę dyżurów wspierających komponenty infrastruktury IT;
- 2) promocyjne, w rezultacie poniesienia wyższych niż przed rokiem kosztów marketingowych wspierających sprzedaż produktów bankowych i budowę wizerunku Banku.

Jednocześnie odnotowano niższe koszty transportu wartości pieniężnych oraz utrzymania biur i lokali w wyniku restrukturyzacji sieci sprzedaży.

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe za 2021 r. wyniósł minus 71,0 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej za 2020 r. był korzystniejszy o 26,6 mln zł.

Poprawę wyniku odnotowano przede wszystkim w zakresie inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone (o 27,3 mln zł), co było rezultatem rozwiązania odpisów na certyfikaty inwestycyjne Uzdrowiska Polskie FIZ AN.

W roku poprzednim na skutek spadku wyceny certyfikatów inwestycyjnych wywołanej rozprzestrzeniającą się pandemią, Bank utworzył odpisy na powyższe instrumenty w łącznej wysokości 21,3 mln zł, z tego na UP FIZAN w kwocie 19,8 mln zł. W 2021 r. odnotowano również korzystniejszy wynik odpisów z tytułu utraty wartości na kredyty i pożyczki (o 4,1 mln zł), co było efektem skutecznie realizowanych działań w zakresie poprawy jakości portfela kredytowego, w tym głównie w obszarze restrukturyzacji i windykacji.

Tabela 18. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe, z tego:	-97 618	-70 994	26 624	72,7%
kredyty i pożyczki oraz inne należności od klientów i banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-75 728	-71 657	4 071	94,6%
papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	520	-1 746	-2 266	-
papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-767	-121	646	15,8%
inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	-22 914	4 384	27 298	-
rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	1 505	-1 891	-3 396	-
pozostałe	-234	37	271	-

XI. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ

11.1. Aktywa Grupy Kapitałowej

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. aktywa ogółem Grupy Kapitałowej wyniosły 24,8 mld zł i były niższe od wielkości odnotowanej na koniec 2020 r. o 4,2 mld zł.

Wielkość i struktura aktywów Grupy Kapitałowej determinowana jest poziomem aktywów jednostki dominującej, tj. Banku BPS S.A. W 2021 r. nastąpiło przede wszystkim obniżenie stanu papierów wartościowych (o 3,1 mld zł), w efekcie spadku pozyskanych pasywów, w tym głównie środków od banków spółdzielczych.

Zmniejszenie aktywów odnotowano również w przypadku:

- 1) kredytów i pożyczek udzielonych klientom (o 641,4 mln zł), w konsekwencji spadku portfela kredytowego podmiotów gospodarczych na skutek mniejszej aktywności klientów związanej z trwającą pandemią;
- 2) środków w kasie oraz Banku Centralnym (o 598,5 mln zł), co wynikało z aktywnego zarządzania rezerwą obowiązkową.

Tabela 19. Aktywa Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 903 998	1 305 464	-598 534	68,6%
Należności od innych banków	697 324	850 063	152 739	121,9%
Pochodne instrumenty finansowe	840	150	-690	17,9%
Należności z tytułu leasingu finansowego	466 101	555 063	88 962	119,1%
Papiery wartościowe	17 012 429	13 884 617	-3 127 812	81,6%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	8 071 653	7 430 302	-641 351	92,1%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	14 095	15 181	1 086	107,7%
Zapasy	10 696	10 978	282	102,6%
Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne oraz wartości niematerialne	518 442	495 924	-22 518	95,7%
Pozostałe aktywa	264 993	222 610	-42 383	84,0%
Aktywa razem	28 960 571	24 770 352	-4 190 219	85,5%

11.2. Pasywa Grupy Kapitałowej

Dominującym źródłem finansowania działalności Grupy Kapitałowej były środki ulokowane w Banku BPS S.A. przez zrzeszone banki spółdzielcze. Na przestrzeni minionego roku odnotowano spadek poziomu powyższych zobowiązań, co było w głównej mierze efektem inwestowania przez BS-y większej kwoty swoich środków w bardziej dochodowe bony pieniężne (wzrost r/r o ponad 60 %).

W ciągu 2021 r. odnotowano również zmniejszenie stanu zobowiązań wobec klientów o 429,8 mln zł, co było m.in. konsekwencją wycofywania środków przez klientów spowodowanego niskim oprocentowaniem depozytów, restrukturyzacją sieci placówek Banku, a także niepewnością co do sytuacji rynkowej związanej z pandemią Covid-19.

Według stanu na 31.12.2021 r. kapitał własny Grupy Kapitałowej wyniósł 903,7 mln zł i w ciągu roku zwiększył się o 84,8 mln zł (wynik roku bieżącego oraz emisja akcji własnych Banku).

Tabela 20. Pasywa Grupy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2020	31.12.2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	67	41	-26	61,2%
Zobowiązania wobec innych banków	23 639 001	19 814 855	-3 824 146	83,8%
Pochodne instrumenty finansowe	135	43	-92	31,9%
Zobowiązania wobec klientów	3 687 654	3 257 828	-429 826	88,3%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	431 822	385 425	-46 397	89,3%
Pozostałe zobowiązania	373 665	392 987	19 322	105,2%
Rezerwy	9 306	15 457	6 151	166,1%
Zobowiązania razem	28 141 650	23 866 636	-4 275 014	84,8%
Kapitał własny ogółem	818 921	903 716	84 795	110,4%
Pasywa razem	28 960 571	24 770 352	-4 190 219	85,5%

11.3. Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej

Grupa Kapitałowa Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w 2021 r. wypracowała zysk brutto w wysokości 55,3 mln zł oraz netto w kwocie 41,9 mln zł.

Wyniki te były wyższe od osiągniętych w roku poprzednim, przede wszystkim w efekcie korzystniejszego wyniku z pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku z operacji finansowych i pozycji wymiany. Równocześnie pogorszeniu uległ wynik z tytułu odsetek.

Tabela 21. Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Zmiana 2021-2020	Dynamika 2021/2020
Wynik z tytułu odsetek	289 145	254 738	-34 407	88,1%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	79 675	84 777	5 177	106,5%
Przychody z tytułu dywidend	1 273	2 282	1 009	179,3%
Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	4 966	30 413	25 447	612,4%
Wynik na działalności podstawowej	375 059	372 210	-2 849	99,2%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	84 958	117 472	32 514	138,3%
Ogólne koszty administracyjne	367 324	367 370	46	100,0%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów	-77 020	-68 222	8 798	88,6%
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	748	1 211	463	161,9%
Wynik finansowy brutto	16 421	55 301	38 880	336,8%
Bieżący podatek dochodowy	-20 711	1 313	22 024	-
Odroczony podatek dochodowy	10 329	-14 715	-25 044	-
Wynik finansowy netto, z tego:	6 039	41 899	35 860	693,8%
przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	7 287	41 605	34 318	570,9%
przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	-1 248	294	1 542	-

Spadek wyniku z tytułu odsetek Grupy Kapitałowej (o 34,4 mln zł) był konsekwencją zmniejszenia wyniku odsetkowego jednostki dominującej, głównie na skutek obniżenia średniego stanu portfela kredytowego Banku oraz zmniejszenia marży

odsetkowej na kredytach i papierach wartościowych.

Natomiast wzrost wyniku:

- 1) na pozostałej działalności operacyjnej (o 32,5 mln zł), był przede wszystkim rezultatem uzyskania wyższych przychodów z działalności uzdrowskiej i produkcyjnej (w 2020 r. nastąpił spadek przychodów związany z pandemią i częściowym lockdownem);
- 2) na działalności inwestycyjnej oraz z pozycji wymiany (o 25,4 mln zł), był efektem odnotowania ujemnego wyniku na sprzedaży i wycenie instrumentów finansowych obowiązkowo wycenianych przez wynik finansowy w 2020 r. (następstwo wybuchu pandemii Covid-19 i spowolnienia gospodarczego).

Ogólne koszty administracyjne Grupy Kapitałowej w 2021 r. wyniosły 367,4 mln zł i ukształtowały się na poziomie zbliżonym do poniesionych w roku poprzednim.

XII. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

W roku 2021 funkcjonowanie systemu zarządzania kapitałem w Banku oraz Grupie Kapitałowej opierało się na poniższych regulacjach zewnętrznych:

- 1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej: Rozporządzenie CRR);
- 2) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (dalej: Ustawa Makro);
- 3) Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku (dalej: Ustawa);
- 4) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (do dnia 10 czerwca 2021 roku);
- 5) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (od dnia 11 czerwca 2021 r. z wyjątkiem § 18 pkt 6, który wszedł w życie z dniem 28 czerwca 2021 r. oraz § 14 ust. 2 i § 22 ust. 4, które weszły w życie z dniem 31 grudnia 2021 r.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego (od dnia 4 sierpnia 2021 r.).

Adekwatność kapitałowa Grupy Kapitałowej zawiera dane Banku BPS S.A. oraz podmiotów zależnych, które zgodnie z Rozporządzeniem CRR podlegają konsolidacji ostrożnościowej, obejmującej jedynie podmioty spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych. Z konsolidacji ostrożnościowej wyłączone są podmioty, których łączna wartość aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa niż 10 mln EUR.

W Banku oraz Grupie Kapitałowej istnieje udokumentowany proces zarządzania adekwatnością kapitałową i monitorowania kapitału, obejmujący: pomiar, monitorowanie, raportowanie, limitowanie i kontrolę adekwatności kapitałowej, efektywną alokację kapitału oraz procedury awaryjne. Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie wymogów wynikających z obowiązujących przepisów zewnętrznych, jak również zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania i stabilnego rozwoju Grupy Kapitałowej oraz kompleksowej obsługi zrzeszonych banków spółdzielczych w ramach pełnionej przez Bank funkcji zrzeszeniowej.

Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej są współczynniki kapitałowe uwzględniające przepisy Rozporządzenia CRR oraz Ustawy Makro.

Minimalne współczynniki kapitałowe obowiązujące Bank i Grupę Kapitałową na dzień 31.12.2020 r. oraz 31.12.2021 r. kształtowały się następująco:

	2020	2021
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1)	7,1%	7,1%
Współczynnik kapitału Tier I (T1)	8,6%	8,6%
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	10,6%	10,6%

Powyższe wskaźniki uwzględniały następujące wymogi:

	2020	2021
Minimalny poziom wynikający z Rozporządzenia CRR:		
CET1	4,5%	4,5%
T1	6,0%	6,0%
TCR	8,0%	8,0%
Wymóg połączonego bufora wynikający z Ustawy Makro, z tego:		
Bufor antycykliczny	0,0%	0,0%
Bufor zabezpieczający	2,5%	2,5%
Bufor ryzyka systemowego*	0,0%	0,0%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII)**	0,1%	0,1%

* bufor uchylony w drodze rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 r., z uwagi na niekorzystne warunki na światowych rynkach będące skutkiem epidemii COVID-19

** nałożony na Bank w 2016 r. w drodze indywidualnej decyzji wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji

Fundusze własne dla potrzeb wyliczania adekwatności kapitałowej obliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR.

Tabela 22. Adekwatność kapitałowa Banku i Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Bank BPS		Grupa Kapitałowa	
	2020	2021	2020*	2021
Fundusze własne ogółem	1 147 458	1 114 122	1 085 464	1 049 641
Kapitał Tier I	785 546	834 058	722 552	768 700
Kapitał Tier II	361 912	280 064	362 912	280 941
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, z tego z tytułu:	7 201 392	5 949 921	7 538 326	6 595 718
ryzyka kredytowego	6 411 878	5 195 742	6 610 258	5 716 035
ryzyka operacyjnego	703 406	707 043	841 748	832 374
ryzyka rynkowego	86 092	47 007	86 304	47 180
korekty wyceny kredytowej (CVA)	16	129	16	129
CET1 oraz T1	10,9%	14,0%	9,6%	11,7%
TCR	15,9%	18,7%	14,4%	15,9%

* dane za 2020 r. zostały przekształcone według konsolidacji ostrożnościowej, zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

Według stanu na 31.12.2021 r. fundusze własne Banku oraz Grupy Kapitałowej ukształtowały się na poziomie niższym od wielkości odnotowanej na koniec 2020 r. odpowiednio o 33,3 mln zł oraz o 35,8 mln zł. Było to efektem obniżenia kapitału Tier II głównie w rezultacie spłaty pożyczki podporządkowanej otrzymanej przez Bank w 2018 r. ze środków Funduszu Zabezpieczającego Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w kwocie 50 mln zł, przedterminowego wykupu 7-letnich obligacji serii BPS0222 wyemitowanych w 2015 r., jak również w wyniku dziennej amortyzacji pożyczek podporządkowanych.

Zwiększeniu uległ natomiast poziom kapitału Tier I, głównie w rezultacie zaliczenia do kapitału podstawowego Tier I środków pochodzących z przeprowadzonej w sierpniu 2021 r. emisji akcji serii AG o wartości 44,0 mln zł.

Jednocześnie, podobnie jak w roku 2020 dokonano pomniejszeń funduszy własnych wynikających z pośrednich udziałów kapitałowych posiadanych przez jednostkę dominującą w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I, jak również z tytułu rozpoznania straty z lat ubiegłych wynikającej z wdrożenia od 1 stycznia 2018 r. Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty Finansowe”. W celu złagodzenia negatywnego wpływu nowego

modelu pomiaru utraty wartości w ramach MSSF 9 na kapitał podstawowy Tier I, Bank jako jednostka dominująca, od 2018 r. stosuje przepisy przejściowe przewidziane w tym zakresie.

Przy wyliczaniu kwot ekspozycji na ryzyko Bank i Grupa Kapitałowa stosują:

- w zakresie ryzyka kredytowego – metodę standardową (SA), obejmującą wykorzystanie parametrów regulacyjnych wskazanych w Rozporządzeniu CRR,
- w zakresie ryzyka operacyjnego – metodę wskaźnika bazowego BIA (Basic Indicator Approach),
- w obszarze ryzyka rynkowego oraz ryzyka z tytułu korekty wyceny kredytowej – metody standardowe w zgodzie z wymogami regulacyjnymi określonymi w Rozporządzeniu CRR.

Wyznaczona zgodnie z powyższymi zasadami łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku i Grupy Kapitałowej na koniec 2021 r. ukształtowała się na poziomie odpowiednio 5 949,9 mln zł oraz 6 595,7 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej na koniec poprzedniego roku uległa obniżeniu zarówno w ujęciu jednostkowym, jak i skonsolidowanym. Było to przede wszystkim efektem konsekwentnie realizowanych działań optymalizujących wymóg kapitałowy w obszarze ryzyka kredytowego, m.in. poprzez dostosowywanie skali działalności komercyjnej, tj. poziomu aktywów ważonych ryzykiem do możliwości i potrzeb kapitałowych.

Niższa niż na koniec 2020 r. łączna kwota ekspozycji na ryzyko wpłynęła na wyższą wartość współczynników kapitałowych zarówno na poziomie Banku, jak i Grupy Kapitałowej. Poziom osiągniętych współczynników ukształtował się powyższej obowiązujących norm nadzorczych.

Ponadto, począwszy od dnia 28.06.2021 r. - zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. d) Rozporządzenia CRR - instytucje objęte jego przepisami zobowiązane są do spełniania wymogu w zakresie utrzymywania wskaźnika dźwigni (LR - Leverage ratio) na poziomie nie niższym niż 3,0 %. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wskaźnik LR stanowiący relację kapitału Tier I do miary ekspozycji całkowitej uwzględniającej aktywa bilansowe oraz udzielone zobowiązania pozabilansowe ukształtował się na poziomie 3,4 % w ujęciu jednostkowym Banku oraz 3,1 % na poziomie Grupy Kapitałowej. Wygenerowane wskaźniki były wyższe od minimalnego wymogu regulacyjnego.

W listopadzie 2021 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny poinformował Bank o przeprowadzonym przeglądzie planu restrukturyzacji oraz jego aktualizacji, określając równocześnie cele śródkresowe w zakresie minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL - Minimum Requirement for Eligible Liabilities and Own Funds), które Bank powinien spełnić do końca każdego roku kalendarzowego w okresie dojścia do poziomu docelowego, wyznaczonego na dzień 1 stycznia 2024 r. Wymogi MREL wyznaczone zostały na poziomie skonsolidowanym i wyrażone jako odsetek:

- 1) łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR (TREA - Total Risk Exposure Amount);
- 2) miary ekspozycji całkowitej, obliczonej zgodnie z art. 429 i 429a Rozporządzenia CRR (TEM - Total Exposure Measure).

Wymóg MREL w relacji do TREA ($MREL_{TREA}$), który Bank powinien spełnić do końca 2023 r. wyznaczony został na poziomie 15,36 %, w tym spełniający wymóg podporządkowania w wysokości 14,58 %, natomiast docelowy MREL w relacji do TEM ($MREL_{TEM}$) ustalono w wysokości 5,91 %, w tym spełniający wymóg podporządkowania na tym samym poziomie.

Ścieżka dojścia do spełnienia ww. wymogów została określona przez BFG następująco:

	01.01.2022	01.01.2023
MREL _{TREA} - Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne jak odsetek TREA	11,68%	13,52%
w tym: Fundusze własne i podporządkowane zobowiązania kwalifikowalne	11,29%	12,93%
MREL _{TEM} - Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne jak odsetek TEM	3,00%	4,46%
w tym: Fundusze własne i podporządkowane zobowiązania kwalifikowalne	3,00%	4,46%

Na dzień 31 grudnia 2021 r. Bank spełnił pierwszy śródk okresowy cel MREL wyznaczony zarówno w oparciu o łączną kwotę ekspozycji na ryzyko, jak i wyliczony w odniesieniu do miary ekspozycji całkowitej. Osiągnięte wskaźniki były wyższe od wartości określonych przez BFG na 2022 r.

Grupa Kapitałowa wyznaczała kapitał wewnętrzny zgodnie z wytycznymi określonymi w regulacjach i rekomendacjach nadzorczych, w oparciu o wewnętrzną Instrukcję funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP). Zgodnie z obowiązującą Instrukcją ICAAP kapitał wewnętrzny Grupy Kapitałowej wyliczony został na podstawie konsolidacji zgodnej z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy Kapitałowej oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka. W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Grupy Kapitałowej oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, wyniku finansowego oraz nadmiernej dźwigni. Łączna kwota kapitału wewnętrznego oszacowana została na poziomie 743,2 mln zł, a relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych wyniosła 72,3 %.

XIII. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

13.1. Struktura organizacyjna Banku BPS S.A.

W skład struktury organizacyjnej Banku BPS S.A. wchodzi Centrala i Oddziały.

Struktura organizacyjna odzwierciedla szczeble decyzyjne Banku, w tym Radę Zrzeszenia oraz Zgromadzenie Prezesów - związane z zadaniami Banku Zrzeszającego, określonymi w Ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

W celu wspomagania zarządzania, w Banku działają stałe Komitety. Do ich podstawowych zadań należy wykonywanie czynności decyzyjnych lub opiniodawczo-doradczych w zakresie określonym w Regulaminach Komitetów, uchwalonych przez Zarząd, za wyjątkiem Regulaminu Komitetu Kredytowego, który podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku. W 2021 r. w Banku działały:

- 1) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, jako organ opiniodawczo-decyzyjny w zakresie kształtowania polityki zarządzania aktywami i pasywami;
- 2) Komitet Kredytowy Banku, do którego kompetencji należy podejmowanie decyzji kredytowych, zgodnie z Regulaminem podejmowania decyzji kredytowych oraz odrębnymi wewnętrznymi aktami prawnymi Banku;
- 3) Komitet Ryzyka Operacyjnego jako organ opiniodawczy w kształtowaniu strategii oraz modelu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku;
- 4) Komitet Inwestycji Kapitałowych, jako organ opiniodawczo-doradczy oraz decyzyjny wydający opinie i/lub podejmujący decyzje w sprawach dotyczących transakcji nabycia oraz sprzedaży inwestycji kapitałowych Banku w podmioty z Grupy Kapitałowej, a także inwestycji Banku w fundusze inwestycyjne zamknięte i otwarte;
- 5) Komitet Innowacji i Jakości, jako organ decyzyjny w procesie zarządzania projektami;
- 6) Komitet Bezpieczeństwa i Ciągłości Działania, który ma za zadanie wspieranie wszelkich inicjatyw i procesów zmierzających do unifikacji działań i rozwiązań technicznych oraz organizacyjnych w obszarach bezpieczeństwa, zgodnie z celami określonymi w Strategii Banku i Strategii Zrzeszenia.

Ponadto, w Banku działają stałe komitety powołane spośród członków Rady Nadzorczej: Komitet Audytu, Komitet Ryzyka, Komitet Wynagrodzeń oraz Komitet Nominacji.

W Banku mogą funkcjonować stałe lub okresowe komisje i zespoły zadaniowe, których powołanie, zmiana i likwidacja oraz określanie zadań następuje w formie uchwał Zarządu lub zarządzeń Prezesa Zarządu.

Centrala

Według stanu na 31.12.2021 r. w Banku funkcjonowało 18 Departamentów, 2 Biura, stanowisko Doradcy Zarządu ds. Innowacji oraz stanowisko Inspektora Ochrony Danych, w ramach wyodrębnionych 3 Pionów organizacyjnych:

- Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej, nadzorowanego przez Prezesa Zarządu,
- Finansów i Ryzyka, nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu,
- Bankowości Komercyjnej i Wsparcia, nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu.

W 2021 r. dokonano zmian struktury organizacyjnej, w związku z reorganizacją obszaru IT i wsparcia. Ostateczna koncepcja w tym zakresie, wypracowana w listopadzie 2021 r., została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą i obowiązuje od 1 lutego 2022 r.

Oddziały

W I kwartale 2021 r., Bank zakończył restrukturyzację sieci sprzedaży, polegającą na dostosowaniu jej charakteru do rzeczywistych możliwości kapitałowych Banku. W 2020 r. doszło do zamknięcia 12 placówek, a w pierwszym kwartale 2021 r. sfinalizowano procesy zamknięcia kolejnych 8. Od II kw. 2021 r. sieć sprzedaży działa jako 14 Oddziałów o charakterze uniwersalnym. Placówki Banku funkcjonują w: Białymstoku, Gdyni, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Sosnowcu, Szczecinie, Warszawie oraz dwie we Wrocławiu.

Projekt ten odbywał się na zasadach przyjętych w Zrzeszeniu, co pozwoliło na zachowanie i budowanie potencjału biznesowego banków spółdzielczych, poprzez naturalną migrację klientów wewnątrz Zrzeszenia. Każdy z Oddziałów był przedmiotem oferty kierowanej do wszystkich BS-ów, na podstawie której każdy z banków mógł rozważyć możliwość rozpoczęcia własnej działalności w lokalu związanym z tym miejscem, potencjałem biznesowym portfela klientów oraz funkcjonującym już w standardzie wizualnym Grupy BPS. Restrukturyzacja sieci wpłynęła na optymalizację zarówno kosztów wynagrodzeń, jak i eksploatacyjnych.

13.2. Akcjonariat

Na koniec 2021 r. kapitał zakładowy Banku BPS S.A. składał się z 455 625 241 szt. akcji o wartości nominalnej 1 zł każda.

Tabela 23. Kapitał zakładowy Banku BPS S.A. na 31.12.2021 r.

Seria akcji	Ilość akcji (szt.)	Wartość akcji (zł)
A	2 000 000	2 000 000
B	12 000 000	12 000 000
C	4 000 000	4 000 000
D	2 000 000	2 000 000
E	1 865 000	1 865 000
F	1 517 700	1 517 700
H	74 864 077	74 864 077
I	35 000 000	35 000 000
J	66 623 388	66 623 388
K	115 461 039	115 461 039
L	14 708 211	14 708 211
M	24 000 000	24 000 000
N	57 127	57 127
O	12 022 169	12 022 169
P	15 000	15 000
R	2 277 523	2 277 523
S	12 000 000	12 000 000
T	18 936 457	18 936 457
W	13 899 041	13 899 041
Z	4 000 000	4 000 000
AA	13 338 701	13 338 701
AB	830 803	830 803
AC	2 533 574	2 533 574
AD	2 517 664	2 517 664

Seria akcji	Ilość akcji (szt.)	Wartość akcji (zł)
AE	559 044	559 044
AF	998 723	998 723
AG	17 600 000	17 600 000
Ogółem	455 625 241	455 625 241

W strukturze akcjonariatu Banku BPS S.A. dominują banki spółdzielcze, posiadające łącznie 81,19 % akcji, w tym banki zrzeszone 73,82 %.

Tabela 24. Struktura akcjonariatu Banku BPS S.A. na 31.12.2021 r.

Wyszczególnienie	Ilość akcji (szt.)	Udział w kapitale zakładowym
Banki Spółdzielcze:	369 891 292	81,19%
Banki Spółdzielcze Zrzeszone	336 316 339	73,82%
Banki Spółdzielcze Niezrzeszone	6 511 379	1,43%
Banki Spółdzielcze Współpracujące	27 063 574	5,94%
Inne Banki Polskie	11 457 898	2,51%
Banki Zagraniczne	4 217 815	0,93%
Pozostali akcjonariusze:	70 058 236	15,37%
osoby fizyczne	1 013 000	0,22%
pozostali	69 045 236	15,15%
Razem	455 625 241	100,00%

Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, od dnia 1 marca 2021 r. akcje Banku nie posiadają formy dokumentu (obowiązek dematerializacji), a miejscem ich ewidencjonowania jest Rejestr Akcjonariuszy prowadzony przez Dom Maklerski Banku BPS S.A., czyli podmiot uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych. Rejestr akcjonariuszy zastąpił funkcjonującą dotychczas Księgę Akcyjną prowadzoną przez Bank. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w Rejestrze zostało zarejestrowanych 425 akcjonariuszy, posiadających łącznie 455 503 125 akcji, co stanowi 99,97 % kapitału zakładowego Banku.

W III kw. 2021 r. (w terminie od 2 do 9 lipca), na podstawie Uchwały nr 09/2021 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z dnia 22 czerwca 2021 r., została przeprowadzona emisja akcji serii AG, w ramach której oferowanych było do 17 600 000 szt. akcji zwykłych imiennych Banku, o łącznej wartości 17,6 mln zł. Cena emisyjna jednej akcji wynosiła 2,50 zł. Emisja odbyła się w drodze subskrypcji prywatnej skierowanej do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Po rejestracji w KRS powyższych akcji (w dniu 24 sierpnia 2021 r.) kapitał zakładowy Banku wynosi 455 625 241,00 zł.

Według stanu na 31.12.2021 r. Bank BPS S.A. nie posiadał akcji własnych.

Informacja o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Według stanu na 31.12.2021 r. osoby zarządzające i nadzorujące w Banku BPS S.A. posiadały 2 000 sztuk akcji.

Tabela 25. Liczba akcji w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (w szt.)

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja	Liczba akcji według stanu na 31.12.2021 r.	Zmiana w ciągu 2021 r.
Roman Domański	Członek Rady Nadzorczej	2 000 sztuk	-

Ograniczenia prawa głosu

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest bankiem działającym w formie spółki akcyjnej i będącym jednocześnie Bankiem Zrzeszającym w rozumieniu ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Akcjonariuszami Banku są banki spółdzielcze z nim zrzeszone, a także inne podmioty gospodarcze, jak również osoby fizyczne. Każdemu akcjonariuszowi Banku przysługuje na Walnym Zgromadzeniu jeden głos z każdej posiadanej akcji. Zgodnie z ww. ustawą Akcjonariusze Banku nie będący bankami spółdzielczymi zrzeszonymi z Bankiem, nie mogą wykonywać na Walnym Zgromadzeniu łącznie prawa głosu z więcej niż 24 % akcji. Ograniczenie to nie ma zastosowania w stosunku do Akcjonariuszy będących bankami zrzeszającymi. Struktura właścicielska Banku nie wymagała w 2021 r. zastosowania ww. ograniczenia prawa głosu.

13.3. Władze Banku

Zarząd Banku – zgodnie ze Statutem – prowadzi sprawy Banku i reprezentuje go na zewnątrz. Prezes Zarządu kieruje bieżącą działalnością oraz pełni nadzór nad całością funkcjonowania Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku. Do szczególnych obowiązków Rady należy powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Banku, opiniowanie wszelkich wniosków i spraw wymagających uchwały Walnego Zgromadzenia, wybór biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe, zatwierdzanie rocznych planów finansowych i wieloletnich programów rozwoju Banku, zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego Banku i regulaminu działania Zarządu Banku. Członków Rady Nadzorczej wybiera Walne Zgromadzenie spośród osób reprezentujących akcjonariuszy Banku (za wyjątkiem dwóch członków Rady Nadzorczej niebędących akcjonariuszami lub ich pełnomocnikami uprawnionymi do wykonywania głosu na Walnym Zgromadzeniu Banku), których wybiera spośród osób spełniających kryterium niezależności.

W 2021 r. skład Zarządu Banku kształtował się następująco:

Tabela 26. Skład osobowy Zarządu Banku BPS S.A. na dzień 31.12.2021 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Artur Adamczyk	Prezes Zarządu
Robert Banach	Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Kokot	Wiceprezes Zarządu

W 2021 r. upłynęła kadencja Rady Nadzorczej obejmująca lata 2017-2021. Walne Zgromadzenie Banku w dniu 22 czerwca 2021 r. dokonało wyboru Rady Nadzorczej na kadencję obejmującą lata 2021-2025. Wybory zostały poprzedzone przeprowadzeniem oceny odpowiedności, zgodnie z Wytycznymi EBA w sprawie oceny odpowiedności członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje, a także Metodą oceny odpowiedności członków organów podmiotów nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. Zgodnie z oceną zatwierdzoną przez Walne Zgromadzenie, wszyscy kandydaci na członków Rady Nadzorczej spełnili wymogi odpowiedności do pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej, dwóch kandydatów wybieranych przez Walne Zgromadzenie spełniło dodatkowo wymagane kryteria niezależności określone w Ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Rada Nadzorcza działała w następującym składzie.

Tabela 27. Skład osobowy Rady Nadzorczej Banku BPS S.A.

Pełniona funkcja	Od 1 stycznia do 22 czerwca 2021 r.	Od 22 czerwca do 31 grudnia 2021 r.
Przewodniczący Rady Nadzorczej	Adam Dudek	Piotr Kaczyński
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Roman Hryniewicz	Paweł Kapel
Sekretarz Rady Nadzorczej	Roman Domański	Roman Hryniewicz
Członek Rady Nadzorczej	Józef Czysz	Kamil Burski
Członek Rady Nadzorczej	Dariusz Jasiński	Roman Domański
Członek Rady Nadzorczej	Sławomir Juszczyk	Józef Florek

Pełniona funkcja	Od 1 stycznia do 22 czerwca 2021 r.	Od 22 czerwca do 31 grudnia 2021 r.
Członek Rady Nadzorczej	Krzysztof Kajko	Piotr Huzior
Członek Rady Nadzorczej	Paweł Kapel	Dariusz Jasiński
Członek Rady Nadzorczej	Jowita Martyniak-Lech	Krzysztof Kajko
Członek Rady Nadzorczej	Witold Morawski	Marek Kuder
Członek Rady Nadzorczej	Barbara Pasierb	Jowita Martyniak-Lech
Członek Rady Nadzorczej	Andrzej Pawlik	Barbara Pasierb
Członek Rady Nadzorczej	Piotr Piasecki	Andrzej Pawlik
Członek Rady Nadzorczej	Włodzimierz Szewc	Piotr Piasecki
Członek Rady Nadzorczej	Zdzisław Wojdak	Włodzimierz Szewc
Członek Rady Nadzorczej		Jarosław Wiśniewski
Członek Rady Nadzorczej		Zdzisław Wojdak

Komitety Rady Nadzorczej

W 2021 r. przy Radzie Nadzorczej funkcjonowały cztery Komitety:

- Komitet Audytu**, do zadań którego należy w szczególności monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej (w tym zapewnienia zgodności), audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, wykonywania czynności rewizji finansowej oraz niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Audytu określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 28. Skład osobowy Komitetu Audytu w 2021 r.

Pełniona funkcja	Od 1 stycznia do 22 czerwca 2021 r.	Od 22 czerwca do 31 grudnia 2021 r.
Przewodniczący Komitetu Audytu	Józef Czysz	Kamil Burski
Wiceprzewodniczący Komitetu Audytu	Dariusz Jasiński	Andrzej Pawlik
Sekretarz Komitetu Audytu	Andrzej Pawlik	Barbara Pasierb
Członek Komitetu Audytu	Sławomir Juszczyk	Piotr Huzior
Członek Komitetu Audytu		Dariusz Jasiński

- Komitet Ryzyka**, do zadań którego należy w szczególności:
  - wyrażanie opinii dotyczących opracowanej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku oraz informacji dotyczących realizacji tej strategii, procedur wewnętrznych dotyczących procesów szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego, planowania kapitałowego oraz dotyczących ryzyka płynności i innych istotnych rodzajów ryzyka zdefiniowanych w działalności Banku, gotowości Banku do podejmowania ryzyka wyrażonej w postaci apetytu na ryzyko;
  - wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorowaniu wdrażania strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla oraz dokonywaniu oceny adekwatności i efektywności zarządzania ryzykiem;
  - weryfikacja, czy ceny pasywów i aktywów oferowanych klientom w pełni uwzględniają model biznesowy Banku i jego strategię w zakresie ryzyka.
 Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Ryzyka określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 29. Skład osobowy Komitetu Ryzyka w 2021 r.

Pełniona funkcja	Od 1 stycznia do 22 czerwca 2021 r.	Od 22 czerwca do 31 grudnia 2021 r.
Przewodniczący Komitetu Ryzyka		Jowita Martyniak-Lech
Wiceprzewodniczący Komitetu Ryzyka	Jowita Martyniak-Lech	Krzysztof Kajko
Członek Komitetu Ryzyka	Krzysztof Kajko	Marek Kuder
Członek Komitetu Ryzyka	Piotr Piasecki	Piotr Piasecki
Członek Komitetu Ryzyka		Jarosław Wiśniewski

3. Komitet Wynagrodzeń, do zadań którego należy w szczególności:

- 1) monitorowanie wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i udziałowców Banku;
- 2) nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń;
- 3) dokonywanie oceny kompetencji i reputacji kandydatów na Członków Zarządu Banku i Zarządu Banku jako organu kolegialnego, zgodnie z procedurą odpowiedniości.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Wynagrodzeń określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 30. Skład osobowy Komitetu Wynagrodzeń w 2021 r.

Pełniona funkcja	Od 1 stycznia do 22 czerwca 2021 r.	Od 2 lipca do 31 grudnia 2021 r.
Przewodniczący Komitetu Wynagrodzeń	Witold Morawski	Zdzisław Wojdak
Członek Komitetu Wynagrodzeń	Paweł Kapel	Józef Florek
Członek Komitetu Wynagrodzeń	Zdzisław Wojdak	Piotr Piasecki

4. Komitet Nominacji, do zadań którego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie polityki oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku, rekomendowanie kandydatów do Zarządu Banku oraz określanie zakresu obowiązków dla kandydata do Zarządu Banku;
- 2) dokonywanie oceny struktury, wielkości, składu i skuteczności działania Zarządu oraz rekomendowanie Radzie zmian w tym zakresie;
- 3) dokonywanie okresowej oceny, co najmniej raz w roku, wiedzy, kompetencji i doświadczenia Zarządu jako całości i poszczególnych członków Zarządu;
- 4) dokonywanie okresowego przeglądu polityki Zarządu w odniesieniu do rekrutacji i zatrudniania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku i przedstawianie Zarządowi zaleceń w tym zakresie.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Nominacji określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 31. Skład osobowy Komitetu Nominacji w 2021 r.

Pełniona funkcja	Od 1 stycznia do 22 czerwca 2021 r.	Od 2 lipca do 31 grudnia 2021 r.
Przewodniczący Komitetu Nominacji	Roman Hrynkiewicz	Włodzimierz Szewc
Członek Komitetu Nominacji	Roman Domański	Roman Domański
Członek Komitetu Nominacji	Adam Dudek	Piotr Kaczyński
Członek Komitetu Nominacji	Barbara Pasierb	Paweł Kapel
Członek Komitetu Nominacji	Włodzimierz Szewc	Roman Hrynkiewicz

13.4. Polityka różnorodności stosowana do organów zarządzających i nadzorujących

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jako instytucja, w której przestrzeganie standardów etycznych jest normą postępowania w stosunku do wszystkich interesariuszy i praktyką zachowania wszystkich pracowników, szczególną uwagę kieruje na kwestie różnorodności, aby uświadamiać kiedy może dojść do złamania prawa równości, przy jednoczesnym wskazaniu korzyści wynikających z różnorodności. Realizując swoją strategię społecznie odpowiedzialnego biznesu, kieruje się zasadą niedyskryminowania, tworzenia szans i przeciwdziałania nierównościami na wszystkich jej polach. Wspiera tworzenie środowiska, w którym obie płcie mogą mieć takie same szanse wyboru i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Bank traktuje różnorodność jako jeden z atrybutów kultury organizacyjnej, pozwalający na skuteczniejszą realizację celów strategicznych w zmieniającym się otoczeniu rynkowym i zróżnicowanych preferencjach klientów. Realizując politykę różnorodności Bank wzmacnia swoją innowacyjność i przewagę konkurencyjną, którą osiąga dzięki szerokiemu

wachlarzowi doświadczeń i kompetencji pracowników. Dzięki takiemu podejściu Bank buduje swoją przewagę konkurencyjną, przyciąga i utrzymuje talenty, cieszy się lojalnością pracowników oraz szacunkiem klientów i partnerów biznesowych, jak również tworzy przyjazne i satysfakcjonujące środowisko pracy.

W odniesieniu do organów zarządzających i nadzorujących, zgodnie z obowiązującą Polityką różnorodności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., Bank podejmując decyzję w ramach rekrutacji osób do składu Zarządu oraz Rady Nadzorczej, bierze pod uwagę w szczególności zróżnicowanie ze względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wiek osób w składzie poszczególnych organów oraz zróżnicowanie ze względu na płeć, przy czym decyzja w zakresie rekrutacji poszczególnych członków Zarządu lub wyboru członków Rady Nadzorczej nie może być podjęta wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedzialności organu lub kosztem odpowiedzialności pojedynczych członków organu Banku.

Powołanie do składu Zarządu lub Rady Nadzorczej poprzedzone jest oceną odpowiedzialności, która jest corocznie powtarzana. Odpowiednio Zarząd oraz Rada Nadzorcza, jako organy kolegalne, podlegają także corocznej kolegalnej ocenie odpowiedzialności. W składzie Rady Nadzorczej zapewniony jest udział członków niezależnych.

W celu zagwarantowania dostatecznej różnorodności, Bank dąży do osiągnięcia stanu, w którym obie płcie są dostatecznie reprezentowane. Bank zmierza do zapewniania odpowiedniego udziału płci niedostatecznie reprezentowanej w organach Banku, przy użyciu dostępnych narzędzi takich jak rekrutacja, ocena odpowiedzialności oraz sukcesja.

W Grupie Kapitałowej, członkowie Zarządów Spółek zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę, powołania lub kontraktu menadżerskiego. Powołanie do składu organu zarządzającego poprzedzone jest zawsze oceną kwalifikacji kandydata, w szczególności oceniana jest jego wiedza i doświadczenie zawodowe. W sposób sformalizowany ocenie podlega reputacja, możliwość poświęcania dostatecznego czasu na wykonywanie obowiązków na rzecz Spółki oraz umiejętność zachowania niezależności osądu. W ramach Grupy ocenia się także możliwość występowania konfliktu interesów. Dąży się do tego, aby indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządów Spółek dopełniały się w taki sposób, aby organ kolegalny posiadał jak najlepsze przygotowanie merytoryczne, a w odniesieniu do jednoosobowego składu, aby członek Zarządu posiadał niezbędne kwalifikacje do indywidualnego zarządzania spółką. Wszyscy członkowie Zarządów spółek wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku, niezbędnymi w zarządzaniu spółką. Częstotliwość oceny członków Zarządu spółek jest zróżnicowana, przy czym dominuje ocena coroczna.

W Grupie dominuje coroczna ocena organów nadzorujących. Ocenie podlegają indywidualne kompetencje poszczególnych członków Rad Nadzorczych, a w przypadku wybranych spółek, również reputacja, czas poświęcony na wykonywanie obowiązków i możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu.

13.5. Działalność w zakresie kontroli i nadzoru

Na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:

- funkcja kontroli, której zadaniem jest zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku,
- działania Departamentu Zgodności, którego obowiązkiem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi,
- audyt wewnętrzny, którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w działalności Banku.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest według modelu trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się linii obrony.

Na I linii obrony umiejscowione są w głównej mierze komórki i jednostki organizacyjne Pionu Bankowości Komercyjnej i Wsparcia. Drugą linię obrony stanowią komórki organizacyjne Pionu Finansów i Ryzyka oraz Pionu Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej, w tym Departament Zgodności.

Audyt wewnętrzny, stanowiący III linię obrony, powierzony jest w Banku Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z Umową Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Na funkcję kontroli składają się w Banku: mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, wpisane w procesy funkcjonujące w Banku, w szczególności w procesy istotne, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą (w ramach tej samej linii) i pionową (pierwszej linii przez drugą linię) oraz testowanie poziome i pionowe. Wdrożona w Banku matryca funkcji kontroli, stanowi opis powiązania celów ogólnych i celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi oraz mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów. W 2021 r. w Banku wyodrębniono 35 procesów istotnych, włączonych do matrycy funkcji kontroli. Komórki/jednostki organizacyjne Banku umiejscowione na I i II linii obrony, przeprowadzały testy przestrzegania mechanizmów kontrolnych z częstotliwością i w zakresie określonym w matrycy funkcji kontroli. Informacja o wynikach z przeprowadzonych testów podlegała kwartalnemu raportowaniu do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

13.6. Informacje wymagane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług w obrocie krajowym i zagranicznym, świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, w szczególności dla banków spółdzielczych, zgodnie z zakresem usług określonym w Statucie Banku.

Sprawując funkcję banku zrzeszającego, na podstawie Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, działa na rzecz rozwoju banków spółdzielczych Zrzeszenia i prowadzi niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność. Bank prowadzi operacje zarówno w polskich złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie krajowym.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A., która obejmuje podmioty świadczące specjalistyczne usługi m.in. w zakresie działalności maklerskiej, leasingowej, faktoringowej, inwestycyjnej oraz IT. Sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A., które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Bank oraz podmioty Grupy Kapitałowej mają siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Obrót wykazywany w sprawozdaniu finansowym, obliczony jako suma wyniku na działalności podstawowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto, kształtował się następująco:

	2020	2021
Bank BPS S.A.	363 125 tys. zł	350 909 tys. zł
Grupa Kapitałowa	460 017 tys. zł	489 682 tys. zł

Dochód ten pochodzi w całości z działalności prowadzonej na terenie Polski.

Stopa zwrotu z aktywów, obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do aktywów razem wyrażonych jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego wynosiła:

	2020	2021
Bank BPS S.A.	0,02 %	0,12 %
Grupa Kapitałowa	0,02 %	0,16 %

W 2021 roku Grupa Kapitałowa nie otrzymała wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016 roku poz. 1436).

Zatrudnienie kształtowało się na poziomie:

	2020	2021
Bank BPS S.A.	885 etatów	724 etaty
Spółki zależne Grupy Kapitałowej	835 etatów	821 etatów

13.7. Znaczące zdarzenia po dacie bilansu

Początek 2022 r. wskazywał na kontynuację dynamicznej odbudowy aktywności gospodarczej, której sprzyjał brak znaczących ograniczeń sanitarnych związanych z pandemią. Jednakże, korzystne perspektywy koniunktury zaburzyła w lutym 2022 r. otwarta agresja rosyjska na Ukrainę. Bezpośrednią konsekwencją tych zdarzeń było wprowadzenie przez społeczność międzynarodową sankcji wobec Rosji oraz wzrost niepewności odnośnie perspektyw światowej gospodarki, któremu towarzyszyło wyraźne osłabienie złotego wobec głównych walut oraz spadki cen akcji.

Ekonomicznych skutków wojny w Europie Wschodniej nie można precyzyjnie oszacować, jednak konflikt niewątpliwie wpływa na pogorszenie nastrojów zarówno przedsiębiorstw, jak i konsumentów. Wynika to zarówno z podwyższonych cen surowców, których Rosja jest istotnym producentem (ropa, gaz, węgiel, pszenica), jak i z zaburzeń w światowej wymianie handlowej w środowisku bardziej surowych sankcji ekonomicznych niż w czasie konfliktu krymskiego w 2014 r.

Uwarunkowania, w jakich funkcjonuje polska gospodarka zmieniają się nadzwyczaj dynamicznie, co jest konsekwencją zarówno szybkiego tempa zmian w otoczeniu międzynarodowym, jak i tempa oraz zakresu podejmowanych działań zaradczych na poziomie krajowym (gruntowna korekta polityki podatkowej, tarcza antyinflacyjna, tarcza antyputinowska), mających m.in. łagodzić negatywne skutki podwyższonej inflacji. Uwzględniając powyższe uwarunkowania oraz niepewność odnośnie czasu trwania wojny w Europie Wschodniej, skala negatywnego wpływu konfliktu na Ukrainie na gospodarkę oraz na wyniki ekonomiczne Banku na moment tworzenia Sprawozdania z działalności jest niemożliwa do oszacowania.

XIV. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiono informacje niefinansowe, sporządzone zgodnie ze Standardem Informacji Niefinansowych (SIN) oraz z wymogami raportowania niefinansowego nałożonymi przez znowelizowaną Ustawę o Rachunkowości. Zawierają one kluczowe wskaźniki efektywnościowe, związane z działalnością Banku i Grupy Kapitałowej (Bank plus spółki zależne i stowarzyszone).

Dodatkowo, informacja uwzględnia obowiązki wynikające z tzw. taksonomii, wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego, z uwzględnieniem czynników z zakresu zrównoważonego rozwoju (ESG - Environmental, Social, Governance).

Główne obszary działalności Grupy Kapitałowej w zakresie zrównoważonego rozwoju

14.1. Odpowiedzialne zarządzanie

14.1.1. Opis modelu biznesowego

Model biznesowy Banku BPS S.A. oparty jest na dwóch wzajemnie wspierających się filarach: działalności zrzeszeniowej oraz bankowości komercyjnej. Bank z jednej strony wspólnie z bankami spółdzielczymi tworzy największe w Polsce Zrzeszenie, z drugiej natomiast działa na zasadach banku komercyjnego.

W ramach działalności zrzeszeniowej, Bank świadczy usługi dla banków spółdzielczych, będąc równocześnie ich partnerem biznesowym i reprezentantem w środowiskach opiniotwórczych.

Bankowość spółdzielcza ma w Polsce ponad stuletnią tradycję. Właścicielami banków spółdzielczych są udziałowcy będący często jednocześnie klientami banków. Struktura taka zapewnia stabilność właścicielską banków spółdzielczych. BS-y są prężnymi instytucjami finansowymi, oferującymi szeroką paletę nowoczesnych produktów bankowych, porównywalną z ofertą banków komercyjnych.

Banki spółdzielcze są najważniejszymi instytucjami finansowymi dla rolników oraz mieszkańców wsi i małych miast. Pozostają naturalnym partnerem dla samorządu terytorialnego, drobnego biznesu oraz rolników w absorpcji funduszy unijnych i dopłat bezpośrednich. Dodatkowo:

- banki spółdzielcze mają 100 % polski kapitał - pieniądze Polaków zostają więc „w domu”,
- wsparcia finansowego udziela człowiek, nie systemy. Prezes i pracownicy banku spółdzielczego są sąsiadami, znają swych klientów, wiedzą o nich więcej, niż wynika z dokumentacji bankowej,
- proces decyzyjny jest szybki, mniej skomplikowany, a usługi dobrane pod indywidualne potrzeby,
- banki spółdzielcze są różnorodne, każdy z nich ma własną strategię funkcjonowania.

Bank BPS S.A. oraz zrzeszone z nim banki spółdzielcze kreują unikalną wartość, która przekłada się na budowanie długotrwałych relacji z klientami, poprzez utrzymywanie najwyższych standardów, profesjonalizm w działaniu oraz szeroką i różnorodną ofertę produktową, dostosowaną do preferencji i potrzeb klientów.

Zainteresowanie klientów nowoczesnymi produktami finansowymi oraz ograniczone możliwości pozyskania nowych klientów poprzez oferowanie produktów czysto bankowych, spowodowało, że Bank w 2008 r. powołał odrębne podmioty świadczące specjalistyczne usługi finansowe.

W początkowym okresie działalności spółki zależne oferowały usługi maklerskie, usługi związane z obsługą wierzytelności trudnych oraz kart płatniczych i bankomatów. W kolejnych latach, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, Grupa Kapitałowa zwiększała zakres produktów i usług, proponowanych przez powoływane w tym celu nowe podmioty.

Według stanu na 31.12.2021 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodziło 20 spółek prawa handlowego oraz 9 funduszy inwestycyjnych.

W Grupie Kapitałowej priorytetowym zadaniem jest zapewnienie najwyższej jakości obsługi klientów, w tym banków spółdzielczych, prowadzenie etycznego marketingu i sprzedaży oraz ułatwianie korzystania z usług bankowych poprzez wprowadzanie innowacyjnych produktów i usług. Ważną wartością Grupy są jej pracownicy. Realizowane dla nich programy dotyczą przede wszystkim wspierania różnorodności w organizacji, zapewnienia stabilnych i atrakcyjnych warunków pracy oraz oferowania możliwości angażowania się w działania społeczne. Grupa spełnia najwyższe standardy ładu korporacyjnego, realizuje programy społeczne wspierające rozwój kultury oraz edukację młodzieży.

14.1.2. Cele strategiczne Banku

Zgodnie z obowiązującą Strategią Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na lata 2018-2026, misją Banku, jako Banku Zrzeszającego najliczniejszą grupę banków spółdzielczych w Polsce, jest umacnianie sektora polskiej bankowości spółdzielczej oraz zapewnienie dostępu do finansowania w społecznościach lokalnych poprzez budowę rentownego i stabilnego Zrzeszenia BPS.

Dbłość o stabilność Zrzeszenia, ewolucję działalności komercyjnej oraz poprawę efektywności kosztowej

Umacnianie sektora polskiej bankowości spółdzielczej oraz zapewnienie dostępu do finansowania w społecznościach lokalnych poprzez budowę rentownego i stabilnego Zrzeszenia BPS

Realizacja misji przy pełnym poszanowaniu odrębności podmiotowej Banków Spółdzielczych i zachowaniu zasad solidarności, lojalności, subsydiarności i rzetelności

Do głównych celów strategicznych Banku należy:

- 1) uwolnienie potencjału biznesowego banków zrzeszonych poprzez oferowanie produktów i usług o najwyższych standardach i jakości;
- 2) zmiana profilu działalności Banku Zrzeszającego;
- 3) wypełnianie zobowiązań regulacyjnych;
- 4) uregulowanie procedur wewnętrznej konkurencji;
- 5) wsparcie stabilności i transparentności Zrzeszenia;
- 6) wprowadzanie rozwiązań zwiększających przychodowość Zrzeszenia i ograniczających koszty działania;
- 7) rozwój innowacyjności Zrzeszenia.

Mając na uwadze zmiany zachodzące w otoczeniu gospodarczym i społecznym, konieczność zapewnienia wysokiej jakości usług finansowych, w celu wzmocnienia pozycji sektora oraz prezentowania jednolitego stanowiska wobec regulatora, a także wypracowania rozwiązań i mechanizmów sprzyjających rozwojowi i działalności banków spółdzielczych, Bank aktywnie współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w sektorze bankowości spółdzielczej, w tym m.in. z Krajowym Związkiem Banków Spółdzielczych oraz Związkiem Banków Polskich. Angażuje się również w realizację programów i projektów na rzecz rozwoju bankowości spółdzielczej w Polsce.

Bank jako istotny uczestnik Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS rozwija współpracę ze Spółdzielnią Systemu Ochrony, mającą na celu zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania, zarówno samego Banku Zrzeszającego, jak również zrzeszonych z nim banków spółdzielczych, poprzez wzajemne wsparcie w zakresie płynności i wypłacalności, w sytuacji wystąpienia trudności finansowych u któregośkolwiek uczestnika Systemu.

Nadrzędnym celem Banku jest wspieranie zrzeszonych banków spółdzielczych w rozwoju ich działalności biznesowej i technologicznej, dostosowanej do szybko zmieniających się przepisów prawa i nowych regulacji nadzorczych. Bank we współpracy z bankami spółdzielczymi i innymi podmiotami Grupy BPS podejmuje działania mające na celu złagodzenie negatywnych skutków kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa, zwiększając efektywność działania Zrzeszenia w sferze działalności handlowej, jak i wydajności procesów organizacyjno-zarządczych.

Z uwagi na zmianę warunków gospodarczych, w których Bank obecnie funkcjonuje oraz wpływ jaki pandemia wirusa SARS-CoV-2 wywiera na wyniki finansowe, sytuację Banku i banków spółdzielczych, w 2021 r. rozpoczęte zostały prace nad nową Strategią Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości.

14.1.3. Ład zarządczy

Ład zarządczy Banku oparty jest na adekwatnej strukturze organizacyjnej, odpowiednim podziale zadań i kompetencji pomiędzy komórkami i jednostkami Banku, pozwalającymi na koordynację działań pomiędzy nimi. Schemat struktury organizacyjnej obrazuje funkcjonujące w Banku szczeble zarządzania oraz linie podległości, które zapewniają sprawowanie nadzoru nad wszystkimi obszarami działalności. Struktura organizacyjna zakłada pogrupowanie komórek i jednostek organizacyjnych w trzy Piony, które nadzorowane są przez Członków Zarządu. W zakresie bieżącego organizowania pracy, Zarząd Banku dokonuje w formie uchwały wewnętrznego podziału kompetencji, który podlega akceptacji przez Radę Nadzorczą. Zarząd Banku działa kolegialnie, jednak w ramach poszczególnych Pionów nadzorujący Członkowie Zarządu odpowiadają za koordynację bieżącej pracy jednostek/komórek organizacyjnych Banku. Istotną rolę w strukturze Banku zajmują stałe Komitety, których funkcjonowanie wspomaga zarządzanie Bankiem.

Struktura organizacyjna Banku jest adekwatna do rozmiarów prowadzonej działalności oraz generowanego ryzyka. Zgodnie z wymogami Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, schemat struktury organizacyjnej udostępniony jest na stronie internetowej.

Bank na wszystkich szczeblach zarządzania bierze pod uwagę czynniki społeczne i środowiskowe. Jego misją jest wspieranie zrzeszonych banków spółdzielczych w tworzeniu przyjaznego świata finansów dla obecnych i przyszłych klientów. Bank chce świadczyć swoim klientom innowacyjne usługi na najwyższym poziomie oraz kształtować pozytywny wizerunek sektora bankowości spółdzielczej. Czerpie z rodzimych tradycji i działa w oparciu o lokalny kapitał. Jest także gwarantem bezpieczeństwa dla zrzeszonych banków spółdzielczych. Z takiego podejścia wynikają normy postępowania wszystkich pracowników Grupy Kapitałowej.

W Banku szczególną wagę przykładana się do zachowania zasady integralności we wszelkich działaniach. Integralność oznacza spójność podejmowanych działań z obowiązującymi regulacjami oraz normami i zasadami etycznymi, przy założeniu jednakowej ważności i komplementarności tych zasad. Bank realizując swoje zadania biznesowe dokłada wszelkich starań, aby postępować etycznie i zgodnie z przyjętymi wartościami. Obszar społeczny i pracowniczy jest uwzględniany przy projektowaniu polityki i strategii działania, a następnie kaskadowany na poziom regulacji operacyjnych. Za implementację przyjętych zasad odpowiada kadra kierownicza na wszystkich szczeblach organizacyjnych. Szczególny obowiązek kształtowania kultury pracy w Banku należy do kadry menadżerskiej, która poprzez właściwe zachowania stanowi przykład dla pozostałych pracowników. Kadra menadżerska zobowiązana jest do tworzenia środowiska pracy, które sprzyja wspólnemu osiąganiu celów, pozytywnej atmosferze pracy, wysokiej jakości pracy, postępowaniu zgodnie z wartościami. Każdy pracownik Banku odpowiedzialny jest za realizację zadań zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa oraz za stałe uzupełnianie swojej wiedzy w tym obszarze. Zarząd Banku dokłada wszelkich starań mających na celu stałe podnoszenie wiedzy i świadomości w tym obszarze. Sprzyja temu stałe udoskonalana wewnętrzna platforma edukacyjna oferująca aktualne szkolenia dla pracowników Banku. Podobnymi zasadami Bank kieruje się nawiązując współpracę biznesową z innymi podmiotami.

Zarząd i Rada Nadzorcza kładą duży nacisk na kwestię skuteczności nadzoru właścicielskiego nad Grupą Kapitałową, co przejawia się w działaniach restrukturyzacyjnych oraz realizowanych badaniach kontrolnych w spółkach. Narzędziem umożliwiającym ww. działania jest pakiet odpowiednich regulacji określających zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego przez Bank nad spółkami zależnymi.

Ustalony w Banku ład zarządczy gwarantuje poszanowanie praw akcjonariuszy oraz przejrzystą komunikację z otoczeniem, co przejawia się m.in. w realizacji obowiązków informacyjnych, także z wykorzystaniem strony internetowej Banku. Pracownicy Banku, jak również pracownicy zrzeszonych banków spółdzielczych i spółek z Grupy Kapitałowej coraz aktywniej korzystają z platformy informacyjnej pn. Intranet, która jest na bieżąco rozbudowywana i udoskonalana.

Podmioty Grupy Kapitałowej Banku opierają swoją strukturę zarządczą na wdrożonej strukturze organizacyjnej, w ramach której wprowadzony został rozdział funkcji operacyjnych od funkcji zarządzania ryzykiem oraz funkcji kontrolnych, zapewniając przy tym odpowiedni podział zadań, kompetencji oraz podległości adekwatny do skali prowadzonej działalności.

W spółkach objętych nadzorem KNF funkcjonuje system regulacji wewnętrznych, określający zasady postępowania, w tym również z informacjami poufnymi, stanowiącymi tajemnicę zawodową, pozwalającą na sprawowanie nadzoru nad osobami powiązanymi oraz przeciwdziałanie powstawaniu konfliktów interesów.

Spółki z Grupy Kapitałowej stosują zasady funkcjonowania, wytyczne i regulacje przyjęte dla tych podmiotów. W ramach procesów sprawozdawczości i pełnionego przez Bank nadzoru właścicielskiego, spółki zachowują standardy współpracy i wymiany informacji z poszanowaniem praw akcjonariuszy i udziałowców.

Ponadto, spółki prowadzące działalność na podstawie zezwolenia udzielonego przez Komisję Nadzoru Finansowego (BPS TFI S.A., Dom Maklerski Banku BPS S.A.) zachowują przepisy w zakresie przejrzystości komunikacji z klientami i potencjalnymi klientami, a także w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych w obszarze adekwatności kapitałowej, w tym sprawozdawczości finansowej.

Przedmiotowa komunikacja oparta jest głównie na informacjach i danych kierowanych do szerokiego grona odbiorców, publikowanych z wykorzystaniem stron internetowych (np.: www.dmbps.pl). W swojej działalności spółki zależne Banku szczególną uwagę przywiązują do aspektów niefinansowych, tj. reputacji i dobrego imienia w przekazywanych informacjach, mających bezpośredni wpływ na ich wyniki finansowe i postrzeganie przez otoczenie rynkowe, w tym przez klientów i kontrahentów, dla których świadczone są usługi i z którymi prowadzona jest współpraca w bieżącej działalności biznesowej.

Zarządy Spółek zależnych oraz kadra kierownicza uwzględnia w procesie zarządzania daną spółką czynniki społeczne i środowiskowe w aspekcie funkcjonowania danego podmiotu z poszanowaniem praw człowieka i przy zapewnieniu odpowiednich warunków pracy, biorąc pod uwagę ogólne uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, kulturalne i środowiskowe, zapewniając pracownikom dostęp do ochrony zdrowia, placówek oświatowo-rekreacyjnych, szkoleń i specjalistycznych konferencji o znaczeniu krajowym oraz dedykowanych dla firm funkcjonujących w danym sektorze gospodarki.

W podmiotach nadzorowanych przez KNF funkcjonuje uregulowany system nadzoru i kontroli wewnętrznej oparty na kontrolach bieżących, prowadzonych przez kierowników jednostek organizacyjnych oraz na kontrolach instytucjonalnych przeprowadzanych przez inspektora nadzoru zgodnie z przepisami prawa, w celu badania zgodności działania pracowników i systemów z przepisami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi spółki i z ustalonymi normami. Funkcjonowanie przedmiotowego systemu kontroli podlega cyklicznej kontroli sprawowanej przez organy nadzoru, w tym Komisję Nadzoru Finansowego, jak również zewnętrzne podmioty audytujące i audytora wewnętrznego.

Kontrole wewnętrzne prowadzone w spółkach, a także wszelkie działania w zakresie nadzoru jednostek organizacyjnych i pracowników zaangażowanych w procesy kontrolne prowadzone są z zachowaniem należytej staranności, zapewnienia niezależności oraz obiektywizmu w ocenie podejmowanych czynności.

14.1.4. Zarządzanie ryzykiem

Bank BPS S.A. oraz podmioty Grupy Kapitałowej prowadząc działalność operacyjną narażone są na różnego rodzaju ryzyka, które mogą mieć wpływ na realizację założonych celów. W zorganizowanym procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy. Strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ponadto ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem bankowym, poprzez utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji, jest:

- 1) ochrona wartości kapitału akcjonariuszy;
- 2) ochrona depozytów klientów;
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

W systemie zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej identyfikuje się następujące ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA), płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, wyniku finansowego oraz ryzyko nadmiernej dźwigni.

Z punktu widzenia negatywnego wpływu ryzyk na zagadnienia społeczne i pracownicze, szczególne znaczenie mają: ryzyko kadrowe identyfikowane w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzyko reputacji.

Ryzyko kadrowe polega na występowaniu nieefektywnych mechanizmów zarządzania pracownikami, w szczególności w procesach rekrutacji, oceny kompetencji i umiejętności, oceny efektów pracy oraz motywowania, szkoleń i utrzymania pracowników. Wystąpienie ryzyka kadrowego może skutkować niepożądaną fluktuacją kadry, w tym pracowników kluczowych, negatywną motywacją oraz nieefektywną realizacją zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem kadrowym stanowi element zarządzania podstawową działalnością Banku.

Na proces zarządzania ryzykiem kadrowym składa się identyfikacja obszarów jego występowania, zdefiniowanie działań pozwalających na jego eliminację, wskazanie osób odpowiedzialnych za działania ograniczające to ryzyko, pomiar i monitoring wskaźników ryzyka kadrowego, rozpoznanie przyczyn występowania ostrzegawczych i krytycznych poziomów wskaźników ryzyka kadrowego, podejmowanie działań mitygujących to ryzyko, a także raportowanie. Działania ograniczające ryzyko kadrowe są realizowane w ramach bieżących obowiązków kadry menadżerskiej oraz dyrektora komórki odpowiedzialnej za zarządzanie personelem.

Ryzyko reputacji to ryzyko wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów i akcjonariuszy. Bank jest instytucją zaufania publicznego, dlatego utrata reputacji może wiązać się z odpływem klientów i pogorszeniem wyników finansowych. Bank prowadzi monitoring mediów w zakresie publikowanych informacji o podmiotach Grupy BPS. Ocenia rodzaj zdarzenia, które zostało przedstawione w mediach, biorąc jednocześnie pod uwagę powtarzalność publikowanych informacji, ich zasięg (lokalny, ogólnopolski) oraz poziom negatywnego oddziaływania. Dodatkowo, Bank podejmuje działania wyprzedzające, uwzględniając informacje o zdarzeniach, które nie zostały jeszcze podane do wiadomości publicznej, lecz po ich upublicznieniu mogą mieć wpływ na utratę reputacji. Przy ocenie bierze się pod uwagę poziom negatywnego oddziaływania zaistniałego zdarzenia oraz prawdopodobieństwo jego upublicznienia. Bank analizuje ponadto zgłoszone przez klientów reklamacje biorąc pod uwagę przyczyny ich zgłoszenia i ich powtarzalność. Ocenia potencjalny wpływ zgłoszonych reklamacji na opinię klientów o jakości usług świadczonych przez Bank.

14.1.5. Zarządzanie etyką

Bank realizuje swój program etyczny poprzez dążenie do rozwijania przyjętych w Kodeksie Etyki wartości etycznych, takich jak: lojalność, uczciwość, otwartość, wzajemne zaufanie, odpowiedzialność i profesjonalizm wykonywania obowiązków, z zachowaniem należytej rzetelności i staranności.

Obowiązujący w Banku Kodeks Etyki, określa zbiór wartości i zasad. Jego postanowienia uwzględniają treść norm zawartych w Kanonie Dobrych Praktyk Rynku Finansowego oraz w Kodeksie Etyki Bankowej (Zasady Dobrej Praktyki Bankowej).

Bank upowszechnia i wdraża zasady, według których powinni postępować wszyscy pracownicy, w celu budowania kultury organizacyjnej oraz pozytywnego wizerunku Banku, jako instytucji zaufania publicznego w relacjach z klientami, partnerami biznesowymi, akcjonariuszami i pracownikami.

Szczególną uwagę przykładają się do prawidłowych relacji z klientami poprzez stosowanie obowiązujących standardów obsługi, które mają zapewnić uczciwe traktowanie klientów i ochronę ich interesów, m.in. poprzez informowanie o ofercie Banku, w sposób przedstawiający korzyści, jak również koszty i ryzyka związane z oferowanymi produktami, rzetelne przekazywanie informacji reklamowych dotyczących oferowanych produktów i usług oraz przygotowywanie dokumentów mających znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji biznesowych w sposób przejrzysty i jednoznaczny.

W swojej działalności Bank zwraca uwagę na to, aby nie nawiązywać współpracy biznesowej z klientami podejmującymi działania niezgodne z prawem lub nieprzeznaczającymi standardów etyki.

Bank analizuje reklamacje klientów z uwzględnieniem tych, które dotyczą jakości obsługi oraz prawidłowości przekazywania informacji klientom. W 2021 r. do Banku nie wpłynęły reklamacje dotyczące nieetycznych zachowań.

Bank umożliwia również anonimowe zgłaszanie przez pracowników naruszeń, w sposób uregulowany w „Procedurze anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych”. Pracownikom dokonującym zgłoszeń gwarantuje się rzetelne i uczciwe traktowanie, dyskrecję oraz

kompetentne i sumienne wyjaśnienie zgłoszonej sprawy. Zapewnia się również ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania, w związku z dokonaniem zgłoszeniem naruszenia.

Bank monitoruje ryzyko braku zgodności w zakresie etyki poprzez implementację odpowiednich regulacji wewnętrznych, jak i działania edukacyjne w ramach programu szkoleń etycznych, który obejmuje szkolenia dla nowo zatrudnionych pracowników oraz cykliczne szkolenia z obszaru etyki dla wszystkich pracowników Banku.

14.1.6. Bezpieczeństwo produktów i konsumentów

Bank BPS S.A. posiada system zarządzania produktem bankowym, obejmujący wszystkie istotne elementy zapewniające właściwe zorganizowanie cyklu życia produktu, w tym w szczególności: projektowanie/tworzenie produktu, pozyskiwanie klientów, jak również oferowanie i obsługę produktu, w tym rozpatrywanie skarg klientów Banku.

Bank dokonuje regularnego przeglądu zgodności regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania produktem z przepisami prawa oraz wytycznymi i rekomendacjami organu nadzoru.

W 2021 r. w ramach centrum monitorowania incydentów SOC, zmieniono dostawcę usługi zarządzania incydentami bezpieczeństwa na firmę T-Mobile. W trybie całodobowym monitorowane są wszystkie zdarzenia, łącznie z dotyczącymi bezpieczeństwa klientów. W 2021 r. rozpoczęto wdrożenie nowej, wydajniejszej platformy do korelacji zdarzeń bezpieczeństwa IT (IBM QRadar). Celem projektu jest zwiększenie wydajności systemu i poprawa czasu reakcji na potencjalne incydenty. Przy okazji zmiany platformy zoptymalizowano również reguły chroniące klientów bankowości elektronicznej. Bezpieczeństwo w zakresie produktów i konsumentów monitorowane przez Departament Bezpieczeństwa podlega raportowaniu w ramach comiesięcznych posiedzeń Komitetu Bezpieczeństwa i Ciągłości Działania.

14.1.7. Ochrona prywatności

Ochrona prywatności w Grupie Kapitałowej sprowadza się do ochrony danych osobowych klientów Banku BPS S.A., spółek Grupy Kapitałowej oraz zrzeszonych banków spółdzielczych i ich pracowników. Proces ochrony danych osobowych realizowany jest zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, tj. Rozporządzeniem RODO, Ustawą o ochronie danych osobowych oraz regulacjami wewnętrznymi, dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa informacji, ochrony danych osobowych (m.in. Polityką Bezpieczeństwa Danych Osobowych oraz Instrukcją Zarządzania Systemami Informatycznymi). W Banku zarządzanie bezpieczeństwem informacji, w tym m.in. ochroną prywatności, realizowane jest w ramach Departamentu Bezpieczeństwa. Jednocześnie nadzór w zakresie zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych realizowany jest niezależnie od Departamentu Bezpieczeństwa przez Inspektora Ochrony Danych w ramach samodzielnego stanowiska.

14.1.8. Oznakowanie produktów

Materiały marketingowe reklamujące produkty oferowane przez Bank i spółki Grupy Kapitałowej są każdorazowo weryfikowane i akceptowane pod kątem zgodności z przepisami prawa. Materiały te są tworzone zgodnie ze standardami przyjętymi w Grupie i sformułowane w sposób precyzyjny, zrozumiały i przejrzysty.

14.1.9. Pozostałe kwestie rynkowe

Bank wyłania dostawców w drodze realizowanych postępowań o udzielenie zamówienia. Proces ten prowadzony jest w oparciu o Instrukcję udzielania i realizacji zamówień w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., która określa zasady i tryb postępowania przy wyborze podmiotów zewnętrznych, którym Bank może powierzyć wykonanie określonych usług. Czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia prowadzone są wobec zasad zapewniających bezstronność i obiektywizm. W procesie tym uwzględnia się oprócz kryteriów finansowych także jakość, referencje posiadane przez Oferentów oraz różne aspekty biznesowe w zależności od charakteru danego zamówienia.

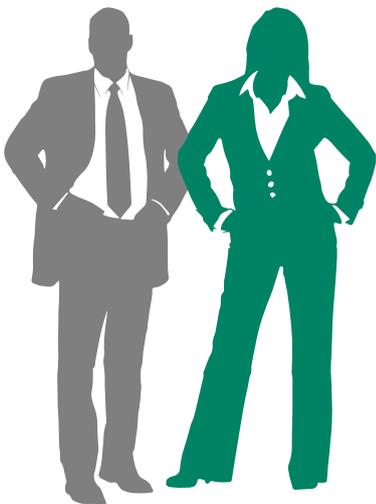
14.1.10. Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne

W 2021 r. Bank BPS S.A. jako samodzielna jednostka nie korzystał ze środków pomocy publicznej. Z takiej pomocy korzystały podmioty zależne w łącznej wysokości 13 577,4 tys. zł.

W zakresie zleceń publicznych Bank prowadzi obsługę Jednostek Samorządu Terytorialnego, która realizowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym Ustawą Prawo zamówień publicznych, w trybie uczestnictwa w przetargach organizowanych przez JST lub kierowanych przez nie zapytań ofertowych oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku.

14.2. Odpowiedzialność w miejscu pracy

14.2.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Rok 2021 był okresem dynamicznych zmian i konsekwentnego dążenia do realizacji celów krótko i długoterminowych. Ze względu na trwającą pandemię ważne stało się szybkie i skuteczne reagowanie na wymagania stawiane przez otoczenie, ulepszanie istniejących procesów i inicjowanie nowych działań, by przyczynić się do maksymalizacji zysku i tworzenia przyjaznego miejsca pracy dla pracowników.

Mając na uwadze zdrowie pracowników Banku, w 2021 r. nadal stosowany był model pracy zdalnej i rotacyjnej. Dbano o rzetelną, jasną i transparentną komunikację z pracownikami dotyczącą obostrzeń sanitarnych, szkoleń, przepisów kadrowych, działań HR oraz bieżących zadań. Dbając o zdrowie pracowników przeprowadzono także akcję zachęcającą do szczepień przeciw Covid-19. Dodatkowo, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracowników wprowadzono nowy model opieki medycznej, który umożliwia korzystanie ze świadczeń medycznych w krótszych terminach realizacji usług niż dotychczas.

Pracownikom Banku proponowane są różne formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych, bez względu na wiek czy płeć. W zakresie szkoleń i rekrutacji nadal dominuje forma zdalna. W 2021 r. wprowadzono możliwość korzystania z platformy językowej, zainicjowano programy rozwojowe dla pracowników: Akademia Kompetencji (dla Sukcesorów, Talentów, Innowatorów) oraz Akademia Młodego Managera. Przeprowadzono warsztaty związane z akcją profilaktyczną dotyczącą zdrowego stylu życia oraz opracowano poradniki dla pracujących rodziców. Aby zapewnić odpowiednie kompetencje i wiedzę pozwalającą osiągnąć wyznaczone cele, wybrani pracownicy Banku uczestniczyli w szkoleniach zewnętrznych dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju i ESG, m.in. szkolenie dotyczące zrównoważonego finansowania ESG.

Utrzymana została forma zdalna procesów rekrutacyjnych (gdzie odnotowano wzrost efektywności rekrutacji) oraz adaptacji nowych pracowników. Bank uczestniczył w targach pracy Jobicon oraz otrzymał tytuł Friendly Workplace 2021-Marka Pracodawcy.

Działając na rzecz wzmocnienia biznesu Banku, wprowadzono regulaminowy system premii dla pracowników Sieci Sprzedaży i MBO dla pracowników Centrali oraz zgodnie z przepisami zewnętrznymi, zmieniono zasady dotyczące przyznawania zmiennych składników wynagrodzeń dla pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku. Dodatkowo, kadra kierownicza została przeszkolona w zakresie stawiania celów SMART.

Ważnym tematem w obszarze kadrowym było także rozbudowanie systemu kadrowo-płacowego. W 2021 r. uruchomiona została m.in. elektroniczna obsługa PIT-ów dla pracowników Banku i składania wniosków pracy zdalnej oraz aplikacja do planowania urlopów wypoczynkowych.

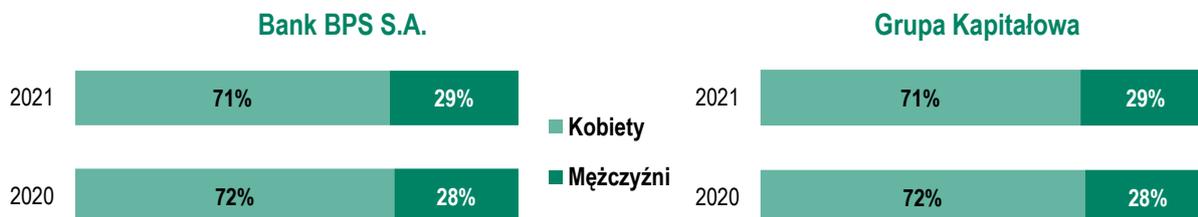
14.2.2. Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń

Poziom zatrudnienia oraz struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej dostosowana jest do bieżącej i planowanej skali działalności oraz ponoszonego ryzyka. Proces planowania zasobów kadrowych obejmuje ocenę aktualnej struktury zatrudnienia oraz potrzeby organizacji wynikające z przyjętych celów Grupy Kapitałowej. Ocena dokonywana jest według

kryteriów miejsca, okresu, ilości oraz dostępności pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami w Grupie Kapitałowej oraz na rynku zewnętrznym.

Na koniec 2021 r. zatrudnienie w Grupie Kapitałowej⁶ ukształtowało się na poziomie 1 592 etaty (z wyłączeniem osób zatrudnionych na umowę na zastępstwo). Poniższy wykres przedstawia strukturę pracowników ze względu na płeć.

Rysunek 9. Struktura zatrudnienia w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej według płci

W Grupie Kapitałowej zdecydowana większość osób zatrudniona jest na umowę o pracę na czas nieokreślony.

Tabela 32. Struktura zatrudnienia według rodzaju umowy oraz płci.

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.				
Czas nieokreślony	91%	90%	91%	90%
Czas określony	9%	10%	7%	9%
Czas próbny	0%	0%	2%	1%
na dzień 31.12.2020 r.				
Czas nieokreślony	89%	87%	90%	88%
Czas określony	10%	12%	9%	11%
Czas próbny	1%	1%	1%	1%

Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej różnicowana jest m.in. ze względu na wiek. Dominującą grupą pracowników (wśród kobiet oraz mężczyzn) są osoby w wieku 40-59 lat.

Tabela 33. Struktura zatrudnienia w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej według wieku i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.				
do 29 lat	6%	8%	8%	7%
30-39 lat	20%	28%	22%	24%
40-49 lat	37%	36%	31%	31%
50-59 lat	33%	24%	36%	27%
60 lat i więcej	4%	4%	3%	11%
na dzień 31.12.2020 r.				
do 29 lat	6%	10%	8%	8%
30-39 lat	20%	29%	21%	28%
40-49 lat	39%	36%	30%	29%
50-59 lat	31%	20%	37%	23%
60 lat i więcej	4%	5%	4%	12%

⁶ zatrudnienie w Banku oraz spółkach zależnych i stowarzyszonych

W Grupie Kapitałowej, na koniec okresu sprawozdawczego główna kadra kierownicza wraz z Zarządem stanowiła ok. 5 % ogółu zatrudnionych, natomiast pozostała część kadry kierowniczej ok. 13 %. Poniższa tabela przedstawia udział poszczególnych szczebli zarządzania w stanie zatrudnienia w podziale na płeć.

Tabela 34. Struktura zatrudnienia w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej według szczebli zarządzania i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.				
Zarząd	0%	1%	0%	1%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	4%	8%	3%	10%
pozostała część kadry kierowniczej	19%	18%	13%	14%
pozostali pracownicy	77%	73%	84%	75%
na dzień 31.12.2020 r.				
Zarząd	0%	1%	0%	1%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	4%	9%	3%	9%
pozostała część kadry kierowniczej	20%	18%	14%	15%
pozostali pracownicy	76%	72%	83%	75%

Realizowana w Grupie Kapitałowej Polityka wynagradzania uwzględnia sytuację ekonomiczną oraz specyfikę struktury organizacyjnej poszczególnych spółek. Jej celem jest adekwatne wynagradzanie pracowników za wykonaną pracę oraz motywowanie do osiągnięcia oczekiwanych wyników.

Za funkcjonowanie i rozwój systemu wynagradzania odpowiedzialne są Zarządy spółek Grupy Kapitałowej, które w szczególności dbają, aby system wynagradzania funkcjonował w sposób spójny i efektywny oraz oparty był o pełną i przejrzystą dokumentację, tzn. aby działał na podstawie strategii, polityk, procedur i instrukcji, zgodnych z obowiązującym prawem oraz regulacjami nadzorczymi. Poziom wynagrodzeń oraz katalog świadczeń pozapłacowych oferowanych pracownikom ustalany jest w taki sposób, aby pozwalał na przyciągnięcie oraz zatrzymanie wykwalifikowanych pracowników, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi pomiędzy przewagą konkurencyjną wynagrodzeń a rentownością Grupy Kapitałowej.

Elementy wynagrodzenia dla poszczególnych pracowników lub grup pracowników zróżnicowane są ze względu na umiejscowienie stanowiska w strukturze organizacyjnej spółki z Grupy Kapitałowej i charakter pracy.

System motywacyjny obejmuje wachlarz środków i narzędzi służących motywowaniu pracowników do podejmowania działań ukierunkowanych na realizację strategicznych celów Grupy Kapitałowej.

Na wynagrodzenie pracowników składają się wynagrodzenia stałe i wynagrodzenia zmienne, przy czym stałe składniki stanowią na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, że możliwe jest prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

Podstawę kształtowania polityki wynagradzania w Grupie Kapitałowej stanowi wynagrodzenie zasadnicze, którego wysokość zależy od rodzaju wykonywanej pracy, kompetencji i umiejętności wymaganych na stanowisku oraz wpływu stanowiska na wyniki spółki. Ponadto w kształtowaniu polityki wynagradzania uwzględniane są najlepsze praktyki rynkowe.

Bank, mając na uwadze standardy ESG, regularnie dokonuje przeglądów wynagrodzeń w poszczególnych grupach stanowisk, w tym pod kątem wynagrodzeń kobiet i mężczyzn oraz poszczególnych lokalizacji, uwzględniając benchmarki wewnętrzne i dane zawarte w raportach płacowych. Analiza wykazuje, że różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn nie są istotne.

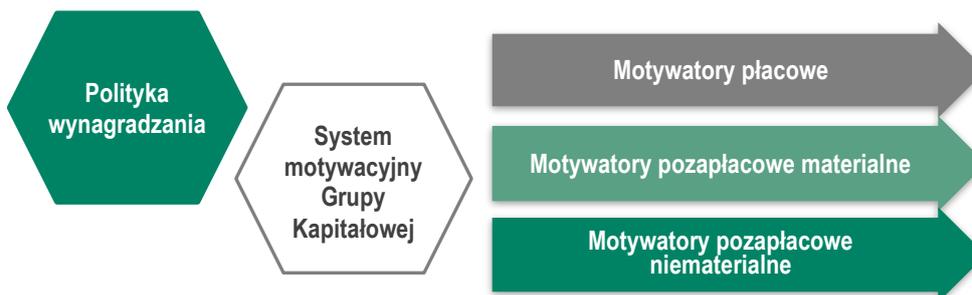
Poniższa tabela przedstawia średnie wynagrodzenie zasadnicze brutto na danym szczeblu zarządzania w Banku oraz Grupie Kapitałowej w podziale na płeć.

Tabela 35. Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto na etat FTE według płci*

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.				
Zarząd	0	50 000	11 100	24 067
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	16 000	18 006	15 349	14 247
pozostała część kadry kierowniczej	7 522	10 544	7 731	10 240
pozostali pracownicy	5 638	6 923	4 922	6 227
na dzień 31.12.2020 r.				
Zarząd	0	48 333	11 100	19 660
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	14 374	15 936	14 156	14 022
pozostała część kadry kierowniczej	6 930	9 953	6 919	9 248
pozostali pracownicy	5 299	6 511	4 730	5 914

* w związku z wysokim odsetkiem Członków Zarządu względem wszystkich pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej na Umowę o pracę, dane dotyczące Zarządu Grupy Kapitałowej zawierają informacje dotyczące Członków Zarządu zatrudnionych także na umowy cywilnoprawne

Elementem polityki wynagradzania jest system motywacyjny, na który składają się motywatory płacowe, pozapłacowe materialne i pozapłacowe niematerialne.

Rysunek 10. Polityka wynagradzania w Grupie Kapitałowej

W skład motywatorów płacowych wchodzi premie oraz nagrody specjalne. Stosowanie w ramach systemu wynagradzania składników zmiennych ma na celu koncentrację działań pracowników na celach ważnych dla Banku i danej spółki. Poziom ustalonych wynagrodzeń zmiennych skorelowany jest z wynikami spółek w Grupie Kapitałowej i uwzględnia postawę oraz wkład pracy poszczególnych osób i zespołów w osiągnięciu założonych na dany okres celów. W odniesieniu do pracowników zaangażowanych w świadczenie usług maklerskich i oferowanie instrumentów finansowych oraz osób sprawujących bezpośredni nadzór nad wykonywaniem obowiązków służbowych przez tych pracowników, a także w odniesieniu do pracowników, których wpływ na profil ryzyka Banku jest istotny, stosuje się odrębne systemy motywacyjne. Obowiązujące w Grupie Kapitałowej systemy płacowe nie zachęcają pracowników do działania w sposób nierzetelny i nieprofesjonalny, niezgodny z najlepiej pojętymi interesami klientów i nie skłaniają do preferowania własnych interesów z potencjalną szkodą dla klienta. Celem systemu motywowania płacowego jest promowanie odpowiedzialnego postępowania biznesowego, uczciwego traktowania klientów i unikania konfliktów interesów przez pracowników Grupy Kapitałowej.

Oferowane benefity pozapłacowe mają na celu wsparcie istotnych dla pracowników obszarów, w szczególności: zdrowia pracownika i jego rodziny, rozwoju i doskonalenia zawodowego, poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz przyszłych potrzeb emerytalnych.

Proces pozyskiwania pracowników do pracy w Grupie Kapitałowej realizowany jest zgodnie z zasadą niedyskryminacji i odbywa się z poszanowaniem godności osobistej wszystkich jej uczestników. Wszystkie prawa osobiste, w szczególności dane osobowe kandydata ubiegającego się o zatrudnienie w Grupie Kapitałowej, są chronione. Kandydaci traktowani są

równy, niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego czy orientacji seksualnej.

W 2021 r. w Grupie Kapitałowej odsetek kobiet, z którymi nawiązywano stosunek pracy, ukształtował się na niższym poziomie niż odsetek kobiet, z którymi rozwiązywano stosunek pracy.

Tabela 36. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.				
Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy	60%	40%	65%	35%
Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	74%	26%	73%	27%
na dzień 31.12.2020 r.				
Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy	68%	32%	73%	27%
Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	72%	28%	70%	30%

Większość pracowników, z którymi spółki Grupy Kapitałowej nawiązywały stosunek pracy w 2021 r., zatrudniana była na umowę o pracę na czas określony lub próbny.

Tabela 37. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według płci i rodzaju umowy o pracę

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.								
Okres próbny	19%	46%	0%	2%	26%	35%	0%	1%
Czas określony	73%	54%	18%	21%	57%	49%	20%	28%
Czas nieokreślony	8%	0%	82%	77%	17%	16%	80%	71%
na dzień 31.12.2020 r.								
Okres próbny	26%	39%	0%	0%	30%	29%	9%	0%
Czas określony	63%	55%	36%	30%	40%	53%	31%	30%
Czas nieokreślony	11%	6%	64%	70%	30%	18%	60%	70%

Pracownicy, z którymi spółki Grupy Kapitałowej nawiązały stosunek pracy w 2021 r., zróżnicowani są m.in. ze względu na wiek.

Tabela 38. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według wieku i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.								
do 29 lat	25%	17%	3%	9%	20%	12%	5%	10%
30-39 lat	30%	29%	25%	36%	47%	24%	22%	36%
40-49 lat	27%	37%	35%	34%	22%	37%	33%	29%
50-59 lat	11%	17%	24%	11%	8%	23%	21%	12%
60 lat i więcej	7%	0%	13%	10%	3%	4%	19%	13%

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2020 r.								
do 29 lat	18%	7%	7%	5%	14%	12%	7%	6%
30-39 lat	33%	42%	22%	26%	29%	39%	24%	23%
40-49 lat	27%	32%	40%	36%	34%	21%	34%	28%
50-59 lat	12%	19%	18%	21%	17%	22%	19%	20%
60 lat i więcej	10%	0%	13%	12%	6%	6%	16%	23%

W 2021 r. w Grupie Kapitałowej odnotowano zbliżoną rotację na stanowiskach kierowniczych u mężczyzn i u kobiet.

Tabela 39. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według szczebla zarządzania i płci

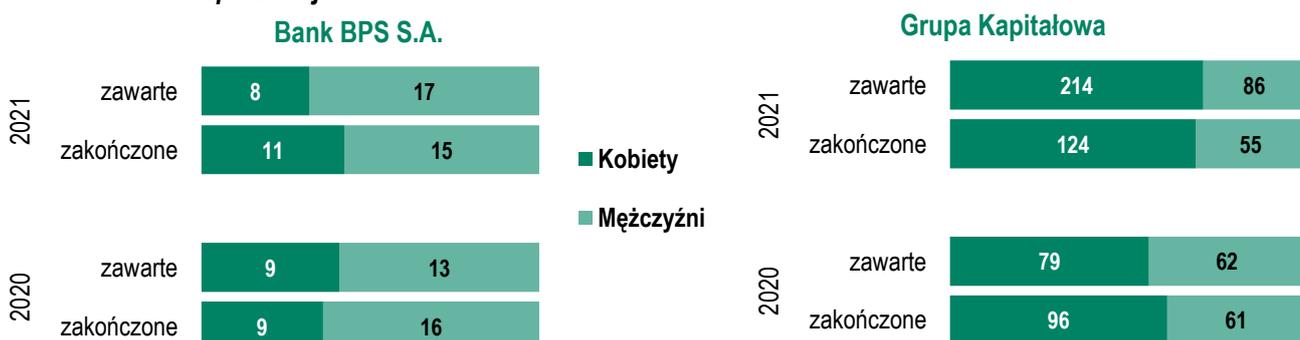
Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2021 r.								
Zarząd	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	0%	8%	3%	7%	1%	5%	3%	6%
pozostała część kadry kierowniczej	5%	4%	19%	19%	5%	5%	14%	16%
pozostali pracownicy	95%	88%	78%	74%	94%	90%	84%	78%
na dzień 31.12.2020 r.								
Zarząd	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%
główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	6%	10%	6%	21%	4%	11%	4%	18%
pozostała część kadry kierowniczej	2%	6%	13%	18%	3%	5%	9%	18%
pozostali pracownicy	92%	84%	82%	61%	93%	84%	87%	63%

Na wszystkich etapach rekrutacji wobec zakwalifikowanych kandydatów stosuje się te same kryteria oceny. Od wszystkich osób zaangażowanych w proces rekrutacji wymaga się profesjonalizmu oraz szacunku wobec kandydatów.

Według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w spółkach Grupy Kapitałowej 299 osób (198 kobiet, 101 mężczyźni) świadczyło pracę w ramach umów cywilnoprawnych.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zawartych oraz zakończonych umów cywilnoprawnych w 2021 r.

Rysunek 11. Liczba zawartych oraz zakończonych umów cywilnoprawnych w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej.

Grupa Kapitałowa nie wykorzystuje nisko kosztowych pracowników z krajów słabszych ekonomicznie lub krajów podejrzanych o naruszenie praw człowieka.

14.2.3. Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania

W 2021 r. zakończyły swoją pracę dwie jedyne działające w Banku organizacje związkowe:

- 30.04.2021 r. - Międzyzakładowa Organizacja nr 01-013 Ogólnopolskiego Pracowniczego Związku Zawodowego "Konfederacja Pracy" w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą we Wrocławiu,
- 05.11.2021 r. - Związek Zawodowy Pracowników Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

W przypadku spółek Grupy Kapitałowej, organizacje związkowe działają w 4 podmiotach. Procent uzwiązkowienia na dzień 31.12.2021 r. wyniósł od 6 % do 49 %. W 2021 r. głównym tematem dialogu pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej jako pracodawcami, a działającymi w spółkach związkami zawodowymi były kwestie związane z trybem pracy podczas pandemii, wynagrodzeniami oraz zmianami organizacyjnymi.

W 2021 r. nie odnotowano wszczętych sporów zbiorowych ani działań mogących stwarzać zagrożenie dla prawa do swobody zrzeszania się.

14.2.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)

W Banku za wsparcie pracodawcy w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy odpowiada Zespół BHP. Działania kształtujące bezpieczeństwo pracy oparte są na otwartej i jasnej komunikacji z pracownikami. Zapewnienie bezpiecznego, komfortowego i przyjaznego miejsca pracy dla pracowników, zleceniobiorców oraz praktykantów jest dla Banku priorytetem. Placówki spełniają wysokie standardy w zakresie BHP.

Do podstawowych zadań Zespołu BHP należy:

- 1) systematyczne prowadzenie kontroli obiektów, w których pracują pracownicy Banku, aby warunki pracy spełniały wymagania bezpieczeństwa. Po każdej kontroli sporządzane są raporty, w oparciu o które stanowiska są modernizowane lub doposażane, a ewentualne nieprawidłowości sukcesywnie eliminowane. W 2021 r. Zespół BHP przeprowadził 19 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono rażących nieprawidłowości w zakresie BHP;
- 2) prowadzenie szkoleń wstępnych i okresowych (w systemie e-learningowym) z zakresu BHP, by dzięki poszerzeniu wiedzy pracownicy czuli się bezpieczniej. Każdy nowo zatrudniony pracownik odbywa szkolenie wstępne – poznaje podstawowe przepisy dotyczące zachowania bezpieczeństwa w miejscu pracy, zapoznaje się z ryzykiem zawodowym oraz otrzymuje informację, jak powinno wyglądać stanowisko pracy zaprojektowane zgodnie z zasadami ergonomii. W 2021 r. Zespół BHP przeprowadził szkolenia wstępne i okresowe dla 80 pracowników;
- 3) wspieranie pracowników przy uzyskaniu refundacji zakupu okularów korekcyjnych oraz świadczeń z tytułu wypadków.

W Centrali Banku działa komisja bezpieczeństwa i higieny pracy, w skład której wchodzi sześć osób (0,8 % zatrudnionych w Banku), tj.:

- 1) przedstawiciele pracodawcy (Naczelnik Wydziału, lekarz medycyny pracy z Medicover, Kierownik Zespołu BHP);
- 2) przedstawiciele pracowników.

W działalności zawodowej pracowników Banku nie występują narażenia wystąpienia określonych chorób. W celu ograniczenia niepożądanych zdarzeń takich jak choroby zawodowe czy urazy, zostały opracowane karty ryzyka zawodowego, w których zostały opisane zagrożenia występujące na stanowiskach pracy oraz sposoby zapobiegania występowania tym zagrożeniom.

Zasady postępowania w razie wypadku oraz druk zgłoszenia wypadku dostępne są dla wszystkich pracowników. Raport dotyczący wypadków przy pracy przekazywany jest raz do roku Zarządowi Banku w formie analizy stanu BHP.

W spółkach zależnych za wsparcie pracodawców w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy odpowiadają firmy zewnętrzne świadczące usługi BHP.

Powierzchnie biurowe i stanowiska pracy zostały tak zaprojektowane, aby były komfortowe i bezpieczne. Z ryzykiem zawodowym pracownicy zapoznawani są w trakcie szkoleń wstępnych i okresowych z BHP. W 2021 r. przeszkolonych zostało 247 pracowników Spółek.

W 2021 r. w Banku zarejestrowano 1 wypadek przy pracy, natomiast w spółkach Grupy Kapitałowej 5. Ponadto, w Grupie Kapitałowej odnotowano 1 chorobę zawodową związaną z pracą.

Tabela 40. Zbiornicze zestawienie wypadków przy pracy w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej (wg płci)

Wyszczególnienie	2020			2021		
	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Bank BPS S.A.						
Wypadki śmiertelne	0	0	0	0	0	0
Wypadki ciężkie	0	0	0	0	0	0
Wypadki lekkie	3	1	4	1	0	1
Liczba dni niezdolności do pracy	217	18	235	0	0	0
Wskaźnik częstotliwości wypadków*	3,1	1,0	4,1	1,2	0,0	1,2
Wskaźnik ciężkości wypadków**	72,3	18,0	58,8	0,0	0,0	0,0
Grupa Kapitałowa						
Wypadki śmiertelne	0	0	0	0	0	0
Wypadki ciężkie	0	0	0	0	0	0
Wypadki lekkie	9	3	12	4	1	5
Liczba dni niezdolności do pracy	459	62	521	200	180	380
Wskaźnik częstotliwości wypadków*	4,9	1,6	6,5	4,5	1,1	5,6
Wskaźnik ciężkości wypadków**	51,0	20,7	43,4	50,0	180,0	76,0

* wskaźnik wyraża ogólną liczbę poszkodowanych w relacji do 1000 pracujących (ilość wypadków/średnia liczba zatrudnionychx1000)

** wskaźnik wyraża liczbę dni czasowej niezdolności do pracy przypadających na jednego poszkodowanego (ilość dni zwolnienia/liczba wypadków).

14.2.5. Rozwój i edukacja

Działania rozwojowe w Grupie Kapitałowej mają na celu doskonalenie wiedzy, umiejętności zawodowych oraz postaw pracowników pod kątem realizacji celów i strategii Banku oraz budowanie motywującego i angażującego środowiska pracy. Możliwość rozwoju zagwarantowana jest wszystkim pracownikom Grupy Kapitałowej niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego czy orientacji seksualnej.

Zarządzanie działaniami rozwojowymi odbywa się poprzez: identyfikację i analizę potrzeb rozwojowych, ocenę potencjału i tworzenie planów rozwoju kwalifikacji, w tym planów szkoleniowych, proponowanie i projektowanie programów rozwojowych, dedykowanych osiągnięciu konkretnych celów biznesowych, ocenę efektywności podejmowanych działań rozwojowych, jak również budowanie ścieżek kariery.

Stałym elementem rozwoju pracowników są szkolenia realizowane zgodnie z potrzebami operacyjnymi, w ramach określonych planów szkoleniowych. W 2021 r. działania te koncentrowały się głównie wokół zmian w otoczeniu prawnym, zakresu zarządzania projektami oraz treningu umiejętności miękkich i menadżerskich.

Pracownicy Banku regularnie uczestniczą w szkoleniach dopasowanych do swoich potrzeb, dzięki czemu mają możliwość rozwoju własnych kompetencji. Na wszystkich szczeblach zarządzania objęci są obowiązkowymi szkoleniami w obszarze etyki oraz bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych. Pracownicy sprzedaży regularnie uczestniczą w szkoleniach dotyczących przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, skutecznych technik sprzedaży oraz w szkoleniach z zakresu instrumentów finansowych czy kredytów hipotecznych. Pracownicy odpowiedzialni za analizy kredytowe poprzez udział w szkoleniach na bieżąco aktualizują wiedzę z zakresu oceny ryzyka kredytowego różnych podmiotów gospodarczych. W 2021 r. zostały przygotowane programy rozwijające kompetencje menadżerskie: Akademia Młodego Menadżera oraz Akademia Sukcesora. Bank rozpoczął w ramach prowadzonej Akademii Kompetencji „szyty na miarę”

program dla zdefiniowanych w Banku Talentów oraz Program rozwijający kompetencje z zakresu prowadzenia i realizacji projektów.

W przypadku spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej działania rozwojowe dostosowane są do potrzeb i specyfiki ich działalności. W 2021 r. koncentrowały się one, podobnie jak w Banku, wokół wiedzy specjalistycznej, podnoszenia kompetencji zawodowych, treningu umiejętności miękkich oraz menadżerskich, a także zmian w otoczeniu prawnym. Stałym elementem rozwoju pracowników są wewnętrzne oraz zewnętrzne szkolenia realizowane zgodnie z potrzebami pracowników. W większości spółek działaniami rozwojowymi objęci są pracownicy na wszystkich szczeblach zarządzania.

W zależności od struktury zatrudnienia, w wybranych spółkach Grupy Kapitałowej proces analizy potrzeb rozwojowych odbywa się w sposób sformalizowany i cykliczny. W pozostałych, w większości bazuje na bieżącej ocenie potrzeb danego pracownika, dokonywanej przez jego bezpośredniego przełożonego.

Analizując liczbę dni szkoleniowych w Grupie Kapitałowej ze względu na płeć, w 2021 r. kobiety uczestniczyły średnio w 0,1 dnia szkoleniowego w ramach szkoleń stacjonarnych oraz średnio w 4 szkoleniach e-learningowych, natomiast mężczyźni w 0,3 dnia szkoleniowego w formie szkoleń stacjonarnych oraz średnio w 6,2 szkoleniach e-learningowych. Ponadto, 11 pracownikom spółek Grupy Kapitałowej pracodawca sfinansował podnoszenie kwalifikacji w formie studiów magisterskich i podyplomowych oraz MBA.

Wybrane spółki Grupy Kapitałowej corocznie dedykują określony budżet na cele szkoleniowe oraz na doksztalcanie pracowników. W 2021 r. średni budżet szkoleniowy na jednego pracownika wahał się w granicach między 14 zł a 716 zł, w zależności od spółki. Budżet na rozwój pracowników wykorzystany był przede wszystkim na działania rozwojowe w trybie online. Przygotowane szkolenia miały formę webinarów, warsztatów online lub były realizowane w formie e-learningu.

Bank wspiera wszelkie działania mające na celu budowanie przyjaznego i motywującego środowiska pracy oraz dba o kulturę komunikacji wewnętrznej.

W Banku promuje się dopasowane do wewnętrznej kultury organizacyjnej zasady work-life balance (równowaga życia zawodowego i prywatnego). Szczególną uwagę poświęca się przestrzeganiu czasu pracy oraz wykorzystaniu urlopów wypoczynkowych. Równie ważne jest bezpieczeństwo zdrowotne pracowników, które przekłada się na zapewnienie ciągłości działania Banku. Pracownicy w czasie pandemii mają możliwość pracy w systemie pracy zdalnej i rotacyjnej, mają zapewniony sprzęt i narzędzia do pracy online. Pracownikom na bieżąco przekazywane są informacje o zmianach w organizacji pracy w trybie obostrzeń sanitarnych. W trosce o zdrowie pracowników podtrzymany został nowy model szkoleń i rekrutacji (adaptacja w e-learningu, szkolenia i rekrutacje online).

W Banku promowana jest zasada jasnej i otwartej komunikacji. Organizowane są cykliczne spotkania kadry menadżerskiej i Zarządu, służące przekazywaniu informacji o głównych kierunkach strategicznych Banku oraz wypracowaniu rozwiązań usprawniających procesy i działania zmierzające do realizacji strategii. Głównym kanałem informacyjnym stał się Intranet, za pośrednictwem którego pracownikom Banku przekazywane są na bieżąco wszelkie informacje o sytuacji finansowej, organizowanych wydarzeniach oraz informacje o sytuacji w kraju.

W Banku BPS S.A. oraz w dwóch spółkach Grupy Kapitałowej funkcjonuje system okresowych ocen pracowniczych, mający na celu zwiększenie efektywności bieżącego i strategicznego zarządzania zasobami ludzkimi z uwzględnieniem aspektu motywacyjnego i rozwojowego. Ocena przeprowadzana jest w zależności od spółki w cyklach rocznych lub dwuletnich. Przedmiotem oceny są kompetencje oraz wyniki pracy rozumiane jako poziom realizacji celów. Dodatkowo, pięć spółek Grupy Kapitałowej posiada opracowane profile kompetencyjne poszczególnych stanowisk.

14.2.6. Zarządzanie różnorodnością

W Grupie Kapitałowej zarządzanie różnorodnością, spójne z najlepszymi praktykami ESG, realizowane jest m.in. poprzez odpowiednie zapisy w Kodeksie etyki, Polityce różnorodności, Polityce personalnej, Polityce antymobbingowej, Regulaminie wynagradzania oraz Regulaminie rekrutacji. Dbalność o zachowanie zasady równości realizowana jest także poprzez określenie odpowiednich zasad i kryteriów we wszystkich procesach personalnych, w tym poprzez równy dostęp

do rozwoju, szkoleń i awansów, przejrzysty proces rekrutacji i selekcji kandydatów do pracy, jednolite i sprawiedliwe zasady wynagradzania, czy obiektywne kryteria oceny.

Bank BPS S.A. jako instytucja, w której przestrzeganie standardów etycznych jest normą postępowania w stosunku do wszystkich interesariuszy i standardem zachowania wszystkich pracowników, szczególną uwagę kieruje na kwestie różnorodności, po to, aby uświadamiać, kiedy może dojść do złamania prawa równości, przy jednoczesnym wskazaniu korzyści wynikających z różnorodności. Bank, realizując swoją strategię społecznie odpowiedzialnego biznesu, kieruje się zasadą niedyskryminowania, tworzenia szans i przeciwdziałania nierównościom na wszystkich jej polach. Wspiera tworzenie środowiska, w którym obie płcie mogą mieć takie same szanse wyboru i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w Grupie Kapitałowej przez osoby niepełnosprawne obsadzonych było 60,3 etatu, z tego w Banku 10 etatów, natomiast w spółkach Grupy Kapitałowej 50,3 etatu.

Bank zapewnia równość szans w dostępie do zarobków poprzez różnicowanie płacy zasadniczej w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy. Jej wysokość zależy od rodzaju realizowanej pracy, kompetencji wymaganych na stanowisku, wpływu stanowiska na wyniki Banku oraz kryteriów rynkowych.

Proces rekrutacji w Banku realizowany jest zgodnie z zasadą niedyskryminacji i odbywa się z poszanowaniem godności osobistej wszystkich jej uczestników. W procesie rekrutacji i selekcji kandydaci są równo traktowani niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego czy orientacji seksualnej. Na wszystkich etapach rekrutacji wobec zakwalifikowanych kandydatów stosuje się te same kryteria oceny.

Bank prowadzi aktywną politykę przeciwdziałania mobbingowi, realizowaną w szczególności poprzez:

- promowanie pożądanych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego postaw i zachowań w relacjach między pracownikami,
- niezwłoczne reagowanie na sygnały pracowników dotyczące stosowania mobbingu,
- podejmowane działania zapobiegawcze, w szczególności w zakresie upowszechniania w Banku wiedzy na temat zjawiska mobbingu, metod zapobiegania jego występowaniu oraz konsekwencji jego wystąpienia.

Bank zgodnie z przyjętą Polityką antymobbingową i Kodeksem etyki w stosunku do pracowników, którym udowodniono stosowanie mobbingu, wyciąga konsekwencje przewidziane przepisami prawa pracy i odrębnymi przepisami wewnętrznymi Banku.

W Grupie Kapitałowej wszystkie skargi o naruszenie zasad są rozpatrywane, nie akceptuje się dyskryminacji lub działań odwetowych w stosunku do pracowników zgłaszających nieprawidłowości i naruszenie lub domniemane naruszenie zasad.

W 2021 r. w Banku nie stwierdzone zostały przypadki zachowań noszących znamiona mobbingu.

14.2.7. Prawa człowieka

W Banku BPS S.A. poszanowanie godności człowieka i jego praw wynika z zasad określonych w Polityce personalnej oraz Regulaminie rekrutacji i jest implementowane na poziom innych regulacji. Natomiast w spółkach Grupy Kapitałowej, które zatrudniają pracowników odniesienie do praw człowieka występuje głównie w Regulaminach Pracy oraz Kodeksie etycznym pracowników.

W 2021 r. w Grupie Kapitałowej nie odnotowano zgłoszonych ani potwierdzonych przypadków naruszania praw człowieka.

14.2.8. Praca dzieci i praca przymusowa

Podmioty Grupy Kapitałowej nie zatrudniają pracowników młodocianych. W 2021 r. nie odnotowano zgłoszonych ani potwierdzonych przypadków pracy dzieci lub pracy przymusowej. Grupa nie posiada też informacji na temat tego, aby w odniesieniu do kluczowych kontrahentów zgłoszone zostały nieprawidłowości w tym zakresie.

14.2.9. Przeciwdziałanie korupcji

Bank prowadzi działalność w oparciu o zasady i standardy zachowania, bazujące na etycznych, uczciwych i odpowiedzialnych zasadach prowadzenia biznesu, w zgodzie z przepisami prawa i standardami rynkowymi, które określa Polityka antykorupcyjna w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

Przeciwdziałanie korupcji realizowane jest m.in. poprzez tworzenie środowiska pracy opartego na szacunku dla standardów etycznych i zgodności z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, budowanie i weryfikowanie świadomości postaw etycznych i zagrożeń korupcyjnych wśród pracowników i partnerów biznesowych, przeciwdziałanie i zarządzanie konfliktami interesu, w szczególności unikanie przypadków konfliktu interesów, które mogą podważać uczciwość i wiarygodność Banku.

Program przeciwdziałania korupcji w Banku obejmuje:

- procedurę przyjmowania i wręczenia upominków i innych korzyści materialnych,
- proces uzyskiwania zgód na przyjęcie lub wręczenie upominku,
- ewidencjonowanie otrzymywanych i wręczanych upominków,
- szkolenia wszystkich pracowników,
- działania informacyjne,
- procedury weryfikacji i akceptacji kosztów i wydatków oraz współpracy z partnerami biznesowymi,
- procedury zgłaszania przypadków nadużyć,
- mechanizmy kontroli zgodnie z obowiązującym w Banku systemem kontroli wewnętrznej.

Pracownicy Banku mogą przekazywać lub otrzymywać jedynie leżące w sferze dobrych obyczajów upominki biznesowe, związane z ich pracą wykonywaną na rzecz klientów i partnerów biznesowych, służące budowaniu lub wzmocnieniu relacji biznesowych, których wartość jest możliwa do określenia. Przed wręczeniem upominku biznesowego pracownik Banku powinien dążyć do poznania obowiązujących zasad regulujących przyjmowanie upominków u strony przyjmującej upominek.

W Polityce Antykorupcyjnej zdefiniowane zostały kryteria, które powinien spełnić upominek biznesowy, akceptowalna przez Bank jego wartość oraz zasady ewidencjonowania w Rejestrze korzyści.

Bank stosuje transparentne procedury weryfikacji i akceptacji kosztów i wydatków oraz rozwiązania minimalizujące ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w procesie zakupowym polegające na:

- wielostopniowym systemie aprobat wydatków w szczególności zatwierdzaniu/kontroli wydatków przez przełożonego,
- podziale zadań w procesie zakupowym mającym na celu uniemożliwienie dokonania przez jednego pracownika zamówienia, odbioru i zatwierdzania usługi,
- kontroli przełożonego nad relacjami pracowników Banku z partnerami biznesowymi, polegającej m.in. na weryfikacji przebiegu i częstotliwości spotkań oraz uczestnictwie przełożonego w niektórych z nich.

W Banku stosowane są procedury zgłaszania nadużyć, a pracownikom je zgłaszającym zagwarantowana jest ochrona przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

14.3. Zaangażowanie społeczne

14.3.1. Wpływ działalności bankowej na otoczenie społeczne

Do najważniejszych działań realizowanych przez Bank w tym obszarze należy zaliczyć:

- 1) finansowanie potrzeb mieszkaniowych:
W 2021 r. Bank udzielił osobom prywatnym kredytów mieszkaniowych w wysokości 0,3 mld zł (a łączna wartość kredytów mieszkaniowych na koniec 2021 r. wyniosła 2,0 mld zł). Dodatkowo klienci, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej mogą ubiegać się o wsparcie z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców utworzonego i zasilonego kwotą 600 mln zł przez banki, w tym Bank BPS S.A.;
- 2) wsparcie rozwoju JST:
Bank wspiera rozwój Jednostek Samorządu Terytorialnego poprzez finansowanie inwestycji publicznych (m.in. szkół, szpitali, inwestycji drogowych, ochrony środowiska). Na koniec 2021 r. zaangażowanie kredytowe tego sektora wyniosło 3,7 mld zł;
- 3) finansowanie edukacji:
Bank oferuje preferencyjny kredyt studencki dla studentów z możliwością umorzenia części kredytu dla najlepszych absolwentów. Na koniec 2021 r. zaangażowanie kredytowe w ten produkt wyniosło 12,4 mln zł;

4) wsparcie klientów związane z pandemią koronawirusa:

Bank podejmował szerokie działania pomocowe skierowane do klientów, których celem było ułatwienie im przejścia przez trudny czas epidemii i tym samym wspieranie i utrzymanie rozwoju gospodarczego w regionie (m.in. Tarcza Finansowa PFR, „Wakacje kredytowe”, portal informacyjny dedykowany działaniom pomocowym).

Bank w 2021 r. kontynuował aktywne działania wspierające walkę z pandemią, podejmując kroki, których celem było zapewnienie ciągłości świadczenia usług, przy jednoczesnej dbałości o zdrowie pracowników oraz klientów.

14.3.2. Edukacja

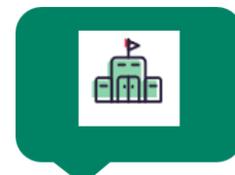
Bank prowadzi edukację finansową i na rzecz przedsiębiorczości skierowaną do wszystkich grup wiekowych dzieci i młodzieży w formie programu TalentowiSKO, rozwijającego działanie Szkolnych Kas Oszczędności. Jego celem jest wspieranie talentów wśród dzieci i młodzieży, uczenie pozytywnego myślenia o pieniądzu, promowanie dobrych nawyków w oszczędzaniu i zaradności życiowej, kształtowanie przedsiębiorczej postawy u dziecka. W minionym roku uruchomiono konkursy dla dzieci i młodzieży, których tematem przewodnim była ekologia, zasada zero waste, w tym dawanie drugiego życia produktom codziennego użytku. W programie uczestniczyło:

Blisko 30 000 uczniów

Ponad 200 szkół

70 Banków Spółdzielczych

W ramach Programu uczniowie biorą udział w konkursach, dostosowanych do ich wiedzy i umiejętności: „Oszczędzanie w SKO procentuje w Banku Spółdzielczym” – dla szkół podstawowych oraz „Inkubator szkolnych biznesów” – dla szkół ponadpodstawowych.

Dzieci i młodzież uczestniczą także w lekcjach o finansach. Każdego roku we współpracy z doświadczonymi metodykami opracowywane są autorskie scenariusze zajęć. Stanowią one uzupełnienie podstawy programowej z zakresu finansów i przedsiębiorczości w szkołach.

Na stronie www.talentowisko.pl publikowane są liczne treści edukacyjne dla uczniów oraz wydzielona jest specjalna strefa dla nauczycieli i pracowników banków spółdzielczych. Jednym z elementów platformy jest BlogowiSKO, gdzie szkoły uczestniczące w Programie prowadzą swoje blogi. Narzędzie pozwala szkołom na bieżąco dzielić się osiągnięciami i aktywnościami podejmowanymi w ramach TalentowiSKO. Każda szkoła i BS po zalogowaniu (login i hasło wydaje Bank) ma dostęp do licznych materiałów przygotowanych na potrzeby Programu, takich jak: scenariusze lekcji, prezentacje, mapy myśli, grafiki, wzory dokumentów czy regulaminy konkursów.

TalentowiSKO

@TalentowiSKO - Strona poświęcona edukacji

[Dowiedz się więcej](#)

talentowisko.pl

[Strona główna](#) [Filmy](#) [Zdjęcia](#) [Informacje](#) [Więcej](#)

[Lubię to!](#)

[Wyślij wiadomość](#)

Profil programu TalentowiSKO na portalu Facebook ma ponad 8,2 tys. fanów. W każdym tygodniu zamieszczane są na nim posty dotyczące bankowości, finansów i talentów.

Ze względu na pandemię we wrześniu 2020 r. nie zostały uruchomione konkursy w edycji 2020/2021, dlatego też nie były rozstrzygane wiosną 2021 r.

Natomiast w edycji 2021/2022 Bank wprowadził nowe zadania konkursowe oraz unowocześnił sposób zgłaszania prac. Formuła konkursów została dopasowana do nauki w trybie zdalnym.

14.3.3. Komunikacja i działania wewnętrzne

Zrzeszenie BPS w mediach

W 2021 r. prowadzono działania mające na celu wzmocnienie wizerunku Banku i zrzeszonych banków spółdzielczych. Realizowano działania informacyjne o wdrożonych w Banku i w Zrzeszeniu produktach i usługach, w tym m.in. o:

- udziale Zrzeszenia w Tarczy Finansowej PFR 1.0 i 2.0,
- wdrożeniu w Zrzeszeniu usługi mojID i Profil Zaufany,
- udziale Zrzeszenia w programie „Czyste Powietrze”,
- kampanii kredytów ekologicznych,
- loterii dla klientów,
- udziale Banku w Programie Bezcerne Chwile,
- nowej stronie internetowej Banku,
- starcie kolejnej edycji programu TalentowiSKO.

Zrealizowano również cykl publikacji w mediach obejmujących gazety lokalne, ich serwisy internetowe oraz serwisy NaszeMiasto.pl. Teksty dotyczyły płatności mobilnych dostępnych w bankach spółdzielczych Zrzeszenia BPS, oferty dla małych i średnich firm oraz kredytów na cele ekologiczne.

Oferta Banków Spółdzielczych z Grupy BPS dla małych i średnich firm

Nowoczesne rozwiązania finansowe, partnerskie relacje, możliwość negocjacji warunków współpracy – na to mogą liczyć przedsiębiorcy w Bankach Spółdzielczych Grupy BPS. Dzięki temu prowadzenie działalności staje się prostsze.

Garancje
Banki Spółdzielcze z Grupy BPS to instytucje finansowe o długim doświadczeniu i nowoczesnym zapleczy technologicznym. W ramach Zrzeszenia BPS oferujemy małym i średnim firmom szeroki wachlarz produktów i usług, które pomagają im w rozwoju i zwiększają efektywność prowadzonej działalności.

Finansowanie
Banki Spółdzielcze z Grupy BPS oferują małym i średnim firmom różnorodne formy finansowania, które pomagają im w rozwoju i zwiększają efektywność prowadzonej działalności.

Partnerskie relacje
Banki Spółdzielcze z Grupy BPS oferują małym i średnim firmom partnerskie relacje, które pomagają im w rozwoju i zwiększają efektywność prowadzonej działalności.

Możliwość negocjacji warunków współpracy
Banki Spółdzielcze z Grupy BPS oferują małym i średnim firmom możliwość negocjacji warunków współpracy, które pomagają im w rozwoju i zwiększają efektywność prowadzonej działalności.

Wielkie zyski z ekologicznych zmian. Nowy kierunek w gospodarstwie, ekologiczne zmiany, instalacje fotowoltaiczne, ekologiczne rozwiązania – to tylko niektóre przykłady ekologicznych zmian, które mogą przynieść znaczące korzyści finansowe. A także ekologiczność, w której nie brakuje.

EKO? Logiczne, to jest trend!
Wielkie zyski z ekologicznych zmian. Nowy kierunek w gospodarstwie, ekologiczne zmiany, instalacje fotowoltaiczne, ekologiczne rozwiązania – to tylko niektóre przykłady ekologicznych zmian, które mogą przynieść znaczące korzyści finansowe. A także ekologiczność, w której nie brakuje.

Nowoczesne rozwiązania finansowe, partnerskie relacje, możliwość negocjacji warunków współpracy – na...

Profil Banku w medium społecznościowym LinkedIn

Bank prowadzi profil w portalu społecznościowym LinkedIn, poprzez który promuje wizerunek Banku jako profesjonalnego pracodawcy oraz informuje o projektach i inicjatywach realizowanych w Banku i w ramach Zrzeszenia. W 2021 r. miesięcznie publikowano średnio siedem postów, w tym przede wszystkim o tematyce employer brandingowej, produktowej, ekonomicznej i wizerunkowej.

Nowa strona internetowa Banku

W grudniu 2021 r. wdrożono nową stronę internetową Banku www.bankbps.pl, utrzymaną w stylistyce strony zrzeszeniowej mojbank.pl. W przejrzysty sposób prezentuje ona ofertę produktową Banku, z podziałem na grupy klientów i według potrzeb finansowych. Strona zawiera krótkie boczne menu na zwracającym uwagę zielonym pasku, widoczne na każdej podstronie, które ułatwia szybki kontakt z Bankiem i zawiera formularz kontaktowy dla klientów. Dostępne są również sekcje Warto wiedzieć i Przydatne informacje, które zawierają praktyczne informacje dla Klientów. Strona jest responsywna, czyli dostosowana do smartfonów i innych urządzeń mobilnych.

W styczniu 2022 r. Bank przy współpracy z CRUZ przygotował również nowy szablon strony internetowej dla banków spółdzielczych Zrzeszenia. Stylistyką nawiązuje ona do strony bankbps.pl oraz strony mojbank.pl. Zrzeszone banki spółdzielcze mogły zapoznać się z szatą graficzną i oferowanymi funkcjonalnościami nowego szablonu dzięki specjalnie przygotowanej wersji demonstracyjnej strony.

Intranet

W styczniu 2021 r. Bank wdrożył modyfikację Intranetu, tj. narzędzia służącego do bieżącego informowania pracowników i zrzeszonych banków spółdzielczych o akcjach, inicjatywach i wdrożeniach realizowanych w ramach Zrzeszenia, głównie w obszarze produktowym, usługowym i marketingowym. Intranet w nowej odsłonie to intuicyjna, bardziej przejrzysta struktura treści z dodanymi nowymi sekcjami.

W celu zwiększenia atrakcyjności przekazywanych treści bankom spółdzielczym, Bank zainicjował publikację filmików pod nazwą „Czy wiesz, że...”, przybliżających zrzeszonym BS-om w jaki sposób – korzystając z rozwiązań i produktów Banku – zdobyć przewagę rynkową i zaważczyć o nowych klientów. W filmikach poruszono m.in. temat modelu ratingowego jednostek samorządu terytorialnego, e-wnioseków, BLIK w aplikacjach mobilnych, oferty leasingowej i faktoringowej, programu TalentowiSKO. Ponadto, zrealizowano filmiki, w których Członkowie Zarządu Banku przekazywali istotne informacje na temat realizowanych projektów, a także filmik zachęcający banki spółdzielcze do współpracy z Ekspertami ds. współpracy zrzeszeniowej.

14.3.4. Konkursy i wolontariat pracowniczy

Pomimo ograniczenia bezpośrednich kontaktów między pracownikami związanego z obostrzeniami pandemicznymi, Bank realizował działania mające na celu integrację pracowników m.in. w postaci konkursów czy akcji charytatywnych.

Konkurs „Wyzwanie wierszem pisane”

W pierwszym półroczu 2021 r. Bank zaprosił pracowników do wspólnej zabawy pod hasłem „Wyzwanie wierszem pisane”. Wyzwanie miało charakter drużynowy (Departamentowy) i polegało na napisaniu czterech wersów nawiązujących do poprzedniej części wiersza (wymyślonej przez inną drużynę) oraz rzucenie bezpośredniego wyzwania kolejnemu zespołowi. Tematyka wiersza musiała nawiązywać do pracy w czasie pandemii, tworzyć logiczną i spójną całość. Po

ukończeniu wyzwania, odbyło się głosowanie na najlepszą zwrotkę. Nagrodą w konkursie dla zwycięskiego Departamentu, była możliwość wskazania inicjatywy społecznej lub charytatywnej, na którą Bank wpłaci 1 000 zł. Zwycięzcy przeznaczili tę kwotę na Fundację Samosterowna, realizującą projekt „Serce od Serca”. Jest to akcja szycia poduszek w kształcie serca, które wspierają rehabilitację pacjentek po mastektomii.

Wyzwanie KZBS #BankSpółdzielczyCzyliJaki

Bank wziął udział w akcji #BankSpółdzielczyCzyliJaki, ogłoszonej przez Krajowy Związek Banków Spółdzielczych z okazji 30-lecia działalności. Miała ona formę wyzwania, w którym pracownicy Banku wymieniali cechy, jakimi ich zdaniem charakteryzuje się bank spółdzielczy. W odpowiedzi powstał filmik, który został opublikowany na profilach w mediach społecznościowych Banku – na Facebooku oraz na LinkedIn.

Konkurs „Wyczaruj świąteczne ozdoby”

Do zabawy zostali zaproszeni pracownicy Banku, a zadanie polegało na stworzeniu (dowolnym sposobem) ozdoby świątecznej, którą można udekorować choinkę. Ogłoszono 15 zwycięzców, a nadesłane prace zostały wykorzystane do świątecznego wystroju Banku oraz przy realizacji świątecznego filmiku.

Dorzuć się do eSkarbonki WOŚP Grupy BPS!

Swoją cegiełkę do 29 Finału WOŚP dołożyli pracownicy Banku, Spółek Grupy Kapitałowej oraz banków spółdzielczych. Ponad 800 osób otworzyło swoje serca i dorzuciło się do eSkarbonki. Łącznie zebrano ponad 33 000 zł.

Szlachetna Paczka

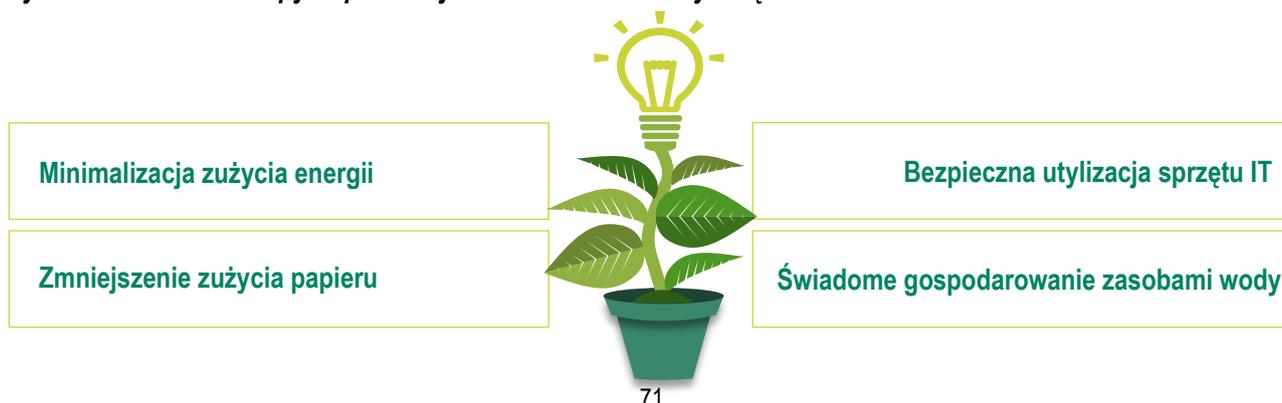

Po rocznej przerwie, spowodowanej pracą zdalną, Bank powrócił do wspólnego przygotowania Szlachetnej Paczki. Pracownicy mogli wspomóc akcję na dwa sposoby: wrzucając pieniądze do rozstawionych w biurze puszek z logo Szlachetnej Paczki oraz wpłacając pieniądze na konto stworzone w Banku specjalnie na potrzeby tej akcji. W wyniku zbiórki zebrano ponad 11 tys. zł. Na początku grudnia 2021 r. upominki zostały spakowane i przekazane do magazynu Szlachetnej Paczki.

14.4. Ochrona środowiska

Grupa Kapitałowa zgodnie z zasadami Europejskiego Zielonego Ładu minimalizuje swój wpływ na środowisko poprzez racjonalną gospodarkę materiałami, monitorowanie zużycia wody, energii i paliw. Infrastruktura, z której korzysta (przede wszystkim pomieszczenia biurowe i budynki), staje się w coraz większym stopniu neutralna wobec środowiska.

Rysunek 12. Wkład Grupy Kapitałowej w neutralność klimatyczną

Dodatkowo, Bank w swojej działalności kieruje się dbałością o środowisko m.in. poprzez:

- 1) wsparcie rozwoju gospodarki przez finansowanie inwestycji w nowe technologie, modernizowanie linii technologicznych i energooszczędne przedsięwzięcia;
- 2) współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego (JST), w szczególności poprzez finansowanie projektów z zakresu ochrony środowiska, czy modernizacji pro-środowiskowej obiektów użyteczności publicznej;
- 3) współpracę z NFOŚiGW w zakresie finansowania przedsięwzięć polegających na wymianie starych i nieefektywnych źródeł ciepła lub termomodernizację budynków;
- 4) uwzględnianie w ocenie kredytowej wpływu danej działalności gospodarczej na środowisko naturalne oraz spełnienie wymogów formalno-prawnych w zakresie decyzji środowiskowych.

14.4.1. Pośrednie oddziaływanie na środowisko

Kluczowe filary działalności Banku służące ochronie środowiska:

Odpowiedzialne finansowanie

Do najistotniejszych działań w tym obszarze należy zaliczyć wprowadzenie oceny ryzyk ESG do procesu kredytowego dla klientów biznesowych. Waga czynników niefinansowych w metodologiach oceny podmiotów systematycznie rośnie, a „jakość” przedsiębiorstwa postrzegana jest nie tylko przez wyniki finansowe, ale również przez fakt dbałości o środowisko, lokalną społeczność, klientów, pracowników, czy też akcjonariuszy. Ocena wszystkich tych aspektów pozwala wnioskować, czy podmiot działa w otoczeniu zrównoważonego rozwoju. W badaniu ryzyk ESG Bank ocenia czy prowadzona działalność:

- jest zgodna z prawem w zakresie ochrony środowiska,
- nie prowadzi do zanieczyszczenia środowiska,
- wnosi istotny wkład lub nie wyrządza poważnych szkód dla celów środowiskowych określonych w unijnej taksonomii,
- nie wpływa negatywnie na lokalne stosunki społeczne,

jak również czy przestrzegane są prawa pracownicze i nie występują procesy korupcyjne etc.

Przeгляд czynników ESG przeprowadza się w ramach oceny klienta w procesie udzielania, odnowienia lub zmiany warunków kredytu, na podstawie odpowiedzi klienta na pytania zawarte w dedykowanej ankiecie. Zakres czynników ESG zawartych w ankiecie uzależniony jest od rodzaju działalności (działalność gospodarcza, działalność rolnicza) oraz od wielkości ocenianego przedsiębiorstwa („duży – średni przedsiębiorca” lub „mały - mikro przedsiębiorca”). Łączna ocena ryzyka ESG wyrażona jest w postaci sumy ważonych pozytywnych odpowiedzi. Wynik przeprowadzonej oceny wskazujący na „małe ryzyko ESG” stanowi pozytywną przesłankę uzupełniającą ocenę ratingową klienta. Uzyskana ocena ryzyka ESG jest ważna przez okres 12 miesięcy, a jej wynik zamieszczany jest w Raporcie kredytowym i Decyzji kredytowej.

Dzięki identyfikacji tych ryzyk, Bank może wspierać finansowanie zrównoważonych środowiskowo i odpowiedzialnych społecznie projektów.

Bank nie finansuje branż, których wpływ na środowisko jest negatywny (np. związanych z wydobywaniem węgla kamiennego i brunatnego).

Klienci wnioskujący o kredyt w Banku zobowiązani są do uzyskiwania i posiadania niezbędnych zezwoleń dotyczących ochrony środowiska w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, jak również respektowania w swoich działaniach przepisów i wymogów regulacyjnych na szczeblu krajowym i lokalnym w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa oraz zasad współżycia społecznego.

Z uwagi na fakt, iż wyżej opisany proces gromadzenia informacji funkcjonuje od niedawna i dane pozyskiwane bezpośrednio od klientów nie są jeszcze reprezentatywne, prowadzone przez Bank analizy nie obrazują w pełni w jakim zakresie finansowanie udzielane przez Bank można uznać za „zielone”. Pozyskiwane obecnie w procesie kredytowym dane stanowią podstawę do kontynuowania prac nad wskaźnikami i celami niefinansowymi związanymi z obszarem ESG określonym w nowej taksonomii UE.

Produkty i usługi w ofercie Banku wspierające działalność ekologiczną oraz promujące zachowania proekologiczne wśród klientów

Bank posiada w swojej ofercie produkty i usługi wpływające na poprawę warunków życia klientów, ułatwiające zarządzanie finansami i oszczędzanie, jak również wspierające rozwój innowacyjności i ochronę środowiska.

Ponadto, Bank wykorzystuje programy publiczne, w tym finansowane z funduszy UE oraz współpracuje z podmiotami zewnętrznymi m.in.: NFOŚiGW i BGK w celu zwiększenia udziału projektów proekologicznych i społecznych w portfelu Banku. Do najważniejszych produktów wspierających działalność ekologiczną Banku należy zaliczyć:

- 1) Kredyt Czyste Powietrze – kredyt przeznaczony na realizację przedsięwzięć służących poprawie jakości powietrza i zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych;
- 2) Kredyt Mój Dom z Bonusem Eko – mieszkaniowy kredyt hipoteczny na atrakcyjnych warunkach cenowych, przeznaczony na finansowanie inwestycji proekologicznych, w tym na zakup/budowę domu/mieszkania, którego roczne zapotrzebowanie na energię użytkową do ogrzewania i wentylacji nie przekracza 40 kWh/m²/rok;
- 3) Kredyt ekologiczny – kredyt gotówkowy przeznaczony na inwestycje proekologiczne, np. zakup samochodów hybrydowych, elektrycznych, energooszczędnego sprzętu AGD, zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania i systemów odzysku wody;
- 4) Kredyt z premią na termomodernizację – kredyt na finansowanie inwestycji termomodernizacyjnych i remontowych z premią z Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Realizacja przedsięwzięć finansowanych z premią z BGK pozwala zmniejszyć zapotrzebowanie na energię;
- 5) Kredyt na innowacje technologiczne realizowany we współpracy z BGK w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Poddziałanie 3.2.2. Celem programu jest wspieranie innowacyjnych inwestycji wśród przedsiębiorstw z sektora MŚP. Przy ocenie wniosków istotne znaczenie ma pozytywny wpływ na różne aspekty środowiska naturalnego oraz realizację zasady zrównoważonego rozwoju;
- 6) Gwarancja Biznesmax – gwarancja przeznaczona na zabezpieczenie kredytów udzielanych na finansowanie innowacyjnych przedsięwzięć w sektorze MŚP, w tym z uwzględnieniem firm efektywnych ekologicznie. Klienci mogą korzystać m.in. ze „ścieżki ekologicznej” wspierającej potencjał innowacyjnych firm realizujących lub planujących realizować inwestycje przyjazne środowisku.

Promocja produktów proekologicznych

Bank w 2021 r. prowadził kampanię marketingową „Eko?Logiczne że się opłaca!”, stanowiącą kontynuację działań Zrzeszenia BPS rozpoczętych w 2020 r. Jej celem było wsparcie oferty kredytów gotówkowych na cele ekologiczne (zarówno przez Bank, jak i zrzeszone banki spółdzielcze). Równoległe akcja promocyjna realizowała cele związane z budowaniem świadomości i edukacją ekologiczną. Najważniejszym medium kampanii był Internet (zasięg kampanii to ponad 9 mln użytkowników), a wspierał go marketing bezpośredni poprzez specjalne wydanie gazetki dystrybuowanej do 2,2 mln gospodarstw. W gazetce poruszone były tematy dotyczące możliwości pozyskiwania finansowania ekologicznych rozwiązań oraz korzyści z ich zastosowania w gospodarstwie domowym. Obecność w Internecie obejmowała zarówno elementy stricte reklamowe (wideo, banery, reklamy w wyszukiwarkach), jak też część edukacyjno-wizerunkową, której głównym elementem była specjalna sekcja stworzona z portalem Wp.pl (www.ekologiczne.wp.pl) oraz artykuły własne udostępniane m.in. na stronie www.mojbank.pl. Komunikacja dotycząca rozwiązań ekologicznych i sposobów ich finansowania prowadzona była także za pośrednictwem profilu FB Jesteś u Siebie.

Działania pro-środowiskowe Banku

Przykładem działań pro-środowiskowych Banku są inicjatywy prowadzone na rzecz poszerzenia bazy klientów cyfrowych, korzystających z elektronicznych kanałów dostępu (w celu redukcji zużycia papieru). Wdrożono m.in:

- rozwiązanie umożliwiające oferowanie przez Bank oraz zrzeszone banki spółdzielcze zdalnego procesu wnioskowania o konto osobiste oraz kredyt gotówkowy,

- platformę ubezpieczeniową on-line, dającą możliwość zdalnego zakupu polisy ubezpieczeń komunikacyjnych, nieruchomości i turystycznych z oferty 9 zakładów ubezpieczeń.

Prowadzono ponadto proaktywny monitoring produkcji i wysyłki wyciągów, zachęcano klientów wszystkich linii biznesowych do korzystania z wyciągów elektronicznych.

14.4.2. Bezpośrednie oddziaływanie na środowisko

Ograniczanie zużycia papieru

W bieżącej działalności Banku oraz spółek Grupy Kapitałowej wdrażane są działania mające na celu znaczące zmniejszenie zużycia papieru. Wykorzystywane rozwiązania obejmują m.in. wielofunkcyjne urządzenia drukujące z domyślną opcją dwustronnego wydruku i centralnym systemem umożliwiającym buforowanie wydruków oraz możliwością anulowania przez użytkownika nieaktualnych, niepotrzebnych lub omyłkowych wydruków, sprzyjającą oszczędności papieru. Dodatkowo, system do zakupów materiałów biurowych jest scentralizowany, co pozwala na weryfikację zasadności każdego z nich. Funkcjonuje również elektroniczny obieg dokumentów księgowych, cyfryzacja korespondencji przychodzącej i wychodzącej, a do podpisywania dokumentów wykorzystuje się podpis elektroniczny.

Powyższe działania przyczyniły się do zmniejszenia zużycia papieru w 2021 r. w Grupie Kapitałowej o 21,4 %.

Tabela 41. Zużycie papieru w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej

Papier do kserokopiarki	j.m.	2020	2021	Zmiana 2021-2020
Bank BPS S.A.	w tys. szt. kartek	4 425	2 978	-1 447
Grupa Kapitałowa	w tys. szt. kartek	6 015	4 729	-1 286

Monitorowanie zużycia energii i paliw

W Grupie Kapitałowej stosuje się rozwiązania minimalizujące zużycie energii w odniesieniu do oświetlenia, klimatyzacji, urządzeń AGD oraz sprzętu komputerowego.

Przykładami proekologicznych rozwiązań zastosowanych w Banku są:

- inteligentne sterowanie oświetleniem (czujniki ruchu) w budynkach,
- monitoring zużycia mediów,
- monitoring urządzeń hydraulicznych,
- konserwacja urządzeń.

Dodatkowo, przeprowadzono wymianę floty samochodowej na ekonomiczne i ekologiczne modele z napędem hybrydowym (ok. 60 % wymienionych samochodów posiada napęd hybrydowy). Dla Banku to świadoma inwestycja w ograniczanie emisji CO₂.

Ponadto, promowano zdrowy tryb życia i dojazdy do pracy rowerem (dostępny parking rowerowy w Centrali Banku).

Implementacja powyższych rozwiązań zaowocowała ograniczeniem wykorzystania energii elektrycznej oraz paliw.

Tabela 42. Zużycie energii i paliw w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	j.m.	2020	2021	Zmiana 2021-2020
Bank BPS S.A.				
Energia elektryczna	MWh	1 326,5	1 110,8	-215,7
	GJ	4 775,3	3 999,0	-776,3
Energia ciepła	I	-	-	-
	GJ	5 020,8	6 623,1	1 602,3
Gaz	kWh	571 849,0	633 757,0	61 908,0
	GJ	2 058,7	2 281,5	222,8
Benzyna	I	95 799,0	84 514,1	-11 284,9
	GJ	3 236,8	2 873,5	-363,3
Olej napędowy	I	11 845,6	6 418,5	-5 427,1
	GJ	431,6	231,1	-200,5
Olej opałowy grzewczy	I	25 594,0	27 805,0	2 211,0
	GJ	827,0	898,8	71,8
Łącznie konsumpcja energii	GJ	16 350,2	16 907,0	556,8
% energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE)	%	-	-	-
Grupa Kapitałowa				
Energia elektryczna	MWh	45 745,2	8 228,6	-37 516,7
	GJ	161 122,8	29 622,2	-131 500,7
Energia ciepła	I	-	-	-
	GJ	30 562,6	10 853,1	-19 709,5
Gaz	kWh	17 136 188,0	21 416 864,5	4 280 676,5
	GJ	61 690,3	77 100,7	15 410,4
Benzyna	I	129 922,4	119 036,6	-10 885,8
	GJ	4 372,0	4 065,9	-306,1
Olej napędowy	I	38 002,6	35 919,6	-2 083,0
	GJ	7 031,2	1 464,9	-5 566,3
Olej opałowy grzewczy	I	25 594,0	27 805,0	2 211,0
	GJ	827,0	898,8	71,8
Łącznie konsumpcja energii	GJ	265 605,9	124 005,5	-141 600,4
% energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE)	%	-	0,1%	-0,1 pp.

Porównując odnotowane w minionych latach zużycie należy mieć na uwadze, iż rok 2020 był czasem nasilenia pandemii Covid-19, kiedy znaczna część pracowników wykonywała swoje obowiązki w trybie zdalnym, a obiekty uzdrowiskowe Grupy były okresowo zamknięte. Naturalną konsekwencją tych zdarzeń było niższe zużycie zarówno energii elektrycznej, jak i paliw, zauważalne również w porównaniu do roku 2021, kiedy większość zatrudnionych w Grupie Kapitałowej osób wróciła do pracy stacjonarnej, a uzdrowiska znów świadczyły swoje usługi.

Monitorowanie zużycia wody

Grupa Kapitałowa świadomie gospodaruje zasobami wody, monitorując jej zużycie.

Tabela 43. Zużycie wody w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	j.m.	2020	2021	Zmiana 2021-2020
Bank BPS S.A.				
Woda	m ³	4 352,0	3 910,9	-441,1
Woda jest odzyskiwana i ponownie wykorzystywana	Tak/Nie	Nie	Nie	-

Wyszczególnienie	j.m.	2020	2021	Zmiana 2021-2020
Grupa Kapitałowa				
Woda	m ³	122 280,0	147 815,9	25 535,9
Woda jest odzyskiwana i ponownie wykorzystywana	Tak/Nie	Nie	Nie	-

Wzrost ilości zużytej w 2021 r. wody przez Grupę Kapitałową wynika z wznowienia działalności większości podmiotów, w tym spółek uzdrowskich, po okresie częściowego lockdownu w 2020 r.

Bioróżnorodność

Ze względu na charakter prowadzonej działalności, Bank BPS S.A. oraz spółki Grupy Kapitałowej nie wpływają negatywnie na tereny szczególnie cenne przyrodniczo oraz na faunę i florę.

Jednocześnie, w ramach monitorowania stanu środowiska na terenie Uzdrowiska Iwonicz-Zdrój funkcjonuje stacja pomiarowa zainstalowana przez WIOŚ (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska) Rzeszów. Na stacji prowadzone są pomiary PM 10 oraz BaP w ramach Państwowego monitoringu powietrza. Średnioroczne wartości pyłu PM 10 oraz benzo(a)pirenu w 2021 r. nie przekraczały dopuszczalnego poziomu tych substancji. Istotnym elementem ochrony powietrza atmosferycznego jest stosowanie w kotłowniach Spółki "Uzdrowisko Iwonicz" S.A. wyłącznie paliwa gazowego.

Emisja gazów cieplarnianych CO₂

Charakter prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności wiąże się głównie z pośrednią emisją gazów cieplarnianych do atmosfery, w tym przede wszystkim poprzez zużycie energii elektrycznej.

Tabela 44. Oddziaływanie Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – emisja gazów cieplarnianych CO₂

Źródło	j.m.	2020	2021	Zmiana 2021-2020
Bank BPS S.A.				
Energia elektryczna	Mg	0,0	0,0	0,0
Gaz	Mg	0,0	0,0	0,0
Benzyna	Mg	72,3	62,9	-9,4
Olej napędowy	Mg	10,0	5,4	-4,6
Olej opałowy grzewczy	Mg	21,3	23,2	1,9
Łącznie	Mg	103,6	91,4	-12,2
Masa pozostałych substancji emitowanych do atmosfery (np. SO _x , NO _x , PM ₁₀ , PM _{2.5})	t	-	-	-
Grupa Kapitałowa				
Energia elektryczna	Mg	2 654,4	2 757,3	102,9
Gaz	Mg	3 224,9	3 690,1	465,2
Benzyna	Mg	108,78	388,4	279,66
Olej napędowy	Mg	483,20	512,8	29,61
Olej opałowy grzewczy	Mg	21,3	23,2	1,87
Łącznie	Mg	6 492,6	7 371,8	879,26
Masa pozostałych substancji emitowanych do atmosfery (np. SO _x , NO _x , PM ₁₀ , PM _{2.5})	t	12,2	0,01	-12,19

Wzrost wyemitowanych przez Grupę Kapitałową gazów cieplarnianych w 2021 r. wynika ze zmniejszonej emisji w okresie nasilenia pandemii Covid-19 w 2020 r., ze względu na obniżone wykorzystywanie aut oraz budynków.

Gospodarka odpadami i ściekami

Ze względu na charakter prowadzonej działalności Grupa Kapitałowa nie wywiera istotnie szkodliwego wpływu na środowisko. Jednakże przepisy w zakresie ochrony środowiska nakładają obowiązek zagospodarowywania odpadów w sposób selektywny. Do odpadów szkodliwych, będących pod ścisłą kontrolą zalicza się: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, tonery, kartridże, aparaty telefonii komórkowej, sprzęt audio-video, komputery, drukarki, monitory, czajniki bezprzewodowe oraz świetlówki i żarówki.

Odpady powstałe w wyniku prowadzenia działalności operacyjnej przekazywane są do recyklingu lub utylizacji specjalistycznej firmie. Są one ewidencjonowane na kartach ewidencji i oddawane do utylizacji na podstawie karty przejęcia odpadów. Po zakończeniu danego roku sprawozdania dostarczane są do odpowiednich urzędów marszałkowskich, które dokonują zestawień dla poszczególnych województw.

Racjonalne gospodarowanie używanymi zasobami w Grupie Kapitałowej polega na stałym monitoringu i ograniczaniu zużycia surowców i materiałów poprzez:

- analizę wykonania budżetów przeznaczonych na zakup materiałów biurowych,
- weryfikowanie zapotrzebowania na każdy zamówiony zakup,
- wprowadzenie limitów zakupów do poziomu bieżącego zużycia,
- ponowne wykorzystywanie zbędnych elementów wyposażenia, co zmniejsza ilość wygenerowanych odpadów.

Dodatkowo, wszystkie lokalizacje Banku zaopatrzone zostały w kosze do segregacji śmieci dla wszystkich frakcji, organizowano zbiórki elektrośmieci przez pracowników oraz ustawiono pojemniki do zbierania plastikowych nakrętek na rzecz fundacji.

Tabela 45. Oddziaływanie Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – odpady i ścieki

Źródło	j.m.	2020	2021	Zmiana 2021-2020
Bank BPS S.A.				
Segregacja odpadów	Tak/Nie	Tak	Tak	-
Utylizacja tonerów	szt.	102	50	-52
Utylizacja mebli	szt.	1 116	333	-783
Sprzęt IT (np. utylizacja, sprzedaż elektro złomu, sprzedaż pracownikom, darowizny)	szt.	261	157	-104
Nośniki magnetyczne i optyczne	kg	239	0	-239
Niszczenie dokumentów (papieru)	t	74,4	39,5	-34,9
Całkowity wolumen odprowadzanych ścieków	m ³	4 352,0	3 910,9	-441,1
Grupa Kapitałowa				
Segregacja odpadów	Tak/Nie	Tak	Tak	-
Utylizacja tonerów	szt.	341	367	26
Utylizacja mebli	szt.	1 633	364	-1 269
Sprzęt IT (np. utylizacja, sprzedaż elektro złomu, sprzedaż pracownikom, darowizny)	szt.	2 411	1 637	-774
Nośniki magnetyczne i optyczne	kg	239	0	-239
Niszczenie dokumentów (papieru)	t	77,7	41,1	-36,6
Całkowity wolumen odprowadzanych ścieków	m ³	119 834,0	139 307,9	19 473,9

Pozostałe aspekty oddziaływania na środowisko
Tabela 46. Oddziaływanie Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – pozostałe aspekty

Wyszczególnienie	Występowanie w Banku BPS S.A.		Występowanie w Grupie Kapitałowej	
	2020	2021	2020	2021
Pozostałe istotne rodzaje zanieczyszczeń środowiska emitowane przez działalność operacyjną	Nie	Nie	Nie	Nie
Awarie ze skutkiem środowiskowym i ewentualne skażenia, do których doszło w okresie sprawozdawczym	Nie	Nie	Nie	Nie
Potencjalne naruszenia przepisów ochrony środowiska, w związku z którymi wszczęte zostały postępowania administracyjne	Nie	Nie	Nie	Nie
Prawomocne kary nałożone w związku z naruszeniem przepisów ochrony środowiska	Nie	Nie	Nie	Nie
Umowy z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do poszanowania środowiska naturalnego	Nie	Nie	Nie	Nie
Przeprowadzone audyty w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska u podwykonawców	Nie	Nie	Nie	Nie

XV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU BPS S.A.

Zarząd Banku BPS S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za 2021 rok obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zawiera prawdziwy obraz osiągnięć oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. (w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka).

Podpisy Członków Zarządu Banku BPS S.A.

Data	Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	Podpis
13.04.2022 r.	Artur Adamczyk	Prezes Zarządu	podpisano podpisem elektronicznym
13.04.2022 r.	Robert Banach	Wiceprezes Zarządu	podpisano podpisem elektronicznym
13.04.2022 r.	Krzysztof Kokot	Wiceprezes Zarządu	podpisano podpisem elektronicznym

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za 2021 rok obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zawiera 78 ponumerowanych stron.